

FINANTSINSPEKTSIOON | Aastaraamat 2004

Sisukord

Finantsinspektsiooni 2004. aasta aastaaruanne*

1. Finantsinspektsiooni juhatuse esimehe pöördumine	1
2. Finantsinspektsiooni juhatuse kinnitus	3
3. Finantsinspektsiooni tegevusaruanne	4
3.1. Strateegia 2004 — 2006	4
3.2. Finantsinspektsiooni juhtimine ja organisatsioon	8
3.2.1. Nõukogu tegevus	8
3.2.2. Juhatuse tegevus	9
3.2.3. Struktuur ja personalipoliitika	10
3.2.4. Siseaudiitori kokkuvõte	11
3.3. Tegevus regulatiivse keskkonna kujundamisel	12
3.4. Järelevalveline tegevus	16
3.4.1. Finantsturul tegutsemise õiguste reguleerimine	16
3.4.2. Monitooring	17
3.4.3. Kohapealne kontroll	19
3.4.4. Õiguspärase tegevuse tagamine	21
3.5. Rahvusvaheline koostöö	24
3.5.1. Koostöö välisriikide järelevalveasutustega	24
3.5.2. Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonide ja Euroopa Liidu komiteedega	25
4. Finantsinspektsiooni 2004. aasta tulude-kulude aruanne	27
4.1. 2003 ja 2004 tulude — kulude aruanne	27
4.2. Selgitused 2004. aasta tulude — kulude aruandele	28
4.3. Varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2003 ja 2004	33
4.4. Selgitused 2004. aasta varade ja kohustuste aruandele	34
5. Audiitori järelaudusotsus	35

Eesti finantsturu ülevaade

6. Eesti finantsturu ülevaade	38
6.1. Krediitiasutused	38
6.2. Fondivalitsejad ja fondid	41
6.2.1. Fondivalitsejad	41
6.2.2. Investeermis- ja pensionifondid	42
6.3. Kindlustusandjad	44
6.3.1. Elukindlustusandjad	45
6.3.2. Kahjukindlustusandjad	47
6.4. Kindlustusvahendajad	50
6.5. Investeermisühingud	52
6.6. Emitendid	54
6.7. Väärtpaberituru korraldajad	56
6.7.1. Tallinna Börs	56
6.7.2. Eesti väärtpaberite keskregister	58

Lisad

Lisa 1. Finantsinspektsiooni struktuur ja juhatuse liikmete vastutusalad seisuga 31. detsember 2004	59
Lisa 2. Kapitali- ja teenusejärelevalve eesmärkide tabel	60
Lisa 3. Järelevalvesubjektide loetelu seisuga 31. detsember 2004	61

I ● Finantsinspektsiooni juhatuse esimehe pöördumine

Austatud lugeja,

2004. aasta oli Eesti finantssektori jaoks stabiilne kasvuaasta. Laenude, kindlustuspreemiate ja mitmete investeerimisteenuste kasvutempo Eestis ületab jätkuvalt Euroopa keskmist. Paljuskümnendik oma efektiivsusele on enamiku meie finantsasutuste majandusnäitajad tugevad ja see toetab nende jätkusuutlikkust. Ka Finantsinspektsiooni jaoks oli eelmine aasta kiire arengu aasta, mida iseloomustas täieõiguslik liitumine Euroopa Liidu järelevalveasutuste koostöövõrgustikuga ning meie finantsturu ühinemine Euroopa Liidu ühtse finantsteenuste turuga. Kõik see on avardanud finantsteenuste tarbijate valikuvõimalusi.

Panime eelmisel aastal paika Finantsinspektsiooni tegevuse strateegia aastani 2006. Seadsime endale eesmärgiks luua konkurentsivõimeline finantsteenuste järelevalve laienenud Euroopa Liidus. Meie strateegia toetub neljale peamisele tegevussuunale: esiteks, finantsteenuste pakkujate stabiilse arengu kindlustamine; teiseks, tarbijate huvide kaitse finantsteenuste läbipaistvuse suurendamise kaudu; kolmandaks, aktiivne osalemine finantsteenuste turu regulatsiooni arendamisel, arvestades selle mõju turule ja neljandaks, professionaalne, avatud ja efektiivne tegutsemine. Sisuliselt esimene terviklik ja tulevikku suunatud finantsjärelevalve strateegia annab tunnistust Finantsinspektsiooni jõudmisest uuele arengutasemele. Usume, et tõhus ja efektiivne järelevalve toetab meie finantssektori konkurentsivõimelist arengut, mis on kõigi finantsteenuseid tarbivate klientide huvides. Loodan väga, et viime seatud eesmärgid edukalt ellu.

Kuigi Finantsinspektsiooni igapäevatoos on aasta-aastalt suurenenud finantsteenuste regulatiivse keskkonna kujundamisele suunatud tegevuse osatähtsus, ei saa me jätta unarusse finantsturu seiramist ja analüüsi ning kiire reageerimise

vajadust, kui ilmnevad riskid klientide huvidele või kogu finantssüsteemi seisundile. Sellest tulenevalt hoidsime möödunud aastal Eesti laenuturgu jätkuvalt oma tähelepanu keskmes, et kiire laenukasvu keskkonnas hoolikalt hinnata, kuidas meie pangad riske võtavad ja neid juhivad. Olen seisukohal, et probleemide ennetamine on odavam kui nende tagantjärele lahendamine. Meie finantssektori stabiilse arengu foonil on Finantsinspektsioon valmis reageerima kiirelt ja professionaalselt, kui olukord klientide huvide kaitsel seda nõuab.

Paari aasta eest hakkas Finantsinspektsioon süvendatult arendama oma tegevust finantsteenuste järelevalve vallas. Sellest tulenevalt pöörame üha rohkem tähelepanu finantsteenuste tarbijakaitselisele poolele — klientide ja investorite informeeritusele, nende huvide kaitselisele finantsteenuste müügi protsessis, finantsaruandluse kvaliteedile ja turu kuritarvituste tõkestamisele. Koos Tallinna Börsi ja turuosalistega alustasime eelmise aasta lõpul avalike emitentide hea juhtimistava koostamist. Loodame, et sellest tavast võtavad oma ettevõtete juhtimisel eeskuju ka teised ettevõtjad.

Teenuse järelevalve arendamine ja suurendamine on olnud õige samm, sest tarbijate ootused finantsteenuste läbipaistvuse ja ausa turu suhtes on järjest kasvanud. Aus ja läbipaistev turg on efektiivse finantssektori eelduseks. Eriti oluline on see meie väikesel turul, kus klientide ja investorite usalduse võitmine on ehk isegi raskem kui suurtel turgudel. Olen kindel, et erialasest professionaalsusest ja kõrgetest eetilistest standarditest võivad nii kliendid kui teenuse osutajad.

Äärmiselt tähtsaks tuleb pidada ka finantsteenuste tarbijate — kindlustusvõtjate, fondiosakute omanike, muude investori, laenuvõtjate ja teiste — endi huvitatust ja nõudlikkust teenuse läbipaistvusele ja selle kvaliteedile. Konkurents, avalikustamine ja tarbijate nõudlikkus toetab finantsvahenduse

efektiivsuse kasvu. Riik saab finantsteenuste arengule täiendavalt kaasa aidata kvaliteetse õiguskeskkonna, võrdsete tegutsemistingimuste loomise ning kompetentse ja tõhusa järelevalve kaudu. Finantsinspektsioon näeb endal selles jätkuvalt kesket rolli ja vastutust.

2004. aastal sai Finantsinspektsioon Euroopa Liidu järelevalveasutuste koostöövõrgustiku täieõiguslikuks liikmeks. Eesti suuremad finantsasutused kuuluvad juba aastaid välisomnikele ja nende strateegia ning jätkusuutlikkus sõltub väljaspool koduriiki toimuvatest arengutest ja tehtavatest otsustest. Selle taustal näeme Finantsinspektsioonil mitte ainult võimalust, vaid otsest ülesannet investeerida Euroopa ühtse finantsturu reeglistiku arendamisse ja koostöö tihendamisse teiste riikide finantsjärelevalve asutustega. Pikas perspektiivis loob see eeldusi meie finantssektori kiire ja stabiilse arengu jätkumiseks ka tulevikus.

Tahan öelda tänusõnad kõigile Finantsinspektsiooni töötajatele, kellele meie finantssektori hea käekäik on saanud südameasjaks ja kellel on kiiresti muutuvates oludes jätkunud ikka positiivset energiat ja ettevõtlikkust. Finantsinspektsioon loodab teie peale ka tulevikus. Suur tänu!

Andres Trink

Juhatuse esimees

2. Finantsinspektsiooni juhatuse kinnitus

Tallinnas, 14. märtsil 2005

Käesoleva aastaaruande koostas Finantsinspektsiooni juhatus ja see on esitatud kinnitamiseks Finantsinspektsiooni nõukogule. Aastaaruanne esitatakse Riigikogule.

Kooskõlas Finantsinspektsiooni seaduse § 51 lg 1 sisaldab käesolev aastaaruanne Finantsinspektsiooni:

- tegevusaruannet;
- tulude-kulude aastaaruannet;
- audiitori järeldusotsust.

Aastaaruanne sisaldab ka:

- ülevaadet Finantsinspektsiooni strateegiast aastatel 2004 - 2006;
- ülevaadet Finantsinspektsiooni tegevusest regulatiivse keskkonna kujundamisel;
- Finantsinspektsiooni poolt väljastatud tegevusluba omavate või registreeritud finantsjärelevalve subjektide loetelu seisuga 31. detsember 2004.

Finantsinspektsiooni juhatus kinnitab, et aastaaruandes toodud faktiline informatsioon on tõene ning Finantsinspektsiooni tulude-kulude aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Finantsinspektsiooni majandustegevuse tulemust.

Andres Trink

Kilvar Kessler

Angelika Koha

Andres Kurgpõld

Kaido Tropp

3 • Finantsinspektsiooni tegevusaruanne

3.I. Strateegia 2004–2006

2004. aasta kevadel valmis Finantsinspektsiooni (edaspidi ka 'inspektsioon') uus strateegia, mis kajastab inspektsiooni prioriteete järgmise kolme aasta jooksul. Strateegiadokumendi väljatöötamine algas juba 2003. aastal ja see on suunatud Finantsinspektsiooni seaduses sätestatud finantsjärelevalve ülesannete tulemuslikule täitmisele. Nõukogu kinnitas inspektsiooni uue strateegia 2004. aasta mais.

Strateegia lähtekohad

Strateegia väljatöötamisel analüüsis Finantsinspektsioon finantsteenuste lähiaastate arengusuundi, finantssektori riskide koondumist ja tegureid, mis mõjutavad Eesti finantssektori efektiivsust ja rahvusvahelist konkurentsivõimet. Finantsinspektsiooni strateegiat mõjutab oluliselt ka väliskeskonna areng, sealhulgas:

Finantsinspektsiooni järelevalvesubjektide arv ja järelevalveline pädevus;

- Euroopa Liidu ühtse finantsteenuste turu ja järelevalve korralduse areng;
- olulised muutused finantssektori seadusandluses ja õigusloome protsessis;
- teiste finantssektori poliitikat kujundavate institutsioonide roll ja prioriteedid;
- avalik huvi finantsteenuste valdkonnas;
- Eesti riiklik positsioon, prioriteedid ja tegevus Euroopa Liidu liikmena;
- muutused finantssektori ja —järelevalve rahvusvahelistes standardites;
- Finantsinspektsiooni suutlikkus, ressursibaas ja konkurent-sivõime tööjõuturul.

Finantsinspektsiooni lähiaastate strateegiat mõjutab oluliselt Euroopa Liidu ühtse finantsteenuste turu areng ja selle süvendamisele suunatud meetmete rakendamine. Näeme endal selles protsessis aktiivset rolli ja juhindume eelkõige Eesti finantssektori arengu aspektist olulistest valdkondadest. Liitumine Euroopa Liidu järelevalveasutuste koostöövõrgustikuga ja sellega seotud tööprotsessi kohandamine on just käesoleva strateegiaperioodi eripära.

Finantsinspektsioon toetab kiiret järelevalveliste nõuete ühtlustamist Euroopa Liidus, sest see toetab efektiivse finantsteenuste turu arengut ka Eestis. Finantsinspektsioon pöörab peatähelepanu järelevalveliste nõuete ühtlustamisele valdkondades, kus Eesti finantssektori ülepiiriline integreeritus on suurem. Tulenevalt Eesti finantssektori omanikestruktuurist näeb strateegia ette suurema rõhuasetuse kahepoolsele järelevalvelisele koostööle Läänemere äärsete riikide järelevalveasutustega.

Finantsinspektsiooni strateegias on olulisel kohal ettevalmistused riskitundliku kapitaliregulatsiooni rakendamiseks krediitiasutustele ja kindlustusseltsidele (*Basel 2* ja *Solvency 2*) alates 2007. aastast.

Paralleelselt osalemisega Euroopa järelevalveasutuste koostöövõrgustikus ja ühtse finantsturu meetmete rakendamisel on strateegia suunatud inspektsiooni pideva järelevalvetegevuse toimimise tagamisele ja kvaliteedi arengule lähtudes Finantsinspektsiooni seaduses sätestatud ülesannetest.

Arvestades Eesti finantssektori struktuuri ja turuosaliste riskiprofiili, on strateegias kesksel kohal pangandussektori riskide seire, peamise rõhuasetusega krediidiriskile konsolideeritud baasil. Olulisel kohal on ka kohustuslike pensionifondide usaldusväärse toimimise tagamine, kindlustusandjate varade kvaliteet ja varade-kohustuste vastavuse seire ning väärtpaberiarveldussüsteemi korraldaja riskid.

Arvestades järelevalvesubjektide kiiret kasvu ja üha süvenevat sõltuvust (info)tehnoloogiast, on üha olulisemaks muutumas operatsioonilise riski seire, sh elektrooniliste teenuste turvariskid ja infotehnoloogia ala talitluspädevus.

¹ Ingl. k. - *market conduct supervision*.

² Näiteks indekseeritud hoiused, investeerimiskirjeldus ja fonditooted.

Strateegias on olulisel kohal Finantsinspektsiooni suutlikkuse tugevdamine nn teenusejärelevalve¹ valdkonnas, mis hõlmab õige ja asjakohase teabe andmise ning finantsteenuste tarbijate õiglase kohtlemise ning finantsteenuste pakkujate ausa tegutsemise ja kõrge usalduse soodustamist. Selle põhjuseks on Euroopa Liidu ühtse finantsturu arengud, samuti finantsteenuste tarbijate ootuste tugevnemine finantsteenuste läbipaistvuse suurenemiseks. See omakorda toetab finantsteenuste usaldusväärsuse ja efektiivsuse tõusu. Teenusejärelevalve valdkonda kuulub näiteks:

- finantstoote tingimuste selgus ja arusaadavus kliendile;
- finantstoote müügiprotsessi läbipaistvus ja kliendi huvide arvestamine;
- kliendi/investori informeerimine olulisest teabest (hinnatundlik teave, finantsaruandluse kvaliteet);
- sarnase riskiprofiiliga toodetele võrdsete tingimuste loomine.

Euroopa Liiduga liitumise tulemusena laienes 2004. aastal nn finantsteenuse ülepiiriline pakkumine. Sellest tulenevalt näeb Finantsinspektsiooni strateegia ette vastava järelevalvemudeli väljaarendamise, mille keskseks osaks on koostöö ja infovahetuse mehhanismid teenusepakkuja koduriigi järelevalvega, teenuse osutamise standardid ja seire.

Finantsinspektsiooni strateegias on olulisel kohal ka turukuriarvituste ja muude finantssektori süütegude efektiivne menetlemine. Arvestades väärtpaberituru kuritarvituste järelevalve (menetluse) keerukust ja kulukust, on äärmiselt oluline luua vastavad õiguslikud eeldused, mis tagaks menetluste kvaliteetse läbiviimise ja tõhusa sanktsioneerimise.

Finantsinspektsiooni strateegia lahutamatu koostisosa on siseriikliku koostöö arendamine teiste finantssektori õigusloomet ja —poliitikat kujundavate osapooltega. Piiratud ressursside tingimustes ja arvestades Eesti finantsturu suhtelist väiksust hindame pidevalt oma järelevalvemudeli otstarbekohasust, samuti oma konkurentsieelist teiste riiklike institutsioonide või turu eneseregulatsiooni suhtes täiendavate järelevalveliste funktsioonide väljaarendamisel ning olemasolevate ülesannete täitmisel.

Eeldused Eesti finantssektori lähiaastate arengu osas

Finantsjärelevalve strateegia väljatöötamisel lähtus inspektsioon järgmistest eeldustest:

- Eesti finantssektori struktuuris ei toimu suuri muutusi ja finantssektor on jätkuvalt panganduse keskne;
- välisomanike domineeriv positsioon finantssektoris jätkub. Eesti tütarettevõtjate integreerimine emaettevõtjate konsolideerimisgruppi süveneb ja pole välistatud mõne järelevalvesubjekti muutumine filiaaliks;
- kapitalituru, sh reguleeritud väärtpaberituru regionaalne integratsioon Põhjamaade ja Balti piirkonnas süveneb;
- suureneb nii finantsteenuste pakkumine Eesti turul piiriülese teenusena kui ka inspektsiooni järelevalvesubjektide huvi piiriülese teenuse osutamiseks välisriigis;
- lisandub uusi investeerimisfondide ja suureneb välisfondide pakkumine Eesti turul;
- pangandussektori varade, eriti laenuportfelli kasv jätkub Euroopa Liidu keskmisest kiiremas tempos. Kasvu rahastamisel on oluline osa emapankade poolt pakutud välisfinantseerimisel;
- pangandussektori peamine riskivaldkond on jätkuvalt krediidirisk, olulisel kohal on ka operatsiooniline risk, eelkõige IT-valdkonnas;
- jätkub krediidiastutuste huvi tegevuse laiendamiseks Venemaa turul;
- kohustuslike pensionifondide ja muude investeerimisfondide mahud kasvavad jätkuvalt. Elu- ja kahjukindlustuse preemiate maht kasvab stabiilselt, investeerimisteenusete mahud kasvavad mõõdukalt;
- konkurents finantsteenuste vallas tugevneb piiriüleste teenuste toel;
- börsil noteeritud avalike emitentide hulk märkimisväärselt ei suurene. Võib toimuda piiratud hulgal avalikke pakkumisi. Võib toimuda mõne avaliku emitendi ülevõtmine;
- süveneb finantstoodete turustuskanalite ühtlustumine ja elektrooniliste kanalite kasutamine finantsteenuste pakumisel;
- jätkub finantstoodete areng ja nende omavaheline läbiõimimine, laieneb tururiski kandvate toodete² pakkumine.

Finantsinspektsiooni strateegia 2004 - 2006

I Peaesmärk

Lua konkurentsivõimeline finantsteenuste järelevalve laienenud Euroopa Liidus:

- kindlustades finantsteenuste pakkujate stabiilset arengut;
- kaitstes tarbijate huve finantsteenuste läbipaistvuse suurendamise kaudu;
- efektiivselt rakendades Euroopa Liidu finantsteenuste turu regulatsiooni ja osaledes selle arendamisel, arvestades mõju turule;
- tegutsedes professionaalselt, avatult ja efektiivselt.

II Strateegilised prioriteedid

Oma peaesmärgi saavutamisel on Finantsinspektsiooni põhitegevused ja prioriteedid:

1. Finantsteenuste pakkujate stabiilse arengu kindlustamine

- järelevalvesubjektide riskide hindamiseks koostöö ja infovahetuse süvendamine nende emaettevõtjate kodu- (*home country*) ja tegevuse sihtriigi (*host country*) finantsjärelevalve asutustega;
- osalemine finantssektori kriisijuhtimise ja turvaraamistiku kujundamisel, keskendudes koostööle Põhja- ja Baltimaade finantsjärelevalve asutuste, keskpankade ja teiste osapooltega;
- riskipõhise analüüsi süvendamine järelevalvesubjektide olulisemate riskide tuvastamiseks ja ennetavate meetmete rakendamiseks, pöörates süvendatud tähelepanu järgmistele riskivaldkondadele:
 - krediidirisk pangandussektoris;
 - kindlustusandjate varade kvaliteet ja varade-kohustuste vastavus;
 - järelevalvesubjektide operatsiooniline risk, sh elektrooniliste teenuste turvariskid ja infotehnoloogia ala talitluspidevus;
 - väärtpaberiarveldussüsteemi korraldaja riskid;
- järelevalvesubjektide poolt esitatava regulaarse aruandluse ja avalikustamisnõuete korrastamine ja optimeerimine;
- rahapesu ja terrorismi finantseerimise tõkestamise meetmete rakendamise järelevalve ja sellealase siseriikliku ning rahvusvahelise koostöö arendamine;

- osalemine koostöös Eesti Pangaga finantssektori valmisoleku kindlustamises liitumiseks eurosüsteemiga.

2. Tarbijate huvide kaitse finantsteenuste läbipaistvuse suurendamise kaudu

- Euroopa Liidu finantsasutuste filiaalide ja piiriülese teenuse pakkujate järelevalvemudeli väljaarendamine ning teenuse osutamise reeglite väljatöötamine ja rakendamine;
- finantsteenuste läbipaistvuse suurendamine ning klientide ja investorite informeerituse parandamine teenuse riskidest, pöörates süvendatud tähelepanu järgmistele valdkondadele:
 - kindlustuslepingud;
 - integreeritud e. nn hübriidtooted;
 - pensioni- ja muud investeerimisfondid;
- osalemine finantsteenuste kohtueelsete vaidluste komisjoni regulatsiooni väljatöötamisel ja tegevuse käivitamisel;
- koostöö Euroopa Liidu (eelkõige Põhja- ja Baltimaade) finantsjärelevalve asutustega reguleeritud väärtpaberitur-gude õiguskeskkonna väljatöötamisel ja järelevalvel;
- reguleeritud turul kauplemiseks võetud emitentide ja muude järelevalvesubjektide finantsaruandluse kvaliteedi järelevalve süvendamine, sh EL IAS³ rakendamise ettevalmistamine ja järelevalve, samuti auditeerimise kvaliteedi ja sõltumatuse edendamine;
- finantsteenuste osutamisel teenusepakkuja huvide konfliktide vähendamine ja vastavate standardite edendamine;
- väärtpaberituru kuritarvituste, eriti turumanipulatsiooni järelevalve süvendamine;
- regulatiivse arbitraaži vähendamise edendamine sarnase riskiprofiiliga finantsteenuste ja nende osutajate vahel, sh Finantsinspektsiooni juhendite laiaulatuslikuma kasutamise ja järelevalveprotsessi sisemise reglementeerituse suurendamise kaudu.

3. Euroopa Liidu finantsteenuste turu regulatsiooni efektiivne rakendamine ja selle arendamisel osalemine, arvestades mõju turule

- Euroopa Liidu Finantsteenuste Tegevuskava rakendamine koostöös Rahandusministeeriumi ja Eesti Pangaga, senisest enam kaasates järelevalvesubjekte;

³ Euroopa Liidus rakendatavad Rahvusvahelised Raamatupidamise Standardid.

⁴ nn *Basel 2/CAD3, Solvency 2*

⁵ nn IFRS 4

⁶ Mõeldud on menetlemist ja sanktsioneerimist eelkõige Finantsinspektsiooni poolt.

- riskitundliku kapitaliregulatsiooni⁴ rakendamise ettevalmistuste koordineerimine ja selleks vajaliku järelevalveprotsessi väljaarendamine;
- kindlustusandjate uue raamatupidamisstandardi⁵ rakendamise ettevalmistuste koordineerimine ja selleks vajaliku järelevalveprotsessi väljaarendamine;
- osalemine Euroopa Liidu järelevalvelise rakenduspraktika ühtlustamises, olles aktiivne Euroopa Liidu järelevalveasutuste komiteede raames (nn Level 3) ja pöörates suuremat tähelepanu koostööle Põhja-ja Baltimaade finantsjärelevalve asutustega;
- finantssektori regulatsiooni tulukulu analüüsi käivitamine ja järk-järguline süvendamine;
- turukuritarvituste ja muude finantssektori süütegude efektiivset menetlemist ning piisavat karistamist⁶ võimaldava õiguskeskkonna edendamine, soovitatavalt selleks uuendatud vääртеomenetluse raamistik.

4. Professionaalne, avatud ja efektiivne organisatsioon

- töötajate kompetentside arendamiseks võimaluste loomine süsteemse koolitus- ja arenduskava kaudu kooskõlas Finantsinspektsiooni eesmärkidega;
- avaliku kommunikatsiooni süvendamine tagamaks sihtrühmade piisav informeeritus Finantsinspektsiooni tegevusest, sh tõstes avaliku veebilehe kvaliteeti ja suurendades inglisekeelsena avaldatava teabe osakaalu;
- õiguse rakendamise alase suutlikkuse tugevdamine ja õiguskaitseüsteemi toetamine finantssektori alase oskusteabega;
- Finantsinspektsiooni ressursikulu hindamise metoodika arendamine, sh juhtimisinformatsiooni kvaliteedi parandamise kaudu;
- dokumendihalduse arendamine asjaajamise ja menetluste kiirendamiseks, analüüsi efektiivsuse tõstmiseks ja oma töötajate piisava informeerituse tagamiseks Finantsinspektsiooni tegevusest ja seisukohtadest;
- Finantsinspektsiooni sisemise riskijuhtimise arendamine.

3.2 • Finantsinspektsooni juhtimine ja organisatsioon

3.2.I. Nõukogu tegevus

Nõukogu pädevus

Finantsinspektsooni kõrgeim juhtimis- ja järelevalveorgan on nõukogu, mille ülesandeks on Finantsinspektsooni tegevuse kavandamine ja juhtimise kontrollimine.

Nõukogu kinnitab juhatuse ettepanekul Finantsinspektsooni:

- tegevusstrateegia;
- eelarve;
- ettepaneku rahandusministrile järelevalvetasu mahuosa määra kehtestamiseks järgneva eelarveaastaks;
- struktuuri kujundamise ja töö tasustamise alused;
- aastaaruande.

Nõukogu pädevuses on juhatuse liikmete ametisse nimetamine ja nende ametilepingute tingimuste kinnitamine. Samuti otsustab nõukogu juhatuse esimehe või liikme vastu nende poolt õigusakti või oma kohustuse rikkumise tagajärjel riigile tekitatud kahju hüvitamise nõude esitamise.

Nõukogu koosseis

Finantsinspektsooni nõukogu koosneb kuuest liikmest, kellest kaks on liikmed ametikoha järgi ja neli on nimetatavad.

Rahandusminister ja Eesti Panga president on nõukogu liikmed ametikoha järgi. Kaks liiget nimetab ja kutsub tagasi rahandusministri ettepanekul Vabariigi Valitsus ja kaks liiget Eesti Panga presidendi ettepanekul Eesti Panga nõukogu. Nõukogu liikmeks nimetatava isiku volituste tähtaeg on kolm aastat.

Nõukogu nimetatavate liikmete esimene volituste tähtaeg täitis 2004. aasta suvel. Sellega seoses nimetas Vabariigi Valitsus 2. septembril 2004 uuesti nõukogu liikmeteks Veiko

Tali ja Matti Klaari. Ka Eesti Panga nõukogu otsustas 11. juunil 2004 nimetada uuesti nõukogu liikmeteks Andres Suti ja Ruut Mägi.

Finantsinspektsooni nõukokku kuulusid seisuga 31. detsember 2004:

Esimees: Taavi Veskimägi, Eesti Vabariigi rahandusminister

Liikmed: Vahur Kraft, Eesti Panga president

Matti Klaar, Šveitsi aupeakonsul Eestis,
kindlustustegevuse ekspert

Ruut Mägi, audiitortegevuse ekspert

Andres Sutt, Eesti Panga asepresident

Veiko Tali, Rahandusministeeriumi asekancler

Nõukogu otsused

Finantsinspektsooni nõukogu töövorm on nõukogu koosolek, mis toimub reeglina kord kvartalis.

2004. aastal kinnitati nõukogu otsustega:

- 2003. aasta aastaaruanne ja tegevustulem summas 10 526 016 krooni;
- Finantsinspektsooni strateegia 2004 – 2006;
- 2005. aasta eelarve mahus 44 316 641 krooni;
- ettepanek rahandusministrile 2005. aasta järelevalvetasu mahuosa määrade kohta;
- kahe juhatuse liikme ametisse nimetamine uueks kolmeaastaseks ametiajaks.

Nõukogu kuulas ära juhatuse esitatud Finantsinspektsooni tegevuse ja finantssektori ülevaated ning tulude-kulude aruanded.

3.2.2. Juhatuse tegevus

Juhatuse pädevus

Finantsinspektsiooni tegevust koordineerib juhatus, kes on samaaegselt nii juhtimis- kui haldusorgan. Juhatuse pädevuses on Finantsinspektsiooni kogu tegevuse korraldamine ja kõigi finantsjärelevalveliste otsuste tegemine.

Finantsjärelevalve teostamisega seotud küsimustes kuulub juhatuse pädevusse:

- tegevuslubade andmine ja kehtetuks tunnistamine;
- nõusolekute, kooskõlastuste või lubade andmine;
- registreerimiskohustuse täitmisega ja nimekirjadesse kandmisega seonduvate otsuste tegemine;
- ettekirjutuste tegemine, haldussunnivahendite ja halduskaristuste kohaldamine;
- erakorraliste audiitorkontrollide või ekspertiiside määramine;
- moratoriumi või erirežiimi kehtestamine, pankrotiavalduste esitamine ja nendega seotud toimingute tegemine.

Juhtimise ja tegevuse korraldamisega seotud küsimustes kuulub juhatuse pädevusse:

- nõukogule kinnitamiseks esitatavate materjalide väljatöötamine, sh Finantsinspektsiooni strateegia, eelarve projekt koos ettepanekuga järelevalvetasu määrade kohta, aastaaruanne, struktuuri kujundamise ja töö tasustamise alused;
- struktuuri ja koosseisu kinnitamine;
- ekspertide kaasamine, töögruppide ja komisjonide moodustamine Finantsinspektsiooni ülesannete täitmiseks;
- koostöökokkulepete sõlmimine välisriikide pädevate asutuste või isikutega;
- juhatuse töö reeglendi, raamatupidamise sise-eeskirja, siseauditi tegemise korra ja teiste siseprotseduuride kinnitamine;

- kinnisasjade ja registrisse kuuluvate vallasasjade omandamine ja võõrandamine;
- muude igapäevase tegevuse korraldamisega seotud küsimuste otsustamine, mille otsustamist on taotlenud vähemalt kaks juhatuse liiget.

Juhatuse koosseis ja vastutusosalad

2004. aastal kehtinud Finantsinspektsiooni seaduse kohaselt koosnes juhatus viiest liikmest. Alates 1. jaanuarist 2005 jõustunud Finantsinspektsiooni seaduse muudatuse kohaselt koosneb juhatus kolmest kuni viiest liikmest. Juhatuse liikmed nimetab ametisse nõukogu. Juhatuse esimehe volituste tähtaeg on neli aastat. Juhatuse liikme volituste tähtaeg on kolm aastat.

Finantsinspektsiooni juhatusse kuulusid seisuga 31. detsember 2004:

Esimees: Andres Trink

Liikmed: Kilvar Kessler

Angelika Koha

Andres Kurgpõld

Kaido Tropp

Igal juhatuse liikmel on vastutusala, mille tegevust vastav juhatuse liige igapäevaselt koordineerib. Juhatuse liikmete vastutusosalad ning Finantsinspektsiooni organisatsiooniline ülesehitus 31. detsember 2004 seisuga on toodud aastaaruande Lisas 1.

Juhatuse tegevus

Finantsinspektsiooni juhatuse peamiseks töövormiks on juhatuse koosolek, mis toimub regulaarselt üks kord nädalas. Erakorralised juhatuse koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele.

Juhatuse ülesandeks on tagada järelevalveprotsessi toimimine, finantssektoris toimuvate sündmuste ja arengute pidev seire ning osalemine finantssektori poliitika ja õiguskeskonna kujundamisel.

2004. aastal valmis juhatusel koos organisatsiooniga välja töötatud terviklik Finantsinspektsiooni tegevuse strateegia

aastani 2006. Strateegia väljatöötamisel pööras juhatus suurt tähelepanu arengutele Eesti finantsteenuste turul, finantsteenuste regulatsiooni arengule Euroopa Liidus ja finantssektori jätkuva rahvusvahelistumisega kaasnevatel mõjudele.

Keskne osa Finantsinspektsiooni järelevalvetegevusest oli suunatud finantsteenuste läbipaistvuse suurendamisele, eriti investeerimis- ja kindlustusteenuste osas, samuti kiire laenukasvu mõjude hindamisele krediitiasutuste riskiprofiilile.

Seoses Eesti liitumisega Euroopa Liiduga käivitus alates 1. maist 2004 finantsteenuse osutamise piiriülese teavituse protseduur. Liitumine Euroopa Liiduga tõi kaasa senisest veelgi aktiivsema järelevalvelise koostöö Euroopa Liidu finantsjärelevalve asutustega.

Finantsinspektsioon osales möödunud aastal aktiivselt finantssektori poliitika ja õiguskeskkonna kujundamisel koos rahandusministeeriumi, Eesti Panga ja teiste riigiasutustega ning samuti finantsturu osalistega. Õigusloomealane tegevus oli peamiselt suunatud Euroopa Liidu finantsteenuste alase õigustiku kvaliteetsele ja efektiivsele kohaldamisele. Finantsinspektsiooni jaoks oli olulisel kohal ka osalemine Euroopa Liidu finantsjärelevalve asutuste komiteede tegevuses, mille peamiseks eesmärgiks on ühtlustada järelevalvelist tegevust Euroopa Liidu ühtse finantsturu raames.

Olulise osa juhatuse tööst 2004. aastal moodustas ka erinevate finantsjärelevalve teostamisega seotud nõusolekute, kooskõlastuste või lubade andmine ning registreerimiskohustuse täitmisega ja nimekirjadesse kandmisega seonduvate otsuste tegemine.

3.2.3. Struktuur ja personalipoliitika

2004. aastal Finantsinspektsiooni struktuuris ja personalipoliitikas suuri muutusi ei toimunud. Töötajaskonna planeerimisel tähtsustab Finantsinspektsioon töö kvaliteeti ja töötajate kompetentsust, lähtudes töötajaskonna arvu optimaalsusest. Finantsinspektsiooni töötajate arv on püsunud stabiilsena viimased kolm aastat. 31. detsember 2004 seisuga oli Finantsinspektsioonis moodustatud 69 ametikohta. Aasta jooksul lahkus kolm töötajat ja värvati seitse uut töötajat. Lapsepuhkusel viibis 31. detsember 2004. aasta seisuga viis töötajat.

Finantsinspektsiooni töötajaskonna keskse osa moodustavad finantsaudiitorid, juristid ja finantsanalüütikud. Finantsinspektsioonis oli 31. detsember 2004. aasta seisuga kaheksa osakonda ja siseteenuste talitus.

Finantsjärelevalve alaste teadmiste edendamise eesmärgil pakub Finantsinspektsioon üliõpilastele ka praktika võimalusi. 2004. aastal praktiseeris Finantsinspektsiooni juures kolm üliõpilast. Järelevalveprotsessis praktikante reeglina ei rakendata.

Finantsinspektsioon näeb jätkuvalt oma tegevuse ühe alus- talana töötajate kõrget professionaalsust, mida toetab organisatsiooni vajadusi arvestav koolitusprogramm. Suur osa töötajaid osales erialastel väliskoolitustel, samuti siseriiklikel koolitustel. 2004. aasta prioriteetsed koolitusvaldkonnad olid *Basel 2*, turumanipulatsiooni tõkestamine, kindlustusvahendajate järelevalve Euroopa Liidus rakenduvate uute regulatsioonide valguses, finantssektori turvavõrk. Üldkoolituse osas eelistasime mittejuristide õigusliku kompetentsi arendamist, juristide finantsalaste kompetentsi suurendamist, projektijuhtimise alaste oskuste arendamist, suhtlemis- ja juhtimisoskuste arendamist.

⁷ Vaata Lisa 2: Kapitali- ja teenusejärelevalve eesmärkide tabel.

Finantsinspektsiooni järelevalvetegevuse tulemuslikkuse eelduseks on kompetentne ja motiveeritud töötajaskond. Finantsinspektsiooni eesmärgiks on säilitada oma töötajatele konkurentsivõimeline töö tasustamine võrreldes finantssektoriga. Võrdlusinformatsiooni saamise eesmärgil osalesime 2004. aastal läbi viidud finantssektori palgauuringus.

2004. aasta lõpus otsustas Finantsinspektsiooni nõukogu vähendada juhatuse liikmete arvu 2005. aastal viielt kolmele. Samuti kiitis nõukogu põhimõtteliselt heaks kapitali- ja teenusejärelevalveliste funktsioonide⁷ lahususe Finantsinspektsiooni struktuuris. Vastavad muudatused rakenduvad 2005. aastal.

3.2.4. Siseaudiitori kokkuvõte

Finantsinspektsiooni siseaudiitori ametikoht on loodud Finantsinspektsiooni seaduse alusel ja ta allub juhatusele. Siseauditi eesmärk on luua väärtust juhtimiskultuuri ja kontrollikeskkonna arendamiseks ning anda juhatusele põhjendatud kindluse tunne selles, et Finantsinspektsiooni organisatsiooni- ja juhtimiskultuur ning kontrollikeskkond vastavad rahvusvaheliselt üldtunnustatud tasemele avalikus sektoris ning juhtimis- ja kontrolliprotsessid omavad planeeritud mõju.

Juhatus suunas siseaudiitori tegevust 2004. aasta kvartali plaanide ja aruannetega, kinnitas igaks kvartaliks siseaudiitori tööplaani ning kuulas ära tema tegevusaruande ja ülevaate olulisematest riskidest organisatsioonis.

Juhatus kinnitas siseauditi põhimääruse uue versiooni seoses siseauditi rahvusvaheliste standardite muutumisega ning siseauditi funktsiooni planeerimise lähtealused ja strateegia aastateks 2004 – 2006.

2004. aastal hindas siseaudiitor esmakordselt inspektsiooni põhitegevust ehk järelevalvelist tegevust. Hindamisobjektiks oli inspektsiooni lähiaastate strateegiline prioriteet ja üks olulisem protsess – *Basel 2/CAD 3* põhimõtetele ja nõuetele üleminekuks ettevalmistamine. Siseaudiitoril ei ole auditi tulemusena alust väita, et inspektsiooni töötajate poolt *Basel 2/CAD 3* põhimõtetele ja nõuetele üleminekuks ettevalmistamisel seni tehtu oleks võinud olla oluliselt tulemuslikum saavutatust.

Siseaudiitori hinnangul oli juhatuse tegevus 2004. aastal jätkuvalt suunatud Finantsinspektsiooni juhtimis- ja organisatsioonikultuuri tõstmisele, kontrollikeskkonna parandamisele, järelevalvemetoodika arendamisele ja standardiseerimisele. Siseaudiitor hindab juhatuse ametialast hoolsust siseaudiitori järelduste, hinnangute ja ettepanekute käsitlemisel kooskõlas olevaks juhatuselt põhjendatult oodatava asjatundlikkuse ja asjakohasusega.

Oluline on inspektsiooni riskijuhtimise raamistiku loomise ja riskijuhtimise protsessi käivitamise testimine 2004. aastal ja inspektsiooni 2004 - 2006 strateegia väljatöötamine ja jõustumine.

Siseaudiitor ei avastanud läbiviidud menetluste käigus ühtegi raiskamise ja väärkasutuse juhtumit ega ka eelarvedistsipliini olulist rikkumist. Nõukogu ja juhatuse otsuste ning juhatuse esimehe käskkirjade täitmise distsipliin oli väga hea. Huvide konflikti ennetamise deklaratsioonide esitamise süsteem toimis seaduses sätestatud nõuete kohaselt ning Finantsinspektsiooni ametnikud suhtusid huvide konflikti ennetamisse küllaldase vastutustundega.

3.3 • Tegevus regulatiivse keskkonna kujundamisel

Regulatiivse keskkonna kujundamisel keskendus Finantsinspektsoon 2004. aastal:

- valmisolekule vastu võtta finantsteenuse osutajaid Euroopa Liidust;
- Eesti finantsjärelevalve subjektidele kiire ja lihtsa menetluse võimaldamisele finantsteenuse osutamiseks Euroopa Liidus;
- finantsjärelevalve subjektides oluliste osaluste omajate suurema läbipaistvuse tagamisele;
- rahapesu tõkestamise parendamisele;
- kindlustustegevuse reguleerimise täielikult kooskõlla viimisele Euroopa Liidu nõuetega ning kindlustusmaaklerite turule sisenemise nõuete liberaliseerimisele;
- audiitorite sõltumatuse ja auditi objektiivsuse nõuete põhjalikumale sätestamisele;
- turukuritarvituste reguleerimise ja Finantsinspektsooni pädevuse kaasajastamisele.

Lisaks algatas Finantsinspektsoon finantsteenustest tekkinud vaidluste lahendamiseks kohtueelse komisjoni loomise. Eesti väärtpaberiturust ja avalike emitentide aktsionäride ning juhtkondade huvides alustasime koostöös Tallinna Börsiga hea ühingujuhtimise tava väljatöötamist.

Rakendusteenuste osutamise vabadus

Möödunud aastal kujundasime aktiivselt ühtse käsitluse loomist finantssektorit reguleerivates seadustes teenuste osutamise vabaduse ja asutamisevabaduse rakendamiseks Eesti finantsjärelevalve subjektidele Euroopa Liidu liikmesriikides. Nimetatud vabaduste teostamine toimub koduriigi järelevalve põhimõttel, mis tähendab, et finantsteenuste osutamiseks teises liikmesriigis tuleb Eestis litsentseeritud finantsettevõt-
tel saada luba üksnes siinselt Finantsinspektsooni.

Olulise osaluse omamine muudeti läbipaistvamaks

Finantsinspektsooni ettepaneku alusel ühtlustati finantsjärelevalve subjektides oluliste osaluste omamise nõuded. Uute nõuete kohaselt on hõlpsam sisustada olulise osaluse olemust ja selle omamise reegleid, eriti kaudse olulise osaluse omamise korral. Viimasel juhul võeti täielikult üle Euroopa õigustikus tunnustatud valitseva mõju määratlemise reeglid. Parendati Finantsinspektsooni võimalust takistada õigusvastaselt olulise osaluse omandamise korral osalusest tulenevate õiguste teostamist.

Tugevdati rahapesu tõkestavat regulatsiooni

Finantsinspektsooni ettepanekul keelati Eesti krediitiasutustel otsesed ja kaudsed korrespondentsuhted riilipankadega. Need on pangad, mida kasutatakse kuritegelikul teel saadud raha seadustamise protsessis. Riilipangad ei oma reaalseid kliente ja nende üle ei teostata finantsjärelevalvet. Tavaliselt asuvad riilipangad madala maksumääraga territooriumitel.

Kindlustustegevus viidi kooskõlla Euroopa Liidu nõuetega

Kindlustustegevuse seaduse uue redaktsiooni kujundamisel seadis Finantsinspektsoon üheks eesmärgiks korrastada kindlustusmaaklerite ja —agentide tegevuse reguleerimist. Kindlustusmaaklerid moodustavad tähtsa lüli kindlustusteenuste müügikanalis tegutsedes kindlustusvõtjate parimates huvides. Viimase tagamiseks tuli õigusnormidega maandada maaklerite huvide konfliktidest tulenevad riskid kliendi suhtes. Kindlustusandjad võtsid enda kanda kindlustusmaaklerite krediidiriski: kindlustusvõtja poolt kindlustuspreemia tasumine maaklerile tähendab selle tasumist kindlustusandjale. Samas kaotati maaklerite minimaalse aktsiakapitali nõuded ja lubati turule füüsilisest isikutest kindlustusmaaklerid.

⁸ E-raha asutus on aktsiaselts, kelle peamine ja püsiv tegevus on oma nimel e-raha väljastamine.

Jätkati audiitorite sõltumatuse ja objektiivsuse nõuete täpsustamist

Audiitorid aitavad auditi teostamisega oluliselt kaasa äri omanike poolt õige, täpse ja täieliku informatsiooni saamisele äri edust või edutusest. Taolise informatsiooni moonundamine loob tõsise ohu äri omanike poolt ebaõigete otsuste tegemiseks. Finantsinspektsiooni arvates tuli avalike emitentide audiitorite sõltumatuse riskid maandada vältimatult kiiresti ja muu võimaluse puudumisel põhjalikum reguleerimine ette võtta vastava Euroopa direktiivi kaasajastamisega seoses. Põhjalikuma reguleerimise osas töötas Finantsinspektsioon välja oma ettepanekud. Kehtestati avalike emitentide audiitorite sõltumatust puudutav üldine raamistik.

Määratleti Euroopa Liidu IASi kasutatavate finantsjärelvalve subjektide ring

Tuginedes oma varasemalt avaldatud õigusaktide mõju analüüsis tehtud järeldustele, korraldas Finantsinspektsioon raamatupidamise seaduse kooskõlla viimise Euroopa õigustikuga. Lisaks määratles inspektsioon finantsjärelvalve subjektid, kes peavad oma raamatupidamist koostama lähtudes Euroopa Liidus kehtestatud ühtsetest reeglitest.

Kaasajastati turukuritarvituste reguleerimist, kuid sanktsioonimäärad vajavad kohendamist

Täiendatud väärtpaberituru seaduse kohaselt peavad avalike emitentide juhid ja nende lähedased Finantsinspektsioonile teatama selle emitendi aktsiatega tehtud tehingutest. Tehingute detailid avaldatakse Finantsinspektsiooni veebilehel. Oluliselt täpsemaks muutus siseteabe väärkasutamise ja turumanipulatsiooni määratlemine. Finantsinspektsiooni nägemuse kohaselt peavad vastavad süüteod olema piisavate karistustega sanktsioneeritud väärteod. Lisaks reguleeriti investeerimissoovituste objektiivsuse nõuded ning keelati anda investeerimissoovitusi huvide konfliktis oleva isikul.

Finantsinspektsioon sai õiguse avalikustada oma otsuseid, sealhulgas sanktsioonide määramise kohta. Läbipaistvus aitab kaasa turu õiguspärasele tegevusele ja distsiplineerib turuosalisi. Väärtpaberituru järelevalve vallas võimaldatak-

se turu seiramiseks rakendavas haldusmenetluses kasutada kaugülekuulamist ja välisriigis kogutud tõendeid, samuti jälgida tehingute tegemist varjatult. Viimane tähendab Finantsinspektsioonile õiguse andmist rakendada, lähtudes Euroopa õigustikust, väärtpaberitehingutest teavitamise süsteem. Selline süsteem võimaldab väiksemate kuludega tuvatada turukuritarvituse algseid tunnuseid.

Tehti ettepanek luua kohtueelsete vaidluste lahendamise komisjon

Finantsinspektsioon tunnetab eelkõige finantsteenuste jaetarbija vajadust leida vahendaja või lepitaja suurte turuosalistega vaidluste tekkimisel. Eesti väiksust arvestades ei pruugi osutada otstarbekas lepitusfunktsiooni killustamine erinevate organite vahel. Sellest tulenevalt pakkusime välja võimaluse luua finantsteenuste tarbimisel tekkinud vaidluste lahendamiseks kohtueelne komisjon. Komisjon võimaldaks tarbijatele kiiret ja vähem kulukat lepitusmenetlust, kuid ei oleks lõplikult õigust mõistev kohus.

Alustati hea ühingujuhtimise tava koostamist

Finantsinspektsioon on seisukohal, et kirjalik hea ühingujuhtimise tava muudab avaliku emitendi juhtimise investorile arusaadavamaks ja võimaldab paremini teostada aktsionäriõigusi. Selged avalikustamis- ja juhtimisnõuded on aluseks teadlikule investeerimisotsusele. Investorile on mõistetav, millistest täpsetest aktsionäride huve arvestavatest reeglitest ühingu juhtimisel lähtutakse ja millistest mitte. Kirjalik hea juhtimistava on aluseks eelkõige äriühingu huvidest lähtuval juhtimisele ja aitab lahendada huvide konflikte ning vältida teatud huvigruppide liigset survet äriühingu juhtimisel. Sellest tulenevalt otsustasime koos Tallinna Börsiga töötada välja Eesti kirjalik hea ühingujuhtimise tava.

Valmis e-raha⁸ asutuste seaduse eelnõu

Tegelesime ka e-raha asutuste seaduse eelnõu ja krediitiasutuste seaduse muutmise seaduse eelnõu kommenteerimise ja kooskõlastamisega. Eelnõuga kehtestatakse esmakordselt Eesti õigussüsteemis e-raha asutuse regulatsioon, kus reguleeritakse e-raha väljastamist, e-raha asutuse tegevust ning

järelevalve teostamist selliste asutuste üle. E-rahastuste seaduse eelnõu väljatöötamise ja krediidiasutuste seaduse muutmise seaduse eelnõu tingis vajadus viia regulatsioonid täielikult vastavusse Euroopa Liidu õigusega.

Lisaks finantssektorit puudutavatele seaduseelnõudele töötab Finantsinspeksioon välja ja kooskõlastab Eesti Panga presidendi ja rahandusministri määruste eelnõusid. Finantsjärelevalve subjektide tegevuse täpsemaks reguleerimiseks olid 2004. aastal Finantsinspektsioonis väljatöötamisel ja kooskõlastusel mitmed rahandusministri määruste eelnõud.

Andsime täiendavalt välja kuus uut soovituslikku juhendit

2004. aastal kujundas Finantsinspektsioon finantssektori regulatiivset keskkonda õigusaktide väljatöötamise kõrval ka uute soovituslike juhenditega. Soovituslike juhendite peamiseks eesmärgiks on õigusnormide selgitamine ja finantsjärelevalve subjekte suunamine ning hea tava kujundamine finantssektoris. Soovituslike juhendite koostamisel võtame

aluseks rahvusvahelised standardid, mis tavaliselt sisaldavad miinimumnõudeid neid andnud organisatsioonide liikmesriikidele. Juhendi koostamisel lähtume reaalsest turusituatsioonist ja arvestame teiste riikide õigusnorme ning vastavate järelevalveasutuste soovitusi.

Õigusaktide mõju analüüs käsitles informatsiooni avalikustamise nõudeid

Finantsinspektsiooni seaduse § 49 lg 1 järgi teostab inspeksioon õigusaktide mõju analüüsi. 2004. aastal keskendusime finantsjärelevalve subjektide tegevust reguleerivates õigusaktides käsitletud informatsiooni avalikustamise nõuetele ning koostasime õigusaktide mõju analüüsi teemal "Avalike aruannete mõju finantssektorile". Teema valikul lähtusime Finantsinspektsiooni strateegilistest eesmärkidest, mis hõlmavad nii tarbijate huvide kaitset finantsteenuste läbipaistvuse suurendamise kaudu kui ka nende pakujate stabiilse arengu kindlustamist. Finantssektori läbipaistvuse suurendamisel on oluline osa arusaadava, võrreldava ja tõese fi-

Tabel 1. Finantsinspektsiooni soovituslikud juhendid 2002 - 2005

Soovituslik juhend	Jõustumine
Juhised Rahandusministeeriumi poolt peetava "Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riikliku registri" kasutamiseks vara jagamisel riskikategooriasse krediidiriski arvestamisel ⁹	30. jaanuar 2005
Elukindlustuslepingu teabe avaldamine kindlustusvõtjale	1. aprill 2005
Nõuded infotehnoloogia ala korraldamiseks	1. jaanuar 2005
Nõuded lepingulise investeerimisfondi tingimustele	1. november 2004
Juhised emitentidele üleminekul rahvusvaheliste raamatupidamise standardite rakendamisele tulenevalt EL määrusest 1606/2002	1. mai 2004
Investeerimisriskiga elukindlustuslepingu komponendid, alusvara ja kindlustusvõtja teavitamine	1. aprill 2004
Positsioonide kauplemisportfelli koosseisu käsitlemise põhimõtted	1. jaanuar 2004
Riikliku finantsjärelevalve teatud subjektide audiitorite rotatsioon	1. november 2003
Käitumisreeglid väärtpaberite avaliku pakkumise läbiviimisel ja jaotamisel	1. oktoober 2003
Väärtpaberite hinna stabiliseerimine avaliku pakkumise korral	1. oktoober 2003
Täiendavad meetmed rahapesu tõkestamiseks krediidiriski- ja finantseerimisasutustes	1. august 2002

⁹ Soovituslik juhend anti välja 2005. aasta jaanuaris.

nantsaruandluse ning muu informatsiooni avalikustamisel, mis võimaldaks andmekasutajatel õigesti hinnata aruande koostaja finantsseisundit, peamisi äritegevusi, riskiprofiile ja –juhtimist. Samuti on oluline, et avalikustatav informatsioon põhineks usaldusväärsetel hindamispõhimõtetel ja et need põhimõtted oleksid õigesti rakendatud.

Suurendasime turuosaliste ja tarbijate teavitamist

Õigusaktide väljatöötamise kõrval panustas Finantsinspektsioon 2004. aastal ka nende tutvustamisse. Viisime aasta jooksul läbi üle 13 infoseminari, mille raames tutvustasid Finantsinspektsiooni spetsialistid turuosalistele ja avalikkusele nii Euroopa Liiduga liitumisega seoses toimuvaid muudatusi finantssektori regulatsioonides ja aruandluses kui ka meie poolt välja antud soovituslikke juhendeid. Infoseminaride materjalid on avalikud ja kättesaadavad Finantsinspektsiooni veebilehel.

Lisaks majasiseste infoseminaride korraldamisele esinesid Finantsinspektsiooni töötajad ettekannetega majavälistel turuosalistele ja tarbijatele suunatud seminaridel ja konverentsidel.

Mõeldes finantsteenuste tarbijate teadlikkuse tõstmisele andis Finantsinspektsioon möödunud aastal välja neli temaatilist eesti- ja venekeelset trükist. Inspektsiooni infotrükistes antakse klientidele kasulikke juhiseid kahjukindlustusteenuse ostmiseks, fondi investeerimiseks ja internetipanga kasutamiseks. Lisaks eelnevale koostasime finantsteenuse tarbija õigusi käsitleva infolehe. Trükised on kättesaadavad turuosaliste kontorites ja elektrooniliselt Finantsinspektsiooni veebilehel.

3.4 • Järelevalveline tegevus

3.4.I. Finantsturul tegutsemise õiguste reguleerimine

Finantsinspektiooni järelevalve alla kuuluvatel ettevõtetel tuleb enne tegevuse alustamist taotleda inspeksioonilt tegevusluba. Tegevusloaga saadakse reeglina tähtajatu õigus vastavas valdkonnas tegutsemiseks ja teenuste osutamiseks. Lisaks tegevusloale tuleb Finantsinspeksioonilt taotleda ka teisi seaduses ettenähtud lubasid.

Tegevuslubade menetlemisel teostab inspeksioon analüüsi, mille käigus hinnatakse taotleja kontserni struktuuri, finantsnäitajaid ja järelevalve teostamist kontserni üle. Oluline osa loa taotluse menetluses on taotleja võtmeisikute kvalifikatsiooni ja usaldusväärsuse hindamisel, sest isikute mittevastavus seaduse nõuetele võib olla üheks loa andmisest keeldumise aluseks.

2004. aastal väljastas Finantsinspeksioon kahel korral loa välisriigi krediitiasutustele filiaali asutamiseks Eestis. Märtsis väljastasime krediitiasutuse tegevusloa ASile Pareks-banka Eesti filiaal, juunis aga Vereins- und Westbank AG Tallinna filiaalile (uue nimega Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG Tallinna Filiaal). Aasta teises pooles andsime Soome kahju-kindlustusandjale Fennia Mutual Insurance Company'le loa asutada filiaal Eestis.

Olulise osaluse lubasid andsime 2004. aastal välja:

- Sampo Life Insurance Company Limited'le, kes omandas olulise osaluse (100%) ASis Sampo Elukindlustus,
- ASile LHV Group, kes omandas olulise osaluse (100%) ASis Lõhmus, Haavel & Viisemann,
- Amber Trust S.C.A.'le andsime loa olulise osaluse omandamiseks (45%) Salva Kindlustuse ASis;
- SAMPO OY'le anti kaudse olulise osaluse omandamise luba ASis If Eesti Kindlustus.
- ASile Hansapank olulise osaluse (100%) omandamiseks Venemaa krediitiasutuses Kvest Bank.

Täiendavaid tegevuslubasid väljastasime 2004. aastal kahele kindlustusseltsile: ASile If Eesti Kindlustus haiguskindlustus ja kohtukulude kindlustusega tegelemiseks ning Seesam Rahvusvahelise Kindlustuse Aktsiaseltsile raudtee veerevkoosseisu kindlustusega tegelemiseks.

2004. aastal andsime investeerimisfondile Sampo Baltic Asset Management AS loa filiaali avamiseks Leedu Vabariigis.

Järelevalvesubjektidel lasub seadusest tulenev kohustus kooskõlastada põhikirjas tehtavad muudatused Finantsinspeksioonis. 2004. aastal kooskõlastas Finantsinspeksioon kahe krediitiasutuse ja viie kindlustusandja põhikirja muudatused. Samuti kooskõlastas Finantsinspeksioon Vabariigi Valitsuse määruse "Tagatistfondi põhikirja muutmise määruse eelnõu".

Kindlustusmaaklerid tegutsevad kindlustuslepingute vahendamisel kindlustusvõtja volituste alusel. 2004. aastal esindasid kindlustusmaaklerit tehingute tegemisel kindlustusvahendajate nimekirja kantud maakleri esindajad. 2004. aastal lõpetas tegevuse OÜ MAI Estonia IPB Kindlustusmaakler seoses äriühingu kindlustusvahendus-tegevuse lõpetamise ning likvideerimismenetluse alustamise tõttu.

Kindlustusagent esindab kindlustuslepingu sõlmimisel kindlustusandjat. Kindlustusagendiks võib olla nii juriidiline kui füüsiline isik. Kuni 2004. aasta lõpuni kanti kindlustusvahendajate nimekirja elukindlustuslepinguid vahendavad kindlustusagendid.

2004. aastal kooskõlastas Finantsinspeksioon muudatused börsireglemendis, mis olid peaaegselt tingitud põhjamaade börside üleminekust ühisele kauplemissüsteemile.

Finantsinspektsioon registreeris 2004. aastal kaks uut investeerimisfondi - Trigon Teise Laine Fond ja vabatahtlik pensionifond Ühispanga Täiendav Pensionifond Aktiivne.

Tulenevalt uue investeerimisfondide seaduse jõustumisest alates 1. maist 2004 registreeris Finantsinspektsioon 35 investeerimisfondi tingimuste muudatused. Muudatuste tulemusena vastavad 11 Eesti investeerimisfondi Euroopa Liidu Majanduspiirkonnas tunnustatud investeerimisfondi (UCITS) kriteeriumitele ning nende osakuid võidakse seetõttu vabalt turustada teistes lepinguriikides.

2004. aasta detsembris väljastas Finantsinspektsioon loa investeerimisfondide Trigon Kesk- ja Ida-Euroopa Fondi ja Trigon Balti Aktsiafondi ühinemiseks. 2004. aastal viidi lõpule Äripäeva Indeksi Fondi ja Sampo USD Intressifondi likvideerimine.

Piiriüleised teenusepakkujad

Seoses Eesti ühinemisega Euroopa Liiduga hakkas Finantsinspektsioonile alates 2004. aasta maist saabuma hulgaliselt piiriüleste teenuste osutamise teateid. Oma soovist osutada piiriüleseid teenuseid teises lepinguriigis peab teenuse osutaja teavitama sellest esmalt oma riigi finantsjärelevalve asutust, kes omakorda edastab teate vastava lepinguriigi järelevalve asutusele.

Tabel 2. Finantsinspektsioonile 2004. aastal esitatud piiriüleste teenusepakkujate teadete arv

Teenusepakkuja liik	Inspektsioonile esitatud teadete arv
Pangandusteenused	46
Investeerimisteenused	63
Kahjukindlustusteenused	83
Elukindlustusteenused	17
Kindlustusvahendusteenused	6

Lisaks lepinguriikidest tulevatele teadetele piiriüleste teenuste pakumise kohta Eestis, informeeriti Finantsinspektsiooni kuuel korral Eestist teistesse lepinguriikidesse pakutavatest piiriüleste teenustest.

3.4.2. Monitooring

Krediidiriski valdkond oli kõrgendatud tähelepanu all

Krediidiasutuste tegevuse ja sellega kaasnevate riskide tõhusamaks hindamiseks on Finantsinspektsioonis välja töötatud kuine ja kvartaalne monitooringutsükel, mille eesmärgiks on määratleda pankade tegevusega kaasnevad peamised riskivaldkonnad. Finantsinspektsioon jälgib ja analüüsib pidevalt pankade seisundit meie esitatavate aruannete alusel, avalikest allikatest saadud informatsiooni põhjal, pankades kohapealsete kontrollide käigus saadud informatsiooni ning muu järelevalvelise tegevuse käigus saadud informatsiooni alusel.

2004. aasta jooksul oli inspektsiooni erilise tähelepanu all krediidiriski teema ning pankade laenu- ja liisingitegevusega kaasnevate operatsiooniliste riskide ja krediidivaldkonnas toimivate sisetsemiste kontrollisüsteemide hindamine. Kohtusime korduvalt pankade riskijuhtidega, juhatuse ja nõukogu liikmetega selgitamaks olukorda turul ning hindamaks võimalikke arenguid ja probleemvaldkondi tulevikus.

Seoses krediidiasutuste laenu- ja liisingportfellide kiire kasvuga ning välisfinantseerimise osatähtsuse suurenemisega teostas Finantsinspektsioon intressiriski stress-testi, et kindlaks määrata pangandussektori avatus intressiriskile ning hinnata intressikeskkonna võimalike muutuste mõju krediidiasutuste neto-omavahenditele ja netointressituludele.

Operatsiooniliste riskide hindamise raames oli 2004. aasta suurimaks projektiks krediidiasutuste talitluspidevuse protsessi kaardistamine. Talitluspidevuse hindamisel järgisime infotehnoloogia juhtimise ja kontrolli standardis Cobit ja muudes rahvusvahelistes heades tavades toodud põhimõtteid.

Jätkasime tihedat koostööd krediidiasutuste siseaudiitoritega, mis on oluliseks eelduseks efektiivse järelevalveteosta-

miseks. Pankade siseaudiitoritega vahetati informatsiooni jooksva monitooringu käigus üleskerkinud probleemide osas, samuti käsitleti siseaudiitorite raportites toodud järeldusi.

Väärtpaberituru järelevalves oli fookus insaidtehingutel ja turu manipulatsioonil

Finantsinspektsioon teostab järelevalvet väärtpaberiturul tegutsevate isikute üle eesmärgiga tagada väärtpaberituru ausus, kõikide investorite võrdne kohtlemine ning vältida turu kuritarvitamist. Väärtpaberituru monitooring hõlmab reguleeritud väärtpaberiturul tehingute tegemise seiramist, hinna kujunemise läbipaistvust ning väärtpaberite hinda mõjutava teabe avalikustamise nõuete täitmist. Viimases osas analüüsimise emitentide finantsaruandeid, siseteabe avaldamist ja käitlemist, hindame emitendi sisereeglite olemasolu ja nende täidetavust, audiitorite tegevuse objektiivsust.

Monitooringu tulemuseks on algatatud järelevalve menetlused, mis jagunevad insaid-, teabe avalikustamise, turuga manipuleerimise ja ülevõtmispakkumise menetlusteks.

Siseteabe alusel tehtud tehingute menetluse algatamise põhiliseks aluseks on emitentide avaldatud aruannete ja väärtpaberiturustatistika analüüsid. Lisaks kasutab Finantsinspektsioon kontrolliajendina ka ajakirjanduselt või turuosalistelt ja investoritelt saadud teavet. Kriminaalmenetlust Finantsinspektsioon ei teosta. Piisava kahtluse korral esitame avalduse politseile kriminaalmenetluse alustamise otsustamiseks.

2004. aastal jätkas Finantsinspektsioon insaidmenetluste läbiviimist. Paralleelselt menetlesime 11 emitendi väärtpaberitega siseteabe kasutamise kahtlusega kauplemisjuhtumit ning ühte siseteabe edastamise reeglite rikkumisega seotud juhtumit.

Börsil noteeritud väärtpaberi emitentidel on rahandusministri määruse ja börsi reglemendi alusel kohustus avalikustada börsi infosüsteemi kaudu regulaarselt oma finantsaruanded. Eelnimetatud ja samuti muu oluline väärtpaberihinda mõjutada võiv teave tuleb avaldada esmalt läbi börsi infosüsteemi. Finantsinspektsiooni ülesanne on

jälgida selle kohustusliku teabe avalikustamist vastavalt kehtivale seadusandlusele. 2004. aastal analüüsisime Eesti väärtpaberituru kauplemisstatistika ja emitentide poolt avalikustatud aruannete ja muu hinnatundliku teabe koostamist. Monitooringu käigus saadud andmete analüüsi põhjal hindasime turuanomaaliate põhjuseid ja menetlesime 12 juhtumit, millest kaheksa puhul tuvastasime teabe avalikustamise reeglite rikkumise.

Tegevus, mis tekitab väärtpaberite väärtusest, hinnast, käibest või kauplemise aktiivsusest eksitava mulje, on keelatud. Manipuleerijaks võib olla nii investor kui emitent ja manipuleerimine võib toimuda nii läbi ebatavaliste tehingute kui läbi teabe avaldamise. 2004. aastal menetles Finantsinspektsioon nelja turuga manipuleerimise juhtumit.

Isik, kes saab turul kaubeldavas väärtpaberi emitendis valitseva mõju, on kohustatud tegema ülevõtmispakkumise emitendi kõikidele aktsionäridele. Teisel juhul võib teha vabatahtliku ülevõtmispakkumise ilma emitendis valitsevat mõju omamata. Mõlemal juhul tuleb ülevõtmispakkumine kooskõlastada Finantsinspektsiooniga. Valitseva mõju olukord emitendis võib tekkida ka seoses kahe või rohkema isiku kooskõlastatult käitumise tulemusena, mistõttu tuleb Finantsinspektsioonil hinnata ülevõtmispakkumise kohustuse olemasolu või puudumise kontrollimiseks muuhulgas emitendi aktsionäride struktuuri. 2004. aastal menetles Finantsinspektsioon kahte ülevõtmispakkumist.

Fondide aruandlus muudeti täpsemaks

Investeerimis- ja pensionifondide tegevuse monitooringus keskendus Finantsinspektsioon peamiselt investeerimispiirangute ja puhasväärtuse arvutamise kontrollimisele. Monitooringu tõhustamiseks kehtestati 2004. aastal fondidele uus investeeeringute aruanne, mis võimaldab saada täpsema ja terviklikuma ülevaate fondide arvel tehtud investeeeringutest. Aruannete esitamise ja kogumise süsteem automatiseeriti, mis omakorda on loonud aluse efektiivsema järelevalve teostamiseks. Kogutud aruannete põhjal alustas Finantsinspektsioon 2004. aastal turu läbipaistvuse tagamiseks põhjalikuma fondisektori koondstatistika avaldamist.

Viisime kõikides fondivalitsejates läbi kontrolli, mis puudutas fondivalitsejate tegevuse hindamist, vältimaks investeerimisfondide osakutega tehtavate tehingute korral tehingute ajastamist ja hilinevad kauplemist. Kontrolli tulemusena hinnati fondivalitsejate tegevus selliste tehingute vältimiseks piisavaks.

Investeeringisühingutele kehtestati usaldatavusnormatiivid

2004. aastal kehtestati investeeringisühingutele usaldatavusnormatiivide aruandlus ja sellega seoses paranes investeerimisühingute finantsseisundi monitooringu kvaliteet. Vajaliku regulatsiooni kehtestamisega astuti oluline samm pankade ja investeerimisühingute kapitalijärevalve võrreldavuse suunas. Usaldatavusnormatiivide, sh kapitaliadekvaatsuse, neto-omavahendite miinimummäära, valuutapositsioonide piirmäära ning riskikontsentratsiooni piirmäära, raporteerimine Finantsinspektsioonile toimub sõltuvalt ettevõttele väljastatud tegevusloast soolo baasil igakuiselt või kvartaalselt. Konsolideeritud baasil esitatakse aruandeid kord poolaastas. Normatiive peavad tegevusloa omavad investeerimisühingud jälgima ja täitma pidevalt, sõltumata aruandluse sagedusest.

Nimetatud aruandluse rakendamisega viidi lõpule investeerimisühingute ja krediidiasutuste regulaarse järelevalvelise aruandluse ühtlustamine, millega tagatakse nende ettevõtete võrdne monitoorimine.

Kindlustussektori järelevalves oli põhitähelepanu suunatud klientide piisavale teavitamisele

Kindlustusseltsid esitavad Finantsinspektsioonile regulaarselt majandus- ja äritegevusaruandeid. Kvartali- ja aastaaruannete põhjal koostatakse kindlustusturu ülevaateid ning analüüsitakse kindlustusandjate kindlustustehnilisi näitajaid ja majanduslikke finantsnäitajaid. Lisaks kontrollib inspektsioon kindlustusandjaid kohapeal, kohtutakse nende esindajatega ja tehakse koostööd järelevalvesubjektide audiitoritega. Alates 2004. aastast toimuvad korrapärased kohtumised kindlustusseltside juhtkonnaga.

2004. aasta jooksul andis Finantsinspektsioon hinnanguid kindlustusandjate toodetele, analüüsis kindlustusandjate äri-

plaane, kindlustuslepingute tingimusi ja liikluskindlustuse tariifide metoodikat. Liikluskindlustuse tariifide puhul analüüsiti Euroopa Liiduga liitumise kuupäeva sisaldavate poliiside liitumisjärgse tariifi põhjendatust. Erilist tähelepanu pöörsime 2004. aastal kindlustusvõtja piisavale teavitamisele kindlustuslepingu sisust.

Kindlustusturu läbipaistvuse suurendamiseks koostas Finantsinspektsioon laiemale avalikkusele mõeldud Kindlustuse aastaraamatu 2003.

Kindlustusvahendajate reguleeritus paranes

Kindlustusvahenduse järelevalve eesmärgiks on tagada, et vahendusteenust pakkuvad isikud omaksid selleks vastavaid teadmisi ja laitmatut reputatsiooni ning annaks kindlustusvõtjale kindlustuslepingu sõlmimisel piisavat ja objektiivset informatsiooni.

2004. aastal jälgisime kõikide kindlustusmaaklerite ning juhtivate kindlustusagentuuride tegevust ning analüüsisime kindlustusvahendustegevuse turul tekkinud õigusliku arbitraaži ilminguid. Analüüsi tulemusel tegime ettepanekuid kindlustustegevuse seaduse muudatusteks.

3.4.3. Kohapealne kontroll

Kohapealse kontrolli kui järelevalvemeetodi funktsiooniks on aidata välja selgitada, kas turuosaliste riskide määratlemise ja haldamise süsteemid on piisavad ja kas nad toetavad finantssüsteemi stabiilset arengut ja kaitsevad klientide huve. Kohapealsel kontrollil ei piirduta ainult regulatiivaktide järgimise kontrolliga, vaid hinnatakse ka järelevalvesubjekti üldist riskistrateegiat. Kohapealne kontroll annab ülevaate sisemis-

te kontrollisüsteemide piisavusest, strateegiate ja poliitikate paikapidavusest, samuti esitatavate aruannete õigsusest ja kvaliteedist.

Pankade puhul oli erilise tähelepanu all krediidasutuste laenutegevusega kaasnevate riskivaldkondade hindamine. 2004. aastal viidi kohapealseid kontrolle läbi kolmes krediidasutuses. Kontrollisime kõiki olulisemaid riskivaldkondi ning enim pöörasime tähelepanu:

- krediidiriski ja laenutegevusega kaasnevate operatsiooni- ja likviidsusriske ning krediidivaldkonnas toimivate sisemiste kontrollisüsteemide hindamisele;
- likviidsusriske juhtimisele, eesmärgiga hinnata likviidsete vahendite ja jooksvate kohustuste vahekorda ning sisemiste regulatsioonide piisavust;
- siseauditi funktsioonile ning selle efektiivsusele erinevate tegevusvaldkondade ja sisemiste kontrollisüsteemide hindamisel;
- rahapesu tõkestamise meetmete hindamisele.

Võttes arvesse e-panganduse kiiret arengut ja infotehnoloogia valdkonna olulisust, teostati kohapealseid visiite krediidasutustesse ka infotehnoloogia turvalisuse ja e-pangandusega kaasnevate riskide hindamiseks.

Emitentides teostab Finantsinspektsiooni kohapealseid kontrolle juhul, kui tekib oluline kahtlus, et emitendi poolt avaldatud aruanne või muu oluline hinnatundlik teave ei vasta tegelikkusele. Lisaks kontrollitakse siseteabe hoidmist ning avalikustamist reguleerivate sisereeglite olemasolu ja toimimist. 2004. aastal teostati kohapealseid kontrolle kahes emitendis.

Kindlustusvahendajate kohapealse kontrolli eesmärgiks on hinnata kindlustusmaaklerite tegevuse vastavust kindlustustegevuse seaduses sätestatud nõuetele ning veenduda kindlustusvõtjate huvide kaitstes. Möödunud aastal kontrollis Finantsinspektsioon kohapeal kahe kindlustusmaakleri tegevust. Kohapealse kontrolli käigus avastatud puudustele tähelepanu juhtimise tulemusena muutus läbipaistvamaks kindlustusmaaklerite asjaajamine ning kindlustusvahendustegevuse korraldus.

Investeeringu- ja pensionifondide kontrollimisel keskendusime 2004. aastal eelkõige alates 1. maist 2004 kehtima hakanud investeeringufondide seaduse rakendamisele. Järelevalvetegevus puudutas seejuures kõikide fondide dokumentatsiooni vastavuse kontrollimist uuele seadusele.

Kohapealne kontroll viidi läbi ühes fondivalitsejas. Kontrolli käigus pöörati enim tähelepanu järgmistele valdkondadele:

- investeeringu- ja pensionifondide varade hindamisele ja fondi puhasväärtuse arvestamise õigsuse kontrolli;
- investeeringuspiirangute järgimine fondi varade investeerimisel;
- fondi arvel kaetavate kulude vastavus seadusega ning fondi tingimustega kehtestatud nõuetele;
- fondivalitseja sisemine töökorraldus ja sisereeglite piisavus.

Kohapealseid kontrolle viidi läbi ka kolmes investeeringuühingus. Need hõlmasid konkreetsete ühingute tegevuse eripärast tulenevaid spetsiifilisi riske.

Kontrolliti:

- kliendivarade hoidmist ja kasutamist;
- konsolideeritud aruandlust ja riskijuhtimist;
- konsolideeritud baasil toimivate sisekontrollisüsteemide olemasolu ning portfellihooldusklientide lepingute järgimist investeeringuühingute poolt.

Investeeringuühingute puhul alustati kogu sektorit katva usaldusnormatiivide täitmise ja arvutamise õigsuse kontrolli hõlmavate kohapealsete kontrollidega.

Kindlustusseltsides viidi 2004. aastal kohapealseid kontrolle läbi viies, neist kahes teostati kindlustustegevuse kontroll. Neljas kindlustusseltsis tutvusime infotehnoloogia protsesside korraldusega ja hindasime meetmeid, mida on rakendatud infosüsteemide turvalisuse tagamiseks.

Kindlustustegevuse kontroll hõlmas järgmisi valdkondi:

- kindlustustehniliste eraldiste arvutamispõhimõtete õigsuse hindamine;
- investeerimistegevus, sealhulgas investeeringuspiirangute järgimine;

- investeerimisriskiga elukindlustuslepingu kohta koostatud Finantsinspektiooni juhendi rakendamine;
- elukindlustusvõtjatele kindlustuslepingujärgse lisakasumi arvestamine ja jaotamise põhimõtted;
- sisekontrolli süsteemi toimimine;
- teenuste ostmise kolmandatelt isikutelt;
- rahapesu tõkestamise meetmete rakendamine.

Alates 2004. aastast edastas Finantsinspektioon välisriikide finantsjärelevalvetega sõlmitud koostöölepingute alusel teavet kohapealsest kontrollist ka seltsi emettevõtja päritoluriigi finantsjärelevalvele.

3.4.4. Õiguspärase tegevuse tagamine

Finantsturgu reguleerivate õigusnormide rikkumist uuritakse kas haldus-, väärteo- ja/või kriminaalmenetluse raames. Finantsinspektioon teostab peamiselt haldusmenetlusi, mille eesmärgiks on leida faktilist kinnitust esmasele kahtlusele õigusnormide võimaliku rikkumise kohta. Selle menetluse käi-

gus tehakse kindlaks, kas konkreetse juhtumi puhul on alust väärteomenetluse alustamiseks või kriminaalmenetluse alustamise taotlemiseks. Väärteomenetlus saab alustada ka haldusmenetlust läbimata. Väiksemate karistustega süüteoasjades saab rahalise karistuse otsustada Finantsinspektioon. Kriminaalmenetlusi teostavad politsei ja prokuratuur, kellele Finantsinspektioon vajadusel sellekohase avalduse teeb.

Kaebuste arv kasvas

2004. aastal esitati Finantsinspektioonile turuosaliste tegevuse peale rohkem avaldusi ja kaebusi kui 2003. aastal. Kui 2003. aastal esitati inspektioonile 46 avaldust ja kaebust, siis 2004. aastal oli see arv 58.

2004. aastal esitatud avaldustest ja kaebustest 41 olid seotud kindlustussektori ja kindlustusandjate ning kindlustusvahendajate tegevusega, 16 puudutas krediitiasutuste tegevust. Üks avaldus oli seotud väärtipaberituru seadusest tulenevate regulatsioonide kohaldamisega. Kui 2003. aastal elukindlustuse kindlustusandjate tegevuse kohta avaldusi ja kaebusi ei esitatud, siis 2004. aastal esitati Finantsinspektioonile kuus avaldust elukindlustuse kindlustusandjate tegevuse kohta, kahjukindlustuse kindlustusandjate tegevuse kohta esitati 35 avaldust. Kindlustusandjate tegevuse peale esitatud avaldused tulenesid eelkõige lepingu poolte erimeelsustest kindlustushüvitise suuruse osas, kuid puudutasid ka kindlustuslepingu tingimuste tõlgendamist, lepingu kehtivust kindlustusportfelli üleandmisel teisele kindlustusandjale, kindlustuslepingu ennetähtaegse ülesütleamise õigust ja sellega

kaasnevaid õiguslikke tagajärgi, tariifikujundamise põhimõtteid ning kahjukäsitluse käigus kogutud tõendite tutvustamise kohustuse ulatust selleks õigustatud isikutele. Domineerivateks kindlustusliikideks olid vabatahtlik sõidukikindlustus (liikluskindlustuse vaidluseid käsitleti kindlustuse vahekohtus) ning varakindlustus (kodukindlustus ja ettevõtete vara).

Tabel 3. Kaebuste dünaamika finantssektoris 2000. - 2004. aastal

Soovituslik juhend	2000	2001	2002	2003	2004
Pangad	-	-	26	12	16
Kindlustussektor	232	86	49	29	41
Muud	-	-	-	5	1
Kokku	232	86	78	46	58

Tabel 4. Kindlustussektori ettevõtete kohta esitatud avalduste ja kaebuste arv 2004. aastal

Ettevõte	Avalduste ja kaebuste arv
AS If Eesti Kindlustus	11
ERGO Kindlustuse AS	6
Seesam Rahvusvahelise Kindlustuse AS	5
Salva Kindlustuse AS	4
Eesti Liikluskindlustuse Fond	3
Nordicum Kindlustuse Eesti AS	2
ERGO Elukindlustuse AS	2
AS Ühispanga Elukindlustus	2
Seesam Elukindlustuse AS	2
AS Sampo Elukindlustus	1
AS Inges Kindlustus	1
Kindlustusvahendajate tegevus	2

Kindlustusandjate tegevuse peale esitatud avalduste ja kaebuste arv vastab ligilähedaselt nende turuosa proportsioonidele.

Krediidiasutuste tegevuse kohta esitatud avaldused ja kaebused jagunesid valdkonniti ühtlasemalt. Enim erimeelsusi tekitanud valdkonnaks oli arvelduslepingu täitmine ja maksekäsundid. Avaldused käsitlesid veel pankroti- ning täiteme-

Tabel 5. Pangandussektori ettevõtete peale esitatud avalduste ja kaebuste arv 2004. aastal

Ettevõte	Avalduste ja kaebuste arv
AS Hansapank	8
AS Eesti Ühispank	5
AS Eesti Krediidipank	2
Pankrotistunud krediitiasutustega seonduv	2

netlusega seonduvaid probleeme, laenulepingute täitmist, pangasaladust, raha siirdamisega seonduvaid probleeme, pankade teenustasude suuruse muutmist, panga klientide kandmist maksehäiretega isikute registrisse.

Ettekirjutuste, hoiatuste ja rahatrahvide hulk vähenes

Finantsinspektsioonil on õigus teha turuosalisele ettekirjutus, kui järelevalve tulemusel on avastatud õigusaktide rikkumisi või kui nende rikkumist on vaja ära hoida. Finantsinspektsioon võib ettekirjutusi teha ka juhul kui see on vajalik klientide huvi- de kaitseks või finantssektori läbipaistvuse tagamiseks. 2004. aastal koostas Finantsinspektsioon neli kohustuslikku ettekirjutust ja ühe väärteprotokolli ning määras rahatrahvi.

Ettekirjutused esitati:

- kliendivarade kasutamise ja kliendilepingute üldtingimuste muutmise kohta;
- kohustuslikus pensionifondis kohustusliku osaluse vähene- misega alla seaduses sätestatud piirmäära;
- investeerimisplaane puudutava teabe avaldamise kohta meedias;
- erikontrolli avalikustamise kohta.

Väärteprotokoll koostati ja rahatrahv määrati kindlustuste- gevuse seadusest tuleneva konfidentsiaalsuskohustuse rikku- mise eest.

2004. aastal koostasime ettekirjutuse fondivalitsejale, mille- ga kohustasime omandama pensionifondi osakuid ulatuses, mis on vajalik investeerimisfondide seaduses sätestatud nõu- de jätkusuutlikuks täitmiseks. Investeerimisfondide seaduse alusel on fondivalitsejale kehtestatud kohustus omada sea- duses sätestatud ulatuses osakuid tema poolt valitsetavates kohustuslikes pensionifondides eesmärgiga tagada pensioni- fondi osakuomanike huvide kaitse.

Investeerimisühingule tegime ettekirjutuse kohustusega viia siseregulatsioonid vastavusse väärtepaberituru seaduses sä- testatud nõuetega.

2004. aastal koostasime kaks ettekirjutust emitendi puudu- tava asjaolu kohta. Ettekirjutus puudutas asjaolu, kus avalda-

tud informatsioon lähitulevikus tehtavate tehingute kohta ei olnud börsi kaudu avalikustatud. Vastavalt seadusele kuulub nii investeerimispoliitika kui ka muu majandustegevust puudutav informatsioon avalikustamisele börsi kaudu. Samuti tegime ettekirjutuse avalikustada erikontrolli aruanne ja esitada see ASile Tallinna Börs.

Väärtegusid menetlesime isikute suhtes seoses haldusmenetluse seaduse sätestatud nõuete rikkumisega, mille kohaselt jätsid isikud täiendamata kindlustusvahendajate nimekirja kandmise avalduse. Ettekirjutusega määrasime kindlustustegevuse seaduse alusel rahatrahvi.

Kriminaalmenetluse alustamiseks esitasime avalduse Keskkriminaalpolitsei majanduskuritegude osakonnale ühes emitendis siseteabe lekkimise ja -edastamise osas. Esitasime avalduse ka võimaliku süüteo kohta, kus tegeleti keelatud tegevusega.

Turujärelevalvega seondult alustas Finantsinspektsioon 2004. aastal 69 menetlust. Sealhulgas väärtipaberiturul toi-

munud rikkumiste menetlemiseks 11 insaider, neli avaliku pakkumise registreerimise, kolm investorite võrdse kohtlemise, 24 kindlustusvahendajate nimekirja kandmise, neli manipulatsiooni, 12 teabe avaldamise, kaks ülevõtmispakkumise ja seitse muu regulatsiooni rikkumise kaast.

Kokku teostati turujärelevalves 2004. aasta jooksul 65 haldus- ja neli väärtetoimetlust ning esitati üks avaldus politseile kriminaalmenetluse alustamiseks.

Uusi pankrotiavaldusi ei esitatud

Finantsinspektsioonil on õigus esitada kohtule pankrotiavaldus järelevalvesubjekti suhtes ja teha ettepanek pankrotihalduri määramiseks. 2004. aastal uusi pankrotiavaldusi ei esitatud.

2004. aastal jätkus ASi EVEA Pank ja ASi Eesti Maapank pankrotimenetlused. ASi ERA Pank pankrotimenetluses jättis eelmise aasta juulis Tartu maakohus määrusega kinnitamata pankrotihaldurite esitatud lõpparuande. Täiendatud aruande ja haldurite tasu kinnitas kohus 2004. aasta novembris, mille peale esitasid võlgniku esindaja ja võlausaldaja erikaebused Tartu ringkonnakohtule. Kohus jättis erikaebused rahuldamata.

2004. aastal jätkus pankrotimenetlus ASi ASA Kindlustus suhtes, samuti Kindlustusaktsiaselts Polaris-Elu ja Kindlustusaktsiaselts Polaris-Vara suhtes. 2004. aastal lõppes ASi Ühiskindlustus pankrotimenetlus.

Tabel 6. Turujärelevalvega seonduvate juhtumite menetluste arv 2004. aastal

Juhtumi liik	Juhtumite arv 2004
Siseteabe alusel kauplemine	11
Turumanipulatsioon	4
Ülevõtmispakkumine	2
Teabe avaldamine	12
Investorite võrdne kohtlemine	3
Avalike pakkumiste registreerimine	4
Kindlustusvahendajate nimekirja kandmine	24
Kohapealsed kontrollid	2
Muu regulatsiooni rikkumine	7
Kokku	69

3.5 • Rahvusvaheline koostöö

3.5.I. Koostöö välisriikide järelevalveasutustega

Alates 1. maist 2004 avanes Eesti finantsturg teistele Euroopa Liidu liikmesriikide teenusepakujatele, samuti suurenesid Euroopa Liidu finantsgruppide grupiettevõtjate vahelise koostöö tõhustamise võimalused. 2004. aastal alustasime välisriikide järelevalveasutustega Euroopa Liidu seadusandluse nõuetele vastavat piiriüleste teenuste alast teabevahetust ning arendasime edasi teiste finantsjärelevalvetega sõlmitud koostöömemorandumitest lähtuvat tegevust. Tähelepanu keskmes oli koostöö Eesti finantsettevõtete emaettevõtete päritoluriikide finantsjärelevalvete asutustega.

Koostöös Rootsi finantsjärelevalvega viidi läbi Eestis asuva Rootsi tütarpanga kohapealne kontroll, samuti osaleti Rootsi finantsjärelevalve poolt korraldatud seminaril, kus arutati Eesti, Läti, Leedu ja Rootsi järelevalve esindajate osavõtul piiriüleste pangagruppide üle järelevalve teostamisega seon-

duvaid küsimusi ning *Basel 2* rakendamisega seonduvat. Koostöö Rootsi, Soome, Läti ja Leedu finantsjärelevalve asutustega on muutunud üha tihedamaks ja sisukamaks.

Möödunud aastal pidasime mitmeid kohtumisi Soome finantsjärelevalve (RATA¹⁰) esindajatega. Kohtumise käigus arutati ka piiriüleste finantsgruppide järelevalvega seonduvaid teemasid. Lisaks oli kõne all Aktsiaturu Monitooringu Süsteemi I etapi (ATMOS¹¹) ja Soome finantsjärelevalve loodava tehinguraporteerimise süsteemi (AKVA¹²) võimaliku üheaegse väljatöötamise osas.

Aasta lõpus osalesid Finantsinspektsiooni esindajad Euroopa Liidu finantsjärelevalvete kohtumisel, mille eesmärgiks oli ühtlustada koostööpõhimõtteid kolmandate riikidega, sealhulgas Venemaaga.

Tabel 7. Välisriikide järelevalveasutustega sõlmitud koostöölepingud

Riigid, kellega Finantsinspektsioon on sõlminud koostöökokkuleppe	Lepingu sõlmimise aasta ja järelevalve valdkond
Saksamaa	2002 panga- ja investeerimisühingute järelevalve 2002 kindlustusjärelevalve
Taani	2002 finantsjärelevalve
Leedu	2001 pangajärelevalve 2003 kindlustusjärelevalve
Läti	2000 pangajärelevalve
Rootsi	1999 väärtpaberijärelevalve 2003 pangajärelevalve
Soome	1995 pangajärelevalve (uuendatud 2000) 2001 kindlustusjärelevalve 2002 väärtpaberijärelevalve
Balti koostööleping (Eesti - Läti - Leedu)	1997 väärtpaberijärelevalve 1998 kindlustusjärelevalve (uuendatud 2003)

Emitente puudutava informatsiooni jagamise osas tehti tihedat koostööd Läti finantsjärelevalvega.

Fondisektori järelevalve arendamise eesmärgil toimus Londonis kohtumine Suurbritannia järelevalve (FSA¹³) esindajatega. Peamiselt tutvuti FSA kohapealse kontrolli meetodika, fondide prospektide kontrollimise ning tarbijakaitsealase tegevusega.

2004. aastal käivitus aktiivne suhtlemine välisriikide järelevalvetega Euroopa Kindlustus- ja pensionijärelevalvete komitee (CEIOPS¹⁴) töögruppide raames, kusjuures *Solvency 2* tööühma ülesandel külastas Finantsinspektsiooni esindaja Suurbritannia finantsjärelevalvet kaardistamiseks kindlustusriskide hindamise põhimõtteid.

¹⁰ RATA - Rahoitustarkustus.

¹¹ ATMOS - Aktsiaturu Monitooringu Süsteemi I etapp.

¹² AKVA - Arvopaperikaupan Valvontajärjestelmä; Soome Finantsjärelevalve loodav tehinguraporteerimise süsteem.

¹³ FSA - Financial Services Authority.

¹⁴ CEIOPS - The Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors.

¹⁵ CESR - The Committee of European Securities Regulators.

3.5.2. Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonide ja Euroopa Liidu komiteedega

Et järelevalvelise praktika ühtlustamine on üks Finantsinspektsiooni prioriteete, siis oli rahvusvahelise koostöö rõhuasetus 2004. aastal suunatud süvendatud tegevusele Euroopa Liidu järelevalveasutuste komiteede töögruppides (nn Level 3). Osalesime sellistes Level 3 töögruppide töös, kus meie turu vajadused ja meie suutlikkus on kõige suuremad. Enim panustasime töösse praktilise järelevalvelise koostöö ja infovahetusega seotud töögruppides (CESR-Pol; Groupe de Contact jt), finantsaruandlusega seotud töögruppides (EGAA; CESR-Fin jt) ning *Basel 2* ja *Solvency 2* rakendamisega seotud töögruppides. Keskendusime kõige olulisemale ja seetõttu teistes Euroopa Nõukogu ja Euroopa Komisjoni komiteedes ja töögruppides ning muude rahvusvaheliste järelevalveliste organisatsioonide töös Finantsinspektsioon moodunud aastal aktiivselt ei osalenud.

Kõige enam teeb Finantsinspektsioon Level 3 töögruppide tasandil tööd Euroopa Väärtpaberituru Järelevalveasutuste Komitee (CESR¹⁵) raames. Selle institutsiooni ülesandeks on nõustada Euroopa Komisjoni Euroopa väärtpaberiturgu reguleerivate õigusaktide väljatöötamisel ning kindlustada vastavate seaduste kooskõla ja kiire rakendamine liikmesriikides. Seoses Euroopa Liidu liikmeks saamisega sai Finantsinspektsioon 2004. aastal CESRi täisliikmeks ning osalesime regulaarselt CESRi alamtöögruppide ja ekspertgruppide töös. Moodunud aasta 23. märtsil nimetati Finantsinspektsiooni juhatuse esimees CESRi juurde loodud läbipaistvusdirektiivi kohaldamiseks moodustatud töögrupi juhiks. Töögruppi kuulub ka teine juhatuse liige. 2004. aastal toimus neli töögrupi ja 14 alamtöörühmade koosolekut. 30. – 31. augustil peeti töögrupi koosolek Tallinnas.

Peale 1. maid 2004 saime Euroopa kindlustus- ja pensionijärelevalvete komitee (CEIOPS¹⁶) täisliikmeks. CEIOPS on insti-

tutsioon, mille ülesandeks on nõustada Euroopa Komisjoni Euroopa kindlustusturгу reguleerivate õigusaktide väljatöötamisel ning kindlustada vastavate seaduste kooskõla ja kiire rakendamine liikmesriikides. 2004. aastal osalesime aktiivselt CEIOPSi plenaaristungite ja Level 3 komiteede töös.

Alates 1999. aastast on Finantsinspektsioon rahvusvahelise kindlustusjärelevalvete assotsiatsiooni (IAIS¹⁷) täisliige. Esitasime Eesti seisukohad IAISi kindlustus- ja edasikindlustusandjate investeerimisriskide standardile. Osalesime kindlustust ja pensionikindlustust Balti riikides käsitleval OECD¹⁸ ekspertide töökohtumisel.

Osalesime aktiivselt ka Euroopa pangajärelevalvete komitee (CEBS¹⁹) töögruppide töös, mille eesmärgiks on tagada uue kapitali adekvaatsuse raamistiku (Basel 2/Cad 3) võimalikult ühetaoline rakendamine ja tõlgendamine Euroopa Liidu liikmesriikides.

Juhatuse esimees esines ettekandega kõrgetasemelisel finantsteenuste tegevuskava (FSAP²⁰) konverentsil Brüsselis ja juhtis paneeldiskussiooni CESR konverentsil Pariisis. Samuti nimetati juhatuse esimees 15-liikmelise Euroopa Ühingujuhtimise Foorumi²¹ liikmeks, mille eesmärgiks on nõustada Euroopa Komisjoni hea ühingujuhtumise tava küsimustes. Juhatuse liige esines väärtpaberijärelevalve asutuste rahvusvahelise koostöö kitsaskohtadest CESR-Pol seminaril Budapestis.

2004. aastal kiitis Finantsinspektsiooni juhatus heaks Euroopa Liidu keskpankade ja järelevalveasutuste vahel sõlmitud multilateraalsed koostöömemorandumid kriisijuhtimise ning arvestussüsteemide järelevalve vallas.

29. ja 30. juunil 2004 toimus Tallinnas Finantsinspektsiooni siseaudiitori eestvedamisel ning koostöös East-West Management Institute/PSF Programme ja USA Suursaatkonnaga siseaudiitorite rahvusvahelise seminar. Üritus oli teadaolevalt esimene omataoline USA ja Euroopa Liidu riikide finantsjärelevalve asutuste siseaudiitorite jaoks.

Juhatuse liige esines ettekandega turul kaubeldavate väärtpaberite emitentide raamatupidamise õigsuse järeleval-

¹⁶ CEIOPS - The Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors.

¹⁷ IAIS - International Association of Insurance Supervisors.

¹⁸ OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development.

¹⁹ CEBS - Committee of European Banking Supervisors.

²⁰ FSAP - Financial Services Action Plan.

²¹ European Corporate Governance Forum.

vest Tallinna Börs ja East-West Management Institute/PSF Programme poolt 2004. aasta oktoobris korraldatud seminaril Balti riikide avalikele emitentidele.

Aktiivne koostöö rahapesu tõkestamise vallas

2004. aasta mais toimus Euroopa Nõukogu rahapesu tõkestamise meetmeid hindava ekspertkomitee MONEYVAL²² poolt

Eestis 2002. aasta novembris läbiviidud teise rahapesu tõkestamise meetmeid kajastava raporti kaitsmine. Raportis tõsteti esile Eesti krediidi- ja finantseerimisasutuste poolt rakendatud kõrged hoolsusnõuded klientide ja nende finantstehingute tundmisel. Samas märgiti rahapesuga seotud kuritegude vähest uurimist politsei poolt ning puudulikku järelevalvet rahasiirdamise ja -vahetamise teenust pakkuvate institutsioonide üle²³. Raportis toodud seisukohade ettevalmistamine ja nende kaitsmine MONEYVALis toimus Finantsinspektsioon juhtimisel koostöös rahapesu andmebürooga.

2004. aasta teises pooles algas arutelu Euroopa Liidu Komisjoni esitatud uue (kolmanda) rahapesu tõkestamise direktiivi²⁴ projekti üle. Finantsinspektsioon koostöös rahandus- ja siseministeeriumiga on olnud otseselt seotud direktiivi projekti arutelu- ja ning Eesti poolsete seisukohade kujundamise ja kaitsmisega Euroopa Komisjoni vastavates töögruppides.

Tabel 8. Finantsinspektsiooni esindatus rahvusvahelistes töögruppides ja komiteedes 2004. aastal

	Organisatsioon või töörühm, kus Finantsinspektsioon on esindatud
Euroopa Liidu järelevalveasutuste komiteede töögrupid	<i>Committee of European Securities Regulators (CESR)</i>
	CESR alamtöörühm CESR-Fin
	CESR alamtöörühm CESR-Pol
	CESR-Fin alamtöörühm <i>Subcommittee International Standards Endorsement</i>
	CESR-Fin alamtöörühm <i>Subcommittee on Enforcement</i>
	<i>CESR Transparency Expert Group</i>
	<i>ISD Expert Group Cooperation & Enforcement</i>
	<i>ISD Expert Group on Intermediaries</i>
	<i>ISD Steering Group</i>
	<i>Committee of European Insurance and Occupational Pension Supervisors (CEIOPS)</i>
	CEIOPS töögrupi <i>Solvency 2</i> töörühmad
	CEIOPS töögrupi <i>Pension Funds Working Group</i>
	<i>Committee of European Banking Supervisors (CEBS)</i>
	<i>EU Common Reporting Group</i>
	<i>Groupe de Contact</i>
	<i>CEBS Expert Group on Accounting and Auditing (EGAA)</i>
	<i>Expert Group on the Risk Based Capital Directive</i>
Euroopa Keskpankade süsteemi komiteed	<i>Banking Supervisory Committee (BSC)</i>
	<i>Working Group on Developments in Banking (WGDB)</i>
	<i>Working Group on Macprudential Analysis (WGMA)</i>
Muud rahvusvahelised organisatsioonid	<i>International Association of Insurance Supervisors (IAIS)</i>
	<i>International Organization of Securities Commissions (IOSCO)</i>
	<i>Bank for International Settlements (BIS)</i>
	BIS — Kesk ja Ida Euroopa regionaalgrupp BSCEE

²² *The Select Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures.*

²³ Nende järelevalve ei kuulu Finantsinspektsiooni pädevusse.

²⁴ *Directive of The European Parliament and of The Council on the prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering and terrorist financing.*

4 • Finantsinspektsiooni 2004. aasta tulude - kulude aruanne

4.I. Finantsinspektsiooni 2003. ja 2004. aasta tulude - kulude aruanne

Tabel 9. Finantsinspektsiooni 2003. ja 2004. aasta tulude - kulude aruanne (tuhandetes kroonides)

	Kirje	2004	2003
Tulud			
Järeldvalvetasud	1	39 176	42 824
Intressitulu	2	468	0
Tulud kokku		39 644	42 824
Kulud			
Personalikulu			
Palk, sh maksud	3	22 326	22 021
Tagatised ja soodustused	4	182	172
Nõukogu tasud	5	397	306
Personalikulu kokku		22 905	22 499
Majanduskulu			
Koolitus	6	1 339	1 304
Töölähetus	7	1 620	1 222
Liikmemaksud	8	895	327
Bürookulu	9	1 552	1 610
Majanduskulu kokku		5 406	4 463
Teenuste hankekulu			
Õigusabi ja konsultatsioonid	10	135	171
Trükiste kulu	11	267	102
Teabeagentuurid	12	481	191
Personalitöö	13	349	272
Audiitorkontroll	14	40	80
Eesti Pangalt ostetavad teenused	15	7 956	4 520
Teenuste hankekulu kokku		9 228	5 336
Majanduskulu ja teenuste hankekulu kokku		14 634	9 799
Kulud kokku		37 539	32 298
Tegevustulem			
	16	2 105	10 526

4.2 • Selgitused 2004. aasta tulude – kulude aruandele

Tulude-kulude aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Finantsinspektsiooni tulude-kulude aruande koostamisel on lähtutud Finantsinspektsiooni seadusest ja rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetest, kuivõrd need on Finantsinspektsioonile rakendatavad ja kohaldatavad.

Vastavalt kehtivale seadusandlusele ei maksa Finantsinspektsioon tulumaksu ega muid majandustegevusega seotud makse riigieelarvesse, välja arvatud füüsiliste isikutega seotud maksud.

Finantsinspektsioonil ei ole käimasolevaid kohtuvaidlusi.

Tulud ja kulud

Finantsinspektsiooni tulud ja kulud on kajastatud arvestusperioodi jooksul tekkepõhiselt, sõltumata raha laekumisest või tasumisest.

Majandustehingud on kirjendatud soetusmaksumuse printsiibi alusel nende toimimise momendil.

Tulude-kulude aruanne on koostatud tuhandetes kroonides, kui ei ole eraldi viidatud mõnele teisele mõõtühikule.

Finantsinspektsiooni tulude-kulude aruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid ajavahemikul 31. detsember 2004 kuni juhatuse poolt aruande allakirjutamise päevani.

Kirje 1 - Järelevalvetasud

Finantsinspektsiooni finantseerimise põhimõtted on sätestatud Finantsinspektsiooni seadusega.

Järelevalvetasu koosneb kahest komponendist:

- kapitaliosast, milleks on summa, mis võrdub ühe protsendiga järelevalvesubjekti minimaalsest (neto)omavahendite, omakapitali või aktsiakapitali summast;
- mahuosast, milleks on summa, mis võrdub rahandusministri poolt Finantsinspektsiooni nõukogu ettepanekul kehtestatud protsendiga järelevalvesubjekti varast, kindlustusmaksete kogusummast, arvestusvarast või komisjonitasude kogusummast.

Tabel 10. Järelevalvetasu jagunemine järelevalvesubjektide gruppide lõikes, 2003 – 2004
(tuhandetes kroonides)

	Makstud järelevalvetasud 2004	Osatähtsus %	Makstud järelevalvetasud 2003	Osatähtsus %
Krediidiasutused	25 587	65.3%	27 715	64.7%
Kahjukindlustusandjad	4 804	12.3%	5 197	12.1%
Fondivalitsejad	4 896	12.5%	5 190	12.1%
Elukindlustusandjad	1 550	4.0%	1 769	4.2%
Investeeringisühingud	671	1.7%	988	2.3%
Kindlustusmaaklerid	1 688	4.2%	1 955	4.6%
Kokku	39 176	100%	42 824	100%

Järelevalvetasu mahuosa määrade kehtestamisel erinevatele järelevalvesubjektide gruppidele arvestatakse nende tegevuse mahtusid ja kasumlikkust. Järelevalvetasu mahuosa määrad vähenesid 2004. aastal kõigil järelevalvesubjektidel.

50% järelevalvetasu kapitaliosast ja mahuosa ettemakse tasutakse Finantsinspektioonile eelarveaastale eelneva aasta 31. detsembriks. 50% kapitaliosast tasutakse eelarveaasta 30. juuniks. Mahuosa lõppmakse tasutakse 1. septembriks.

Finantsinspektioonile tasutud järelevalvetasu 2003. aasta ettemaksed 2004. aasta eest, kapitaliosa teine osamakse, mahuosa lõppmakse ja nelja uue järelevalvesubjekti järelevalvetasud moodustasid 39 176 tuhat krooni.

Kirje 2 — Intressitulu

Finantsinspektiooni arvelduskonto asub vastavalt Finantsinspektiooni seadusele Eesti Pangas. Eesti Pank tasub Finantsinspektioonile intressi arvelduskonto kuu keskmiselt kontojäägilt. Arvestuse aluseks on Euroopa Keskpanka hoiuse intressimäär. 2003. aastal Eesti Pank intressi ei maksnud, sest kattis sel perioodil 50% Finantsinspektioonile osutatud tugiteenuste kulust.

Personalikulu

Kirje 3 - Palk, sh maksud

31. detsember 2004 seisuga oli Finantsinspektioonis moodustatud 69 töökohta. Aasta jooksul lahkus kolm ja asus tööle seitse uut töötajat. Lapsehoolduspuhkusel oli aasta lõpu seisuga viis töötajat ja tööleping oli peatatud ühel töötajal.

Töötajaskonna arvu suurenemine võrreldes 2003. aastaga oli tingitud vajadusest suurendada Finantsinspektiooni suutlikkust krediidi- ja tururiski valdkonnas, väärtpaberituru järelevalve ja juriidilise kompetentsi osas.

Finantsinspektiooni 64 töötajal on kõrgharidus.

Finantsinspektiooni spetsialisti keskmine palk oli 2004. aasta lõpus 16 836 krooni kuus, 2003. aastal oli spetsialisti keskmine palk vastavalt 15 347 krooni. Osakonna juhataja keskmine

palk oli 2004. aasta lõpu seisuga 28 187 krooni, 2003. aastal oli see 26 727 krooni kuus.

Palgakulus sisalduvad makstud lisatasud, preemiad ning juhatuse liikmete tasud.

Finantsinspektiooni nõukogu poolt kinnitatud "Töö tasustamise aluste" kohaselt on ühele töötajale juhatuse poolt määratava võimaliku lisatasu suuruseks kuni 20% töötaja põhipalga määrast.

Töötajatele makstud lisatasud moodustasid kokku 4,08% palgakulust. Palgakulus sisaldub Finantsinspektiooni arvestusliku puhkusekohustuse suurenemine töötajate kasutamata puhkuste osas koos sotsiaalmaksuga summas 189 465 krooni, 2003. aastal suurenesid kohustused 169 730 krooni.

Kirje 4 - Tagatised ja soodustused

Tagatis ja soodustus on Finantsinspektiooni "Töö tasustamise aluste" kohaselt sünnitoetus, erakorraline toetus ja töötajate tervishoiu tagamise ning sportimisega seotud kulutused.

Samuti kajastatakse antud kulukirjel Eesti Panga poolt Finantsinspektiooni töötajatele välja antud laenude intressimääraga seotud erisoodustuste maksukulu ja töötajatele Finantsinspektiooni osaluspensionide maksete kompenseerimist 1/3 ulatuses, kuid mitte rohkem kui 10% osaleja aasta brutopalgast.

Osaluspension seisneb Finantsinspektiooni osalemises töötaja investeringutes vabatahtlikus kogumispensionis. Osaluspension ei laiene Finantsinspektiooni juhatuse ega nõukogu liikmetele.

Kirje 5 - Nõukogu tasud

Nõukogu tasu sisaldab nõukogu liikmete makstud tasusid vastavalt Finantsinspektiooni seaduse § 14 lõikele 5. Nõukogu esimehele tasu ei maksta.

Majanduskulu

Kirje 6 - Koolitus

Koolituskuluna käsitletakse osalemist sise- ja välisriiklikel koolitustel, sh koolituslähete kulu. 2004. aastal oli keskmine väliskoolituse kulu Finantsinspektsoonis 18 405 krooni, 2003. aastal oli see vastavalt 13 599 krooni. Riigisisese koolituse kulu oli 2004. aastal 5 594 krooni, 2003. aastal oli see 6 099 krooni.

Kokku toimus aasta jooksul 39 koolituslähetust ja 97 siseriiklikku koolitust.

Kirje 7 - Töölähetus

Töölähetusena käsitletakse Finantsinspektsooni esindamisega ja järelevalvelise koostööga seotud lähetsi.

Töölähetused olid eelkõige seotud:

- CESR komitee ja alamkomiteede kohtumistega;
- CEIOPS komitee ja alamkomiteede kohtumistega;
- CEBS komitee ja alamkomiteede kohtumistega;
- koostöö arendamine Euroopa Liidu ja kolmandate riikide järelevalveasutustega.

Töölähetuste kuludes kajastatakse ka Eestis registreeritud järelevalvesubjektide välisriigis asuvate tütaretevõtjate järelevalve teostamisega seotud kulud.

Kokku toimus aasta jooksul 140 töölähetust.

Kirje 8 - Liikmemaksud

Kirjel kajastatakse CESRi, CEIOPSi, CEBSi, IOSCO, IAISI ja BSCEE aastamaksud. Liikmemaksude summa oluline suurenemine võrreldes 2003. aastaga on tingitud Finantsinspektsooni saamisest Euroopa Liidu järelevalveasutuste komiteede liikmeks.

Kirje 9 — Bürookulu

Perioodika ja raamatute kulu sisaldab erialase kirjanduse ja perioodika kulu.

Tõlketööde kulu sisaldab peamiselt erinevate normatiivdokumentide ning järelevalve teostamisega seotud dokumentide

tõlkimise kulud. Oluliseks kuluartikliks kujunes panganduse direktiivi 2000/12 EEC muudatuste tõlkimine.

Kontoritarvete kulu sisaldab kulud kirjutusvahenditele, paberile, kantseleikuludele, koopiaimasinate ja printerite tooneritele, samuti väikevahenditele, mille maksumus ei ületa 5 000 krooni.

Tabel 11. Bürookulude jagunemine ja suurused, 2003 — 2004
(tuhandetes kroonides)

Bürookulud	2004	2003
Perioodika ja raamatud	155	119
Tõlketööd	150	84
Kontoritarbed	241	460
Nõupidamised ja esindus	684	611
Kõnekulu	228	235
Transport	60	62
Postikulu	34	39
Kokku	1 522	1 610

Nõupidamiste ja esinduskulu sisaldab kulud, mis on seotud kohtumistega turuosaliste, audiitorite, reitinguagentuuride, välismaiste järelevalveasutuste töötajate ning ekspertidega jne. Samuti inspektsooni töö- ja planeerimisseminaride kulu ning töötajatele suunatud ürituste kulu.

Kõnekulu sisaldab telefonide, sh mobiiltelefonide kasutamise kulu.

Transpordikulu sisaldab Eesti Panga poolt osutatava transporditeenuse ja taksoteenuse kasutamise kulud ning hüviti- si isikliku sõiduauto kasutamise eest.

Finantsinspektsoonil ei ole ametiautodid.

Teenuste hankekulu**Kirje 10 – Õigusabi ja konsultatsioonid**

Kirjel kajastatakse kulusid ekspertide kaasamisele, erakorralistele audititele, õigusarvamustele ja õigusabile seoses Finantsinspektsiooni järelevalvetegevusega.

Seadustest tulenevalt lasub järelevalvesubjekti suhtes tellitud erakorraliste audiitor- ja õiguslike arvamuste eest tasumise kohustus Finantsinspektsioonil.

Kirje 11 - Trükiste kulu

Trükiste kulu sisaldab Finantsinspektsiooni aastaraamatu, Kindlustuse aastaraamatu ning tarbijatele suunatud infomaterjalide väljaandmise kulu.

Kirje 12 – Teabeagentuurid

Teabeagentuuride kulu sisaldab BNSi ja Bloombergi kasutustasu ning Finantsinspektsiooni interneti veebilehe kulu. Teabeagentuuride kulu oluline suurenemine 2004. aastal oli tingitud sellest, et Bloombergi kasutusleping sõlmiti 2003. aasta keskel, mistõttu maksti 2003. aastal teenustasu ainult poole aasta eest.

Kirje 13 - Personalitöö

Värbamiskulu sisaldab personaliotsingu teenuse kasutamise, töökohtade hindamise, palgaturu uuringute või konkreetse

isiku testimisega seotud kulusid. Samuti sisaldab personalitöö kulu personaliotsingu kuulutuste avaldamist trükimeedias.

Kirje 14 - Audiitorkontroll

Finantsinspektsiooni seaduse § 51 lõike 3 kohaselt auditeerib Finantsinspektsiooni aastaaruannet Eesti Panga audiitor. Võrreldes 2003. aastaga audiitorkontrolli kulu 2004. aastal vähenes. Kulu vähenemine oli tingitud asjaolust, et 2003. aastal kajastati audiitorikontrolli kulu all nii 2002. kui 2003. aasta vastavaid kulusid.

Kirje 15 - Eesti Pangalt ostetavad teenused

Finantsinspektsioon ostab Eesti Pangalt teenuseid vastavalt koostöökokkuleppele ning tasub Eesti Pangale osutatud teenuste eest igakuiselt või kvartaalselt lähtudes vastava perioodi kuludest.

Eesti Pank kattis 2003. aastal Finantsinspektsioonile osutatavate teenuste ja vara rendi kulu 50% ulatuses. Alates 2004. aastast ei kata Eesti Pank Finantsinspektsioonile osutatavate teenuste ja vara rendi kulu.

Infotehnoloogia teenus hõlmab Finantsinspektsiooni tööko-haarvutite võrguühendusi, töötajate

juurdepääsuõiguste administreerimist, avaliku interneti ühenduse kaitsmist autoriseerimata juurdepääsu eest sise-

Tabel 12. Finantsinspektsiooni poolt Eesti Pangalt ostetavate teenuste kulu, 2003 - 2004 (tuhandetes kroonides)

Eesti Pangalt ostetavad teenused	Hinna kujunemise alused	Eesti Pangale tasutud teenuste kulu 2004	Eesti Pangale tasutud teenuste kulu 2003
Infotehnoloogia	30 000 kr kasutaja kuu / 65 kasutajat	1 951	870
Raamatupidamine	65 tuh kr kuus	780	444
Kinnisvara kompleksteenuse	1399 m ² / 266 kr m ² kuus	4 466	2 832
Rent	Riistvara / Tarkvara / Inventar	759	374
Kokku		7 956	4 520

võrku, serverarvutites salvestatud andmetest turvakoopiate tegemist ja säilitamist, osalemist Finantsinspektsioonis toimuvates IT-alastes arendustöodes, Finantsinspektsiooni töötajate osalemist Eesti Pangas korraldatavas IT-alases täiendkoolituses, kliendiabi teenust, IT-alaste hangete korraldamist kooskõlas Finantsinspektsiooni tööplaani ja IT-eelarvega ning Eesti Panga infosüsteemis kehtivate standarditega ja riigihangete seadusega.

Raamatupidamisteenus hõlmab Finantsinspektsiooni kuluarvestust, osalist juhtimisarvestust, palgaarvestust, laenuarvestust, makseid ja arveldusi ning välisarveldusi.

Kinnisvara- ja haldusteenus sisaldab kinnisvara ning territooriumi remonti ja haldamist; tehnosüsteemide (elekter, vesi, kanalisatsioon, küte, ventilatsioon) igapäevase toimimise tagamist ja arendamist; varade arvestust ja laoteenust; bürootehnika ja sidevahendite hankimise ja hooldamise teenust; nõrk- ja tugevvooluvõrkude haldamist ja arendamist (sh side- ning audio-videoteenus); digitaalse dokumendihalduse teenust; töötervishoiu ja ohutuse kontrollimist; arhiivi- ja arhiivikorrastusteenust; turva- ja julgeolekuteenust; ametipangakaartide teenust.

Finantsinspektsioon maksab Eesti Pangale renti Finantsinspektsiooni kasutuses oleva põhivara, st IT riist- ja tarkvara ning inventari kohta aasta baasil, kusjuures rendi suurus võrdub Eesti Panga vastava põhivara amortisatsiooni määraga.

Kirje 16 - Tegevustulem

- Positiivse tegevustulemi saavutamise peamiste põhjustena võib välja tuua järgmist:
- algselt planeeritud konservatiivsem värbamispoliitika ja märkimisväärne lapsehoolduspuhkusele jäänud töötajate arv;
- töölähetuse keskmiste kulude langus seoses lennukipiletite odavnemisega;
- prognoositust rohkem laekunud järelevalvetasu mahuosa lõppmakse ja uute järelevalvesubjektide poolt täiendavalt tasutud järelevalvetasu.

4.3 • Varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2003 ja 2004

Tabel 13. Finantsinspektsiooni varad ja kohustused seisuga 31. detsember 2003 ja 2004
(tuhandetes kroonides)

Varad	Kirje	31.12.2004	31.12.2003
Raha ja pangakontod	1	66 635	57 200
Nõuded järelevalvesubjektidele	2	3 828	6 560
Varad kokku		70 463	63 760
Kohustused, reserv ja tegevustulem			
Tulevaste perioodide tulud	3	37 446	36 612
Kohustus Eesti Pangale	4	7 089	3 474
Viihvõlad	5	0	40
Puhkusekohustus	6	820	631
Kohustused kokku		45 355	40 757
Reserv	7	23 003	12 477
Tegevustulem	8	2 105	10 526
Reserv ja tegevustulem kokku		25 108	23 003
Kohustused, reserv ja tegevustulem kokku		70 463	63 760

4.4 • Selgitused 2004. aasta varade ja kohustuste aruandele

Kirje 1 - Raha ja pangakontod

Finantsinspektsiooni arvelduskonto asub vastavalt Finantsinspektsiooni seadusele Eesti Pangas, sularaha kassat Finantsinspeksioon ei kasuta.

Kirje 2 - Nõuded järelevalvesubjektidele

Järelevalvesubjektide poolt Finantsinspektsioonile tasutud 2005. aasta järelevalvetasude ettemaks seisuga 31. detsember 2004 oli 33 618 tuhat krooni. Laekumata nõuded kapitaliosa teise osamakse eest summas 3 828 tuhat krooni kuuluvad tasumisele hiljemalt 30. juuni 2005.

Kirje 3 - Tulevaste perioodide tulud

Finantsinspektsioon esitas järelevalvesubjektidele 2005. aasta järelevalvetasude ettemakseteatisi summas 37 446 tuhat krooni.

Kirje 4 - Kohustus Eesti Pangale

Finantsinspektsiooni kulud kajastatakse aastaaruandes tekkepõhiselt ning nad sisaldavad Eesti Panga poolt 2004. aastal arvestatud kulusid summas 7 089 tuhat krooni, mille Finantsinspektsioon kompenseerib Eesti Pangale 2005. aastal. Nimetatud kirjel kajastatakse ka Finantsinspektsiooni võlgnevusi töötajate ees summas 1 038 tuhat krooni.

Kirje 5 — Viitvõlad

Kajastatakse Finantsinspektsiooni kohustust audiitori ees aastaaruande auditeerimise eest.

Kirje 6 - Puhkusekohustus

Finantsinspektsiooni arvestuslik puhkusekohustus töötajate kasutamata puhkuste osas on 820 195 krooni.

Kirje 7 - Reserv

Tulenevalt Finantsinspektsiooni nõukogu 29. märtsi 2004. aasta otsusest kanti 2003. aasta tegevustulem täies ulatuses reservi.

Peale 2003. aasta tegevustulemi kandmist reservi (vt kirjet 16 "Tegevustulem" tulude-kulude aruandes") on reservi suurus 23 003 tuhat krooni.

Kirje 8 - Tegevustulem

Tegevustulemiks 2004. aastal oli 2 105 tuhat krooni.

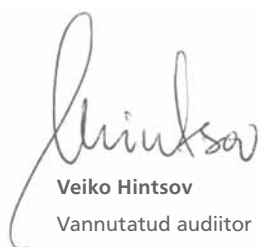
5 • Audiitori järeldusotsus

Finantsinspektsiooni nõukogule:

Oleme auditeerinud Finantsinspektsiooni (edaspidi "Inspektsioon") 31. detsembril 2004 lõppenud majandusaasta kohta koostatud tulude-kulude aastaaruannet. Selle aruande õigsuse eest vastutab Inspektsiooni juhatus. Meie vastutame arvamuse eest, mida avaldame tulude-kulude aastaaruande kohta meie auditi põhjal.

Meie audit on läbi viidud vastavalt Rahvusvahelistele Auditeerimise Standarditele. Nimetatud standardite kohaselt planeerime ja viime oma auditi läbi saamaks piisavat kinnitust asjaolule, et tulude-kulude aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu ning valeandmeid. Audit hõlmab tõendusmaterjalide, millel põhinevad tulude-kulude aastaaruandes esitatud näitajad, väljavõttelist kontrolli. Audit hõlmab ka hinnangu andmist kasutatud arvestuspõhimõtetele ja juhtkonna poolt tehtud olulisematele raamatupidamislikele hinnangutele ning seisukoha võtmist tulude-kulude aastaaruande üldise esitusviisi suhtes. Usume, et meie poolt läbiviidud audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks.

Oleme seisukohal, et tulude-kulude aastaaruanne kajastab olulises osas õigesti ja õiglaselt Inspektsiooni 31. detsembril 2004 lõppenud aruandeaasta majandustegevuse tulemust kooskõlas Finantsinspektsiooni seadusega ning Inspektsioonis rakendatud arvestuspõhimõtetega.

Veiko Hintsov
Vannutatud audiitor

Villu Vaino
Vannutatud audiitor

AS Deloitte Audit Eesti
14. märts 2005

Deloitte.

EESTI FINANTSTURU ÜLEVAADE

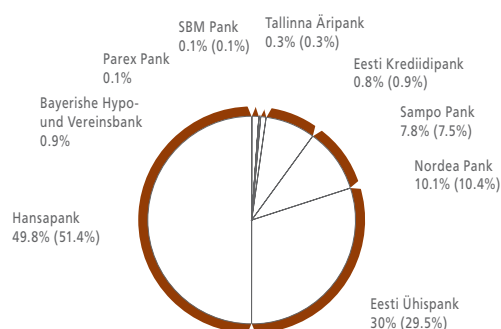
6. Eesti finantsturu ülevaade

6.I. Krediidiasutused

2004. aasta lõpus tegutses Eestis kuus litsentseeritud krediitdiasutust, kolm väliskrediitdiasutuse filiaali (vt Lisa 3) ja kuus väliskrediitdiasutuse esindust.

2004. aasta pangandussektorit iseloomustab tugev konkurents laenuturul. Võrreldes 2003. aastaga ei ole 2004. aastal turuosad laenumahu järgi oluliselt muutunud, mõnevõrra on turuosa kaotanud AS Hansapank ja Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaal ning tugevdanud AS Eesti Ühispank ja AS Sampo Pank. Eesti kahe suurema panga – ASi Hansapank ja ASi Eesti Ühispank – osakaal laenuturul moodustas 2004. aasta lõpus kokku 79,8%. Nende turuosa on võrreldes 2003. aasta lõpuga vähenenud 1,1% võrra.

Joonis 1. Pankade turuosad laenude mahu järgi seisuga 31.12.2004, sulgudes seisuga 31.12.2003

Majanduskeskkonna areng soodne

Võrreldes kahe eelneva aastaga on 2004. aastal europaalase majanduskasvu kiirenenud, ulatudes 2,1%ni eurotsoonis

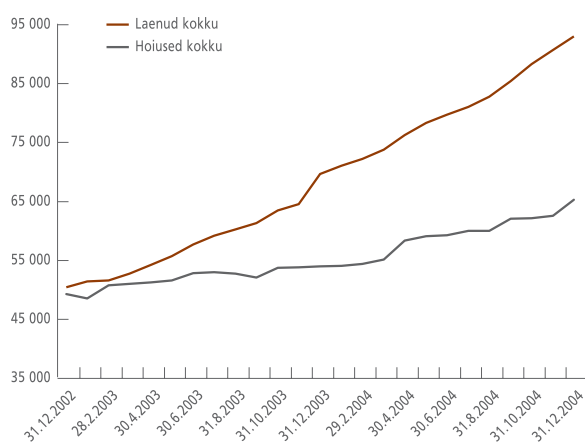
ning 2,5%ni laienenud Euroopa Liidus. Majanduskasvu kiirenemisele aitas kaasa ekspordi kasv, samal ajal kui tarbimine oli 2004. aasta jooksul suhteliselt tagasihoidlik. Eesti majanduskasv oli 2004. aastal endiselt kiire, seda soodustasid nii tugev sisenõudlus kui ka ekspordi positiivsed arengud. Eelkõige kõrge impordinõudlusest tingituna suurenes kaubavahetuse negatiivne saldo, mille tõttu kasvas 2004. aastal jätkuvalt jooksevkonto defitsiit. Aastaga suurenes ka inflatsioon – 2004. aasta kokkuvõttes tõusid kaupade ja teenuste hinnad 3%, tingituna peamiselt 2004. aasta mais mootorkütuste ning toidukaupade kallinemisest. Eesti majanduse paranemine aitas kaasa inimeste optimismi kasvule tuleviku suhtes, mis koos madalate baasintresside ning pankade soodsate laenuitingimustega soodustas omakorda laenuvõtmise hoogustumist. Majandusanalüütikute hinnangul ei oodata eurotsooni baasintresside tõusu enne 2005. aasta teist poolt, mis ilmselt soodustab laenukasvu jätkumist ka 2005. aastal, ehkki mitte nii kiires tempos.

Pangandussektori laenuportfelli juurdekasv jätkuvalt oluline

2004. aastaga suurenesid pankade koguvardad 36% ehk ligi 35 mld krooni ning nende maht 31. detsember 2004 seisuga moodustas 133,6 mld krooni. Võrreldes 2003. aastaga oli 2004. aastal varade mahu kasv kiirem. Peamiselt mõjutas pankade varade mahtu klientide laenuportfelli kasv, mis moodustas 34% ehk 23,4 mld krooni. 2004. aasta lõpuks moodustas pankade brutolaenuportfell 92,6 mld krooni ehk 69,3% koguvardadest. Pankade koondlaenuportfelliga moodustasid 35% äriühingutele ja 31% eraisikutele väljastatud laenu, 2003. aasta lõpus olid vastavad osakaalud 33% ja 28%. 2004. aastal intensiivistus laenamine mõlemale kliendigrupile. Eraisikute laenuportfell kasvas 2004. aastaga 51% ehk 9,8 mld krooni. Eraisikute laenuportfelli kasv põhines peamiselt

eluasemelaenude juurdekasvu toel, mis moodustas 56% ehk 8,4 mld krooni. Rahuldamata nõudlus eluasemete järele ning pankade soodsad laenutingimused soodustasid eluasemelaenude juurdekasvu jätkumist ka 2004. aastal. Äriühingute laenuportfell kasvas 38% ehk 8,8 mld krooni, seda suuresti tänu olulisele juurdekasvule kinnisvara-, üürimis- ja äriteenidussektoris – 59% ehk 4,5 mld krooni.

Joonis 2. Pangasektori laenud ja hoiused (miljonites kroonides)

Laenuportfelli kvaliteet hea

Pankade laenuportfelli kvaliteet püsis 2004. aastal endiselt hea. Üle 60 päeva viivises olevate laenude osakaal kogu mittefinantssektorile väljastatud laenudest oli 2004. aasta lõpus 0,6% ning võrreldes 2003. aastaga on see vähenenud 0,3% võrra. Kogu klientide laenuportfellist oli 89% klassifitseeritud "korras" klassi laenudeks, 2003. aasta lõpu seisuga moodustas vastav näitaja 86%. 31. detsember 2004 seisuga moodustasid "kahtlased", "kardetavad" ja "lootusetud" laenud kokku ligi 3% kogu laenuportfellist, aasta tagasi oli see osakaal 4%.

Vaatamata eluasemelaenude kiirele kasvule on nende kvaliteet 2004. aastal paranenud, seda nii absoluut - kui ka suhtelises väljenduses. 2004. aasta lõpu seisuga moodustas üle 60

päeva viivises olevate eluasemelaenude jääk 85,1 mln krooni, kahanedes aastaga 7% ehk 6,7 mln krooni. Nende osakaal kogu eluasemelaenudest vähenes 0,6%lt 2003. aasta lõpus 0,4%ni 2004. aasta lõpus.

Ressursibaasis suureneb välisfinantseerimise osakaal

Hoiuste mahu kasv 2004. aastal kiirenes. 31. detsember 2004 seisuga oli pangandussektori hoiuste maht 64,8 mld krooni, kasvades aastaga 21% ehk 11,3 mld krooni, 2003. aastal moodustas hoiuste mahu kasv 10% ehk 4,7 mld krooni. 2004. aasta lõpus moodustasid eraisikute hoiused 40% ja äriühingute hoiused 42% kogu hoiuste mahust, 31. detsember 2003 seisuga olid vastavad osakaalud 42% ning 41%. Võrreldes eelneva aastaga olid 2004. aastal nii eraisikute kui ka äriühingute hoiuste aastakasvud kiiremad, moodustades vastavalt 16% ehk 3,6 mld krooni ning 23% ehk 5,2 mld krooni.

Vaatamata hoiuste kasvutempo kiirenemisele oli laenude kasv 2004. aasta lõpus hoiuste kasvust endiselt kiirem. Laenude ja hoiuste suhe kasvas 143%ni, 2003. aasta lõpus oli see 129%. Kasvav laenude ja hoiuste suhe annab tunnistust sellest, et traditsiooniline laenukasvu finantseerimine läbi hoiuste kasvu asendub üha enam laenude rahastamisega läbi välisfinantseerimise kasvu. 2004. aasta lõpu seisuga oli institutsionaalse välislaenamise osakaal pangandussektori koguressurssidest 42%, 2003. aasta lõpus oli see 29%. Institutsionaalne välislaenamine intensiivistus 2004. aastal peamiselt väliskrediidi-asutustele emiteeritud võlakirjade juurdekasvu toel.

Pangandussektori koguressursside maht ulatus 2004. aasta lõpus 117,6 mld kroonini, kasvades aastaga 38% ehk 32,7 mld krooni. 2004. aastaga on oluliselt vähenenud kliendihoiuste osakaal koguressurssidest. Kui 2003. aasta lõpus oli see 63%, siis 2004. aasta lõpus oli see näitaja 55%. Emiteeritud võlakirjade osakaal kasvas aastaga 16%lt 21%le.

Laenuportfelli jätkuva kasvu taustal võib pankade likviidsuse taset 2004. aastal lugeda piisavaks. 2004. aasta lõpuks likviidsete varade maht kasvas, peamiselt suurenesid pankade vahendid keskpankas ja teistes krediidi-asutustes. Aastaga paranesid ka olulisemad likviidsuse suhtarvud. Pangandussektori

kuni kuised lühiajalised kohustused olid 2004. aasta lõpus likviidsete vahenditega kaetud 42,1% ulatuses, 2003. aastal oli vastav suhtarv 32,6%.

Pankade kasumlikkus kõrge

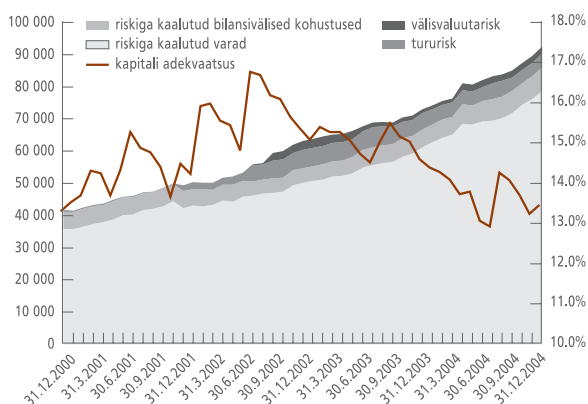
2004. aastal oli pangandussektori kasumlikkus soolo baasil jätkuvalt tugev. Aastaga said pangad ligi 2,5 mld krooni auditeerimata kasumit, 2003. aastal oli kasum 1,5 mld krooni. Võrreldes 2003. aastaga kasvas 2004. aastal oluliselt finantsinvesteeringutelt saadud tulu osakaal kogutuludest. Kui 2003. aastal oli see vaid 3,5%, siis 2004. aastal juba 12%, kasv toimus peamiselt tänu tütarettevõtjate aktsiatelt ja osadelt saadud tulu juurdekasvule. Sarnaselt 2003. aastale teenisid pangad 2004. aastal tulu peamiselt traditsioonilisest pangategevusest ehk laenude väljastamisest. Intressitulu osakaal kogutuludest moodustas 2004. aasta lõpu seisuga 54%, 2003. aasta lõpus oli see 60%. Aastaga kasvas pankade puhas intressitulu 9% ehk 198 mln krooni. Puhast teenustasutulu suurenes 19% ehk 187 mln krooni, teenustasutulude osakaal kogutuludest oli 2004. aasta lõpu seisuga 18,9%, kahanedes aastaga 0,3% võrra. Administratiivkulud kasvasid aastaga 18% ehk 315 mln krooni, nende osakaal moodustas pankade kogukuludest 2004. aasta lõpus 34,6%, kasvades aastaga 1,2% võrra. Aastaga kasvasid nii omakapitali kui ka varade

tulukus, moodustades 31. detsember 2004 seisuga vastavalt 20% ja 2,1%. 2003. aasta lõpus olid need osakaalud vastavalt 12,6% ning 1,5%. Konsolideeritud baasil vaadatuna²⁸ moodustas pangagruppide auditeerimata kasum ligikaudu 3,8 mld krooni, mis on ühe mld krooni võrra enam kui 2003. aastal.

Pankade kapitaliseeritus rahuldav

Vaatamata laenumahtude kiirele kasvule püsis pankade kapitaliseerituse tase jätkuvalt suhteliselt kõrge, langedes 2004. aastal soolo arvestuses 14,5%lt 13,4%ni riskiga kaalutud varade kasvu mõjul. Aastaga kasvasid pankade riskiga kaalutud varad 28% ehk 17,4 mld krooni, 2003. aastal oli riskivarade aastakasv 24% ehk 11,8 mld krooni. 31. detsember 2004 seisuga oli riskiga kaalutud varade maht 78,7 mld krooni, mis moodustab 85% riskivaradeks konverteeritud positsioonidest, 2003. aastal oli see osakaal 84%.

Joonis 3. Pankade riskivarad (miljonites kroonides) ja adekvaatsus

²⁸ Pangagruppide all on mõeldud ASi Hansapank, ASi Eesti Ühispank, ASi Sampo Pank, ASi Eesti Krediidipank ja Tallinna Äripanga ASi konsolideerimisgruppe, ASi SBM Pank ja Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaali, AS Pakeks-banka Eesti filiaali ja Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG Tallinna Filiaali filiaalile.

6.2. Fondivalitsejad ja fondid

6.2.1. Fondivalitsejad

Fondivalitsejate kapitaliseeritus väga hea

2004. aastal tegutses Eestis seitse fondivalitsejat (vt Lisa 3). Nende koondbilansi maht kasvas aastaga 47%, ulatudes 2004. aasta lõpuks 374 mln kroonini.

Fondivalitsejate kapitaliseeritus on väga hea. Investeeringisfondide seadusest tulenevalt on kohustusliku pensionifondi fondivalitseja aktsiakapitali minimaalsuuruseks 30 mln krooni. 2004. aasta lõpuks ulatus fondivalitsejate koguaktsiakapital 213 mln kroonini. Fondivalitsejate netovarade maht (ehk fondivalitsejate varade ja kohustuste vahe) moodustas 2004. aasta lõpus 308 mln krooni ehk 82% fondivalitsejate aktivatest.

Kasumlikkus on suurenenud

Fondisektori auditeerimata kasum moodustas 2004. aastal 65,7 mln krooni võrrelduna 11,5 mln krooniga 2003. aastal. Fondivalitsejate kasumi kiire kasvu tagasid märgatavalt suurenenud fondivalitsemisest teenitud tulud.

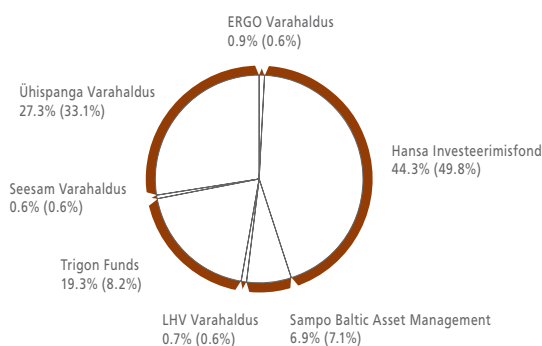
Tulenevalt investeeringisfondide mahu kiirest kasvust 2004. aastal, millele aitas kaasa pensionifondide kiire kasv, samuti maailma aktsiaturgude elavnemine, on fondivalitsejate äritulud aastaga kahekordistunud, ulatudes 178 mln kroonini. Suurim osa ärituludest, ehk 73%, saadi investeeringisfondide valitsemisteenuse osutamisest, 20% osakute väljalaske- ja tagasivõtmistasudest, 5% klientide individuaalportfellide valitsemise eest ning 2% muudest teenustest (peamiselt nõustamine väärtipaberitesse investeerimisel).

Fondivalitsejate 2004. aasta ärikulud suurenesid aastaga 41%, moodustades 128 mln krooni. Sellest 54% moodustasid fondivalitseja tegevusega seotud teenustasukulud, 17% tööjõukulud, 22% muud administratiivkulud (sh reklaamikulud) ning 7% muud tegevuskulud.

Fondivalitsejate omanikering püsis stabiilsena

Eesti fondivalitsejate omanike struktuuris domineerisid 2004. aastal jätkuvalt residentidest kommertspangad, kindlustusandjad ja investeerimisühingud. Omanikeringis muudatusi ei toimunud.

Joonis 4. Fondivalitsejate turuosad vastavalt valitsevate investeerimisfondide mahtudele 31.12.2004, sulgudes 31.12.2003

Samas muutusid 2004. aastal oluliselt fondivalitsejate turuosad investeerimisfondide turul. Peamiselt aktsiafondide valitsemisele keskendunud AS Trigon Funds on oma turupositsioone märgatavalt tugevdanud. AS Trigon Funds turuosa kasvas 2003. aasta lõpu 8,2%lt 2004. aasta lõpuks 19,3%ni. 2004. aasta lõpus Eestis tegutsenud seitsmest fondivalitsejast kuulus neljale suuremale kokku 98% turust.

Valitsetavate varade kogumaht moodustas ca 14 mld krooni

Fondivalitsejate poolt valitsetavate varade kogumaht suurenes aastaga oluliselt, kasvades 2003. aasta lõpu 9,3 mld kroonilt 2004. aasta lõpuks 13,9 mld kroonini, mis moodustab ca 10% Eesti SKPst. Nimetatud 13,9 mld kroonist 10,9 mld krooni moodustasid valitsetavad investeerimisfondid ning 3,0 mld krooni moodustasid klientide väärtpaberiportfellid. 2004. aastal pakkus Eestis väärtpaberiportfelli valitsemise teenust kolm fondivalitsejat.

6.2.2. Investeerimis- ja pensionifondid

Fondide mahu kiire kasv

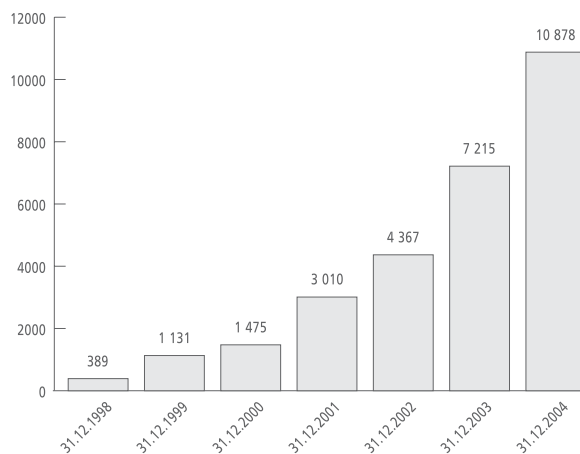
2004. aasta lõpuks tegutses Eestis 37 investeerimisfondi (sh pensionifondid). Aasta jooksul lisandus Eesti investeerimisfondide turule kaks uut fondi — üks aktsiafond ja üks vaba-tahtlik pensionifond. 2004. aasta esimesel poolel likvideeriti kaks fondi: Sampo USD Intressifond ning Äripäeva Indeksi Fond.

Eesti investeerimisfondide, sh pensionifondide varade puhasväärtus ulatus 2004. aasta lõpuks 10,9 mld kroonini, kasvades aastaga 51%. Sektori kogumahu kasvu tagas nii kodu- kui välismaiste investorite huvi Eesti aktsiafondide vastu kui ka kohustuslike pensionifondide mahtude kiire kasv.

Fondide tootlus atraktiivne

Kesk- ja Ida-Euroopa aktsiaturgude 2004. aasta tõusutrend avaldas positiivset mõju ka Eesti investeerimisfondide tootlusele. Kahe Eestis registreeritud, peamiselt Euroopa arenevate riikide aktsiaturgudele investeeriva investeerimisfondi aastatootlused ületasid 50%. Ka teised investeerimisfondid tagasid oma investoritele suhteliselt hea rahapaigutuste väärtuse

Joonis 5. Investeerimisfondide (sh pensionifondide) vara puhasväärtuse dünaamika 1998-2004, (miljonites kroonides)

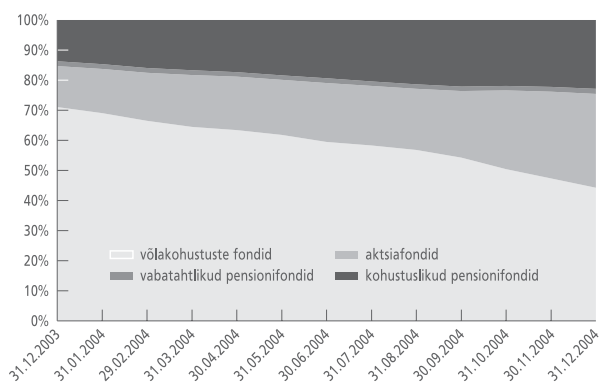
kasvu vastavalt fondi riskiprofiilile. Kohustuslike pensionifondide 2004. aasta tootluse näitajad varieerusid 3%st kuni 13%ni.

Aktsiafondide osatähtsuse suurenemine

Eesti fondituru struktuur muutus 2004. aastal oluliselt. Võlakohustuste fondid (sh rahaturu- ja intressifondid) on oma piiratumate teenimisvõimaluste tõttu saanud peamiselt likviidsusjuhtimise vahenditeks, samas kui investeerimise eesmärgil kasutatakse üha rohkem aktsiafonde. Euroopa Liidu laienemise mõju ning Kesk- ja Ida-Euroopa aktsiaturgude positiivne väljavaade suurendas oluliselt investorite huvi aktsiafondide vastu. Kui 2004. aasta alguses moodustasid aktsiafondid 14% turu kogumahust, siis aasta lõpus oli nende osakaal juba 31%. Samas läbi aastate Eesti suurimaks fondiliigiks olnud võlakohustuste fondide osakaal langes 2004. aastal 71%lt 44%ni.

Kiire kasvu läbis kohustuslike pensionifondide kogumaht, mis kasvas aasta alguse 14%lt 2004. aasta lõpuks 23%le turu kogumahust.

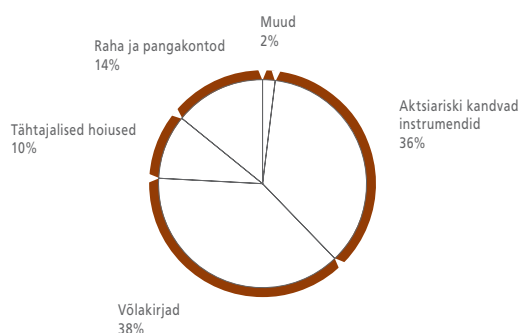
Joonis 6. Erinevat tüüpi fondide osakaalud kogu fondituru mahust 31.12.2003 - 31.12.2004

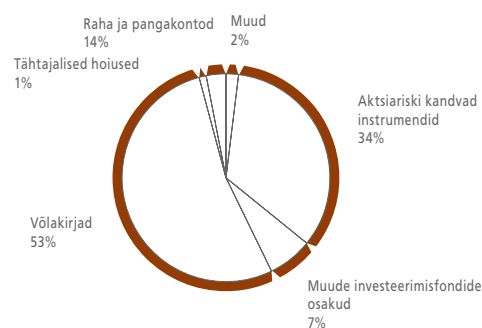
Fondide koondportfellides suurenes aktsiate osakaal

Aktsiaturgude elavnemine avaldas mõju ka fondisektori koondportfelli struktuurile. Aktsiainvesteeringute suuremise tulemusena kasvas aastaga aktsiate ja aktsiariski kandvate instrumentide osakaal nii tavaliste investeerimisfondide kui ka kohustuslike pensionifondide koondportfellis vastavalt 36% ja 34%ni.

Joonis 7. Investeerimisfondide (v.a. kohustuslikud pensionifondid) investeeringute struktuur erinevate instrumentide lõikes 31.12.2004

Joonis 8. Kohustuslike pensionifondide investeeringute struktuur erinevate instrumentide lõikes 21.12.2004

Investeerimisfondide (v.a. kohustuslikud pensionifondid) koondportfelli struktuuris vähenesid aastaga oluliselt seni kaua domineerinud investeeringud võlakirjadesse. 2004. aasta lõpus moodustasid investeerimisfondide (v.a. kohustuslikud pensionifondid) investeeringud võlakirjadesse 38% kogu investeeringutest.

Ka kohustuslike pensionifondide koondportfellis on võlakirjade osakaal mõnevõrra vähenenud, tehes ruumi vähem likviidsetele, kuid suurema tootlusega instrumentidele. 2004. aasta lõpu seisuga moodustasid investeeringud võlakirjadesse 53% kohustuslike pensionifondide investeeringutest.

Pensionifondidega liitunute arv kasvab

2004. aastal jätkus inimeste liitumine kohustuslike pensionifondidega, aasta alguse 353 179 inimeselt kasvas liitunute koguarv aasta lõpuks 424 835 inimeseni, mis on ligikaudu 71% tööturul hõivatutest.

2004. aastal olid inimesed aktiivsemad ka vabatahtlike pensionifondidega liitumisel. Vabatahtlike pensionifondidega liitunute arv kahekordistus aastaga, kasvades 3 492 inimeselt 7 359 inimeseni.

6.3 Kindlustusandjad

2004. aasta lõpus tegutses Eestis kindlustusandjana kuus kahjukindlustusseltsi, viis elukindlustusseltsi ning kindlustusandjana piiri- ja edasikindlustuse alal Eesti Liikluskindlustuse Fond (vt Lisa 3). Kindlustustegevuse lõpetas Zürich Kindlustuse Eesti AS, kes alates 2003. aastast uusi kindlustuslepinguid enam ei sõlminud. 2004. aasta lõpus andis selts järelejäänud kindlustusportfelli üle ASile If Eesti Kindlustus. 2004. aastal lõpetas tegevuse avalik-õiguslik Eesti Liikluskindlustuse Fond, kes andis varad üle oma õigusjärglasele – eraõiguslikule mitetulundusühingule Eesti Liikluskindlustuse Fond.

Muutused mitmete kindlustusseltside omanikud

2004. aastal toimus kindlustusseltside omanikeringis mitmeid muudatusi: Pohjola Grupp plc (Soome) osalus kasvas Seesam Rahvusvaheline Kindlustuse ASis 50,5%lt 100%le, Sampo Life Insurance Company Ltd (Soome) omandas ASi Sampo Elukindlustus ja Amber Trust S.C.A. (Luxemburg) omandas 45%lise osaluse Salva Kindlustuse ASis. 2004. aasta novembris teatasid Nordicum Kindlustuse Eesti ASi²⁹ omanikud uute kindlustuslepingute sõlmimise lõpetamisest, kuna seltsi emaettevõtte Tryg Forsikring ASi (Taani) uue strateegia kohaselt keskendutakse otsese kindlustuse pakumisele Põhjamaades. Detsembris teatasid Nordicum Kindlustuse Eesti ASi omanikud siiski kindlustustegevuse jätkamisest, sest sõlmiti kokkulepe seltsi omanduse üleminekuks QBE International (Investments) PTY Ltdle (Austraalia).

Mitteresidentide osakaal aktsiakapitalis ei muutunud

Mitteresidentide otsene osalus aktsiakapitalis aasta jooksul ei muutunud, 2004. aasta lõpus oli see 79,2%. 2004. aasta lõpu seisuga on suurimad kapitalimahutused teinud Eesti kindlustusseltsidesse Soome ja Saksamaa investorid. Mitteresidentide poolt otseselt kontrollitav turuosa 2004.

aasta brutopreemiate alusel oli kahjukindlustuses 85,4% ja elukindlustuses 28,3%.

Kindlustusturg kasvas 2003. aasta tasemel

2004. aastal kasvas kindlustusturg 20,6%, 2003. aastal oli vastav näitaja 21,1%. Kindlustusandjad kogusid brutopreemiaid 3,2 mld krooni, millest 74,1% moodustasid kahjukindlustuse, 25,2% elukindlustuse ja 0,7% sissetuleva edasikindlustuse brutopreemiad. Nõudeid maksti 1,3 mld krooni.

Kindlustussektori areng Eestis on tihedalt seotud kogu Eesti majanduse arenguga. 2004. aastal toetas jätkuvalt kindlustusturu kasvu nn laenukindlustuse müük, mida soodustas olukord laenu- ja liisinguturul. Kindlustussektori mõju Eesti majanduse arengule on täna suhteliselt väike, kuid kasvab pidevalt.

Tabel 14. Otsese kindlustuse osatähtsus SKPs ja brutopreemiad elaniku kohta, 2003-2004

	2004	2003
Otsese kindlustuse osatähtsus SKP-s (%)	2.3	2.1
sh kahjukindlustus	1.7	1.6
elukindlustus	0.6	0.5
Otsesed brutopreemiad elaniku kohta (krooni)	2 369	1 940
sh kahjukindlustus	1 771	1 513
elukindlustus	598	427

²⁹ Kuni 16. jaanuarini 2004 oli ärinimi Nordea Kindlustuse Eesti AS.

³⁰ Kindlustus surmajuhumiks, kapitalikogumiskindlustus, sünni- ja abiellumiskindlustus ning pensionikindlustus.

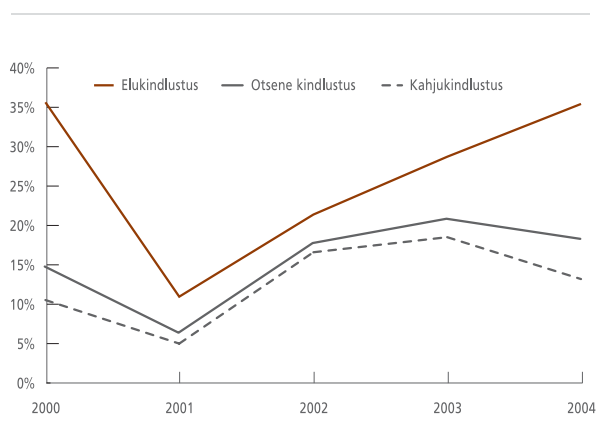
³¹ Uued lepingud, mis olid jõus 2004. aasta lõpus s.t. ei sisalda katkenud uusi lepinguid.

³² Tulumaksusoodustusega kapitalikogumiskindlustus, tulumaksusoodustusega pensionikindlustus ja tulumaksusoodustusega investeerimisriskiga elukindlustus.

Elukindlustusturu kasv kiirenes, kahjukindlustusturu kasv aeglustus

Elukindlustuse brutopreemiate maht kasvas 2004. aastal 39,1% ja kahjukindlustuse preemiamah 15,1%. Otsese kindlustuse, s.o elu- ja kahjukindlustuse turujaotus muutus aasta jooksul 3,4% võrra elukindlustuse kasuks, viimase osakaal suurenes 25,4%ni. Arvestades, et 2004. aastal kasvas tarbijahinnaindeks 3%, on otsese kindlustuse reaalkasv 17,7%, 2003. aastal oli see näitaja 20,2%.

Joonis 9. Otsese kindlustuse brutopreemiate aastane reaalkasv, 2004-2005

6.3.I. Elukindlustusandjad

2004. aastal kogusid elukindlustusandjad brutopreemiaid 806,4 mln krooni, kasvades 39,1% ja nõudeid maksti 112 mln krooni, kasvades 29,3%.

Elukindlustusturu kiire kasvu tagas investeerimisriskiga elukindlustus

Investeerimisriskiga elukindlustuse lepingutelt kogutud preemiamah kasvas 2004. aasta jooksul ca 190,9 mln krooni võrra ehk 3,4 korda. Investeerimisriskiga elukindlustuse investeeringute väärtus kasvas aasta jooksul 2,5 korda ja investeeringute maht ulatus 2004. aasta lõpus 480,4 mln kroonini. Traditsiooniliste elukindlustustoodete³⁰ maht kasvas ainult 31,7 mln krooni võrra s.o 6,6%, 2003. aastal oli kasv 26,2%.

Üldjuhul iseloomustab investeerimisriskiga elukindlustuse kindlustuslepinguid suur preemiamakse lepingu kohta ning seetõttu on kindlustusturul kindlustuslepingute arvu ja seega ka uute kindlustusvõtjate arvu kasv preemiamahu kasvust oluliselt tagasihoidlikum. Nii on aasta jooksul sõlmitud uute põhilepingute arv³¹ ainult 3,4% suurem eelmise aasta samast näitajast. 2004. aasta lõpus oli Eesti elukindlustusturul jõus 155 820 põhilepingut, kasv 10,7%, ja 111 798 lisakindlustuslepingut, kasv 5,6%, kindlustussummade kogusummaga 23,3 mld krooni, kasv 23,6%. 2004. aasta lõpus moodustas jõusolevate elukindlustuse põhilepingute suhe elanike arvu, s.o Eesti elanike maksimaalne kindlustatuse tase 11,6%. 2003. aasta lõpus oli vastav näitaja 10,4%.

Tulumaksusoodustusega (täiendava kogumispensioni) lepingute müük vähenes

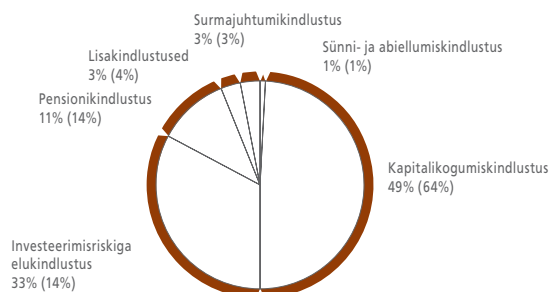
Uute tulumaksusoodustusega³² lepingute arv oli 2004. aasta lõpus 9,9% väiksem kui 2003. aastal ja see moodustas uute jõusolevate lepingute koguarvust 44,6%. Lisaks uute kindlustusvõtjate arvu vähenemisele aeglustus ka kõigilt täiendava

kogumispensioni lepingutelt kogutud preemiamahu kasv, 2004. aastal oli see 10,3%, 2003. aastal 30,5%.

Suurima preemiamahuga elukindlustusliik on jätkuvalt kapitalikogumiskindlustus

2004. aastal oli kindlustusvõtjate hulgas jätkuvalt populaarseim kindlustusliik kapitalikogumiskindlustus, mille osatähtsus brutopreemiates kahanes aasta jooksul 64,5%lt 49,1%le.

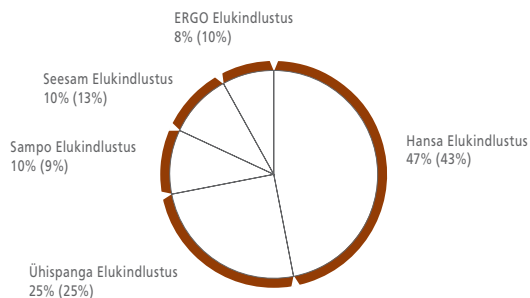
Joonis 10. Elukindlustusliikide turuosad brutopreemiate alusel, 2004, sulgudes 2003

Investeeringuriskiga elukindlustuse osakaal kasvas 13,9%lt 33,6%le. Preemiamahult kasvasid siiski kõik kindlustusliigid, v.a abiellumis- ja sünnikindlustus.

Kolm suurimat elukindlustusseltsi kontrollivad 82% elukindlustusturust

Joonis 11. Elukindlustusandjate turuosad brutopreemiat alusel, 2004, sulgudes 2003

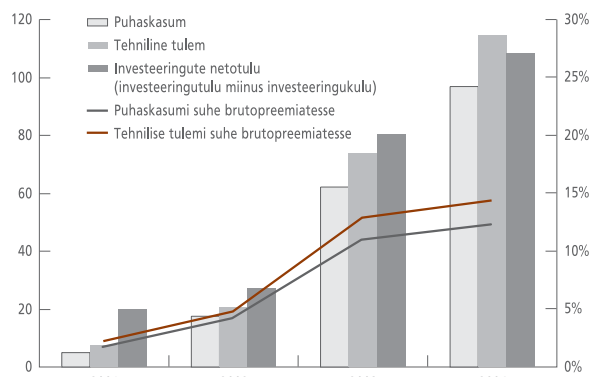

Elukindlustusandjatest oli 2004. aastal jätkuvalt turuliider AS Hansa Elukindlustus³³ (turuosa 46,6%), kelle turuosa kasvas aasta jooksul 3,8% võrra. Turupositsiooni parandas veel AS Sampo Elukindlustus. Mõlemad seltsid võitsid turuosa juurde tänu aktiivsele investeerimisriskiga elukindlustuse toodete müügile.

Elukindlustusseltside tegevuse kasum kasvas ligi poole võrra

Elukindlustusandjate summaarne auditeerimata kindlustustehniline kasum 2004. aasta tegevuse tulemusel oli 114,3 mln krooni ja puhaskasum 96,7 mln krooni. Kasumiga lõpetasid oma tegevuse 2004. aastal kõik seltsid. Eelmiste perioodide jaotamata kasumist maksis 2004. aastal dividende üks elukindlustusselts, summas 41,5 mln krooni.

Joonis 12. Elukindlustusseltside kasum ja kasumimarginaal, 2001-2004 (miljonit krooni)

Elukindlustusseltside koondbilansimaht kasvas 42%

Elukindlustusandjate varade maht oli seisuga 31. detsember 2004 2,3 mld krooni, kasvades aasta jooksul 41,5%. Elukindlustusandjate investeringute maht, mis ei sisalda investeeringuriskiga elukindlustuslepingutega seotud investeeringuid, oli 2004. aasta lõpus 1,8 mld krooni ning moodustas bilansimahust 76,1%. Elukindlustusandjate investeringute portfellis kasvas võlakirjade ja muude fikseeritud tulumäära-

³³ Kuni 6. veebruarini 2004 oli ärinimi Hansapanga Kindlustuse AS.

ga väärtpaberite osakaal 61,7%ni, aktsiate ja muude väärt-paberite osakaal 22,8%ni ning hoiused krediitiasutustes osakaal kahanes 12,6%ni. Investeeringud tütar- ja sidusetevõtetesse moodustasid 1,2%. Investeeringute kogumaht kasvas aasta jooksul 27%. Investeeringuriskiga elukindlustuse investeeringute osakaal bilansimahus kasvas aasta jooksul 11,8%lt 20,5%le.

Kindlustustehnilisi eraldisi (netona edasikindlustusest) ehk kohustusi kindlustusvõtjate ees oli elukindlustusandjatel 2004. aasta lõpus 1,5 mld krooni, kasvades aasta jooksul 31,3% (ei sisalda investeerimisriskiga elukindlustuslepingute kindlustustehnilisi eraldisi).

Kõik elukindlustusseltsid täitsid 2004. aastal kindlustustegevuse seadusest tulenevad nõuded seotud varale ja kindlustusandja omavahendite suurusel.

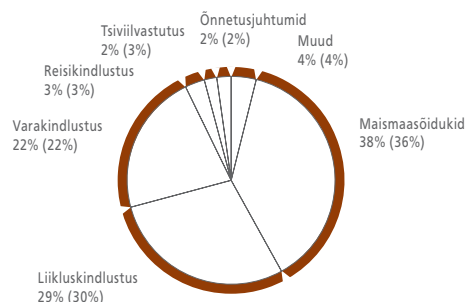
6.3.2. Kahjukindlustusandjad

Kahjukindlustuse 2004. aasta brutopreemiate maht oli 2,4 mld krooni, kasvades aastaga 15,1%, 2003. aastal oli kasv 19,6%. Nõudeid maksti 1,2 mld krooni, kasv 15%.

Populaarseimaks kindlustusliigiks on maismaasõidukite kindlustus

Kahjukindlustusturul domineerivad jätkuvalt maismaasõidukite kindlustus ja liikluskindlustus, neist esimese turuosa oli 2004. aasta brutopreemiate alusel 37,8% ja teise turuosa 29,1%. Varakindlustuse osatähtsus brutopreemiates moodustas 22,3%. Ülejäänud kindlustusliikide osatähtsused jäävad vahemikku 1 - 3%.

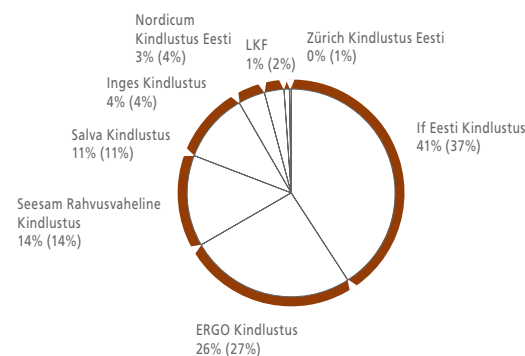
Joonis 13. Kahjukindlustusliikide turuosad otsese kindlustuse brutopreemiate alusel, 2004, sulgudes 2003

Kolm suurimat kahjukindlustusseltsi kontrollivad 81% kahjukindlustusturust

Kahjukindlustusseltsidest on jätkuvalt turuliider AS If Eesti Kindlustus, kelle turuosa kasvas 2004. aastal 4,1% võrra 41,2%ni. Teiste kahjukindlustusseltside turuosad kas jäid samaks või vähenesid.

Joonis 14. Kahjukindlustusandjate turuosad otsese kindlustuse brutopreemiate alusel, 2004, sulgudes 2003

Väljamineva edasikindlustuse osakaal brutopreemiates vähenes

Väljamineva edasikindlustuse osakaal tegutsevate seltside brutopreemiate kogusummas vähenes aasta jooksul 32,8%lt 26,9%le. Riskide edasikindlustuse osakaal erineb kindlus-

tusseltsiti oluliselt, sõltudes nii iga kindlustusandja kindlustusportfelli struktuurist kui kindlustustegevuse mahust teravikuna, jäädes vahemikku 3,6% kuni 71%. Edasikindlustuse kahjusuhe vähenes 2004. aastal 41,4%-ni, 2003. aastal oli see 62,6%.

Kahjukindlustuse kahjusuhte, kulusuhte ja kombineeritud suhte näitajad paranesid

Kahjukindlustuse bruto väljamaksutase³⁴ 2004. aastal oluliselt ei muutunud – 50,2%, kuid neto väljamaksutase vähenes 47,3%-ni. Vähenes ka kahjusuhe³⁵, sest teenitud preemiad kasvasid oluliselt kiiremini kui esinenud kahjunõuded. 2004. aasta neto kahjusuhe oli 58%, mis vähenes võrreldes 2003. aasta sama näitajaga 5,7% võrra, bruto kahjusuhe oli 53,2%. Kulusuhe³⁶ 2004. aastal oluliselt ei muutunud. Bruto kulusuhe vähenes 24,3%-ni ja neto kulusuhe 25,2%-ni. 2004. aasta bruto kombineeritud suhteks³⁷ kujunes 77,4% ja neto kombineeritud suhteks 83,3%. 2003. aasta vastavad arvud olid 88,6% ja 90,5%.

Liikluskindlustuse kahjusuhe 2004. aastal vähenes, kuid kulusuhte kasvu tõttu kasvas liikluskindlustuse neto kombineeritud suhe 96,5%-lt 98,2%-le. Kahjukindlustusseltside liikluskindlustuse neto tegevuskulud kasvasid 37%.

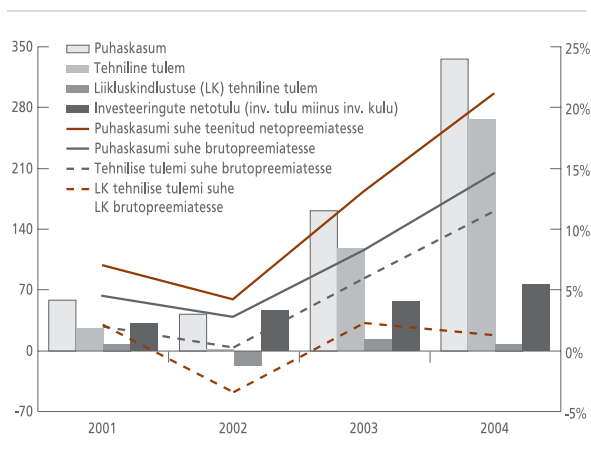
Kahjukindlustusseltside puhaskasum kahekordistus

Kahjukindlustusseltside summaarne auditeerimata kindlustustehniline kasum 2004. aasta tegevuse tulemusel oli 266,5 mln krooni ja puhaskasum 335,8 mln krooni. Kasumiga lõpetasid oma tegevuse 2004. aastal seitsmest kahjukindlustusseltsist viis. Eelmiste perioodide jaotamata kasumist maksis 2004. aastal dividende üks kahjukindlustusselts.

Liikluskindlustuse auditeerimata kindlustustehniline kasum 2004. aasta tegevuse tulemusel oli kindlustusseltsidel kokku 7,8 mln krooni, kahjumit kandsid kuuest seltsist kolm.

Eesti Liikluskindlustuse Fondi kindlustustehniline kasum 2004. aasta tegevuse tulemusel oli 9,3 mln krooni, puhaskasum 12,5 mln krooni. Kindlustustehniline kasum liikluskindlustustegevusest oli Eesti Liikluskindlustuse Fondil 8,3 mln krooni.

Joonis 15. Kahjukindlustusseltside kasum ja kasumimarginaal, 2001-2004 (miljonit krooni)

Kahjukindlustusseltside varad kasvasid 28%

Kahjukindlustusseltside varade maht oli 2004. aasta lõpus 2,4 mld krooni ja see kasvas aasta jooksul 27,9%. 2004. aasta lõpus moodustasid kahjukindlustusseltside investeeringud 2,1 mld krooni, mis moodustas 87,9% kahjukindlustusseltside varadest. Investeeringute portfellis kasvas võlakirjade ja muude fikseeritud tulumääraga väärtpaberite osakaal 59,9%-ni, aktsiate ning muude väärtpaberite osa vähenes 17,6%-ni ning hoiused krediidiasutustes moodustasid 15,1%. Investeeringud tütarettevõtetesse moodustasid 5,9% ning investeeringud maasse ja ehitistesse 1,3%. Kahjukindlustusseltside kindlustustehnilised eraldised (netona edasikindlustusest) moodustasid 2004. aasta lõpus 1,1 mld krooni, osakaal bilansimahust 46,7%.

³⁴ Väljamaksutase = makstud nõuete (makstud kahjud + kahjukäitluskulud – regress ja jääkvara realiseerimisest laekunud summad) suhe preemiasse (brutonäitaja sisaldab edasikindlustuse osa netonäitaja on netona edasikindlustusest).

³⁵ Kahjusuhe = esinenud kahjunõuete suhe teenitud preemiasse (brutonäitaja sisaldab edasikindlustuse osa, netonäitaja on netona edasikindlustusest).

³⁶ Administratiivkulude ja perioodiseeritud sõlmimiskulude suhe teenitud preemiasse.

³⁷ Kombineeritud suhe = kahjusuhe + kulusuhe (brutonäitaja sisaldab edasikindlustuse osa, netonäitaja on netona edasikindlustusest).

Tabel 15. Brutopreemiad ja -nõuded kindlustusliikide lõikes, 2003 -2004 (tuhandetes kroonides)

	Brutopreemiad				Brutonõuded		
	2003	2004 Kokku	2004 % kogu- summast	2004 % muutus 2003 a.	2003	2004	% muutus 2003 a.
Kindlustus surmajuhtumiks	16 683	21 348	0.7%	28.0%	1 317	2 150	63.2%
Kapitalikogumiskindlustus	373 808	396 143	12.4%	6.0%	61 848	70 457	13.9%
Sünni- ja abiellumiskindlustus	4 737	4 163	0.1%	-12.1%	2 888	3 476	20.4%
Pensionikindlustus	81 854	87 135	2.7%	6.5%	3 761	5 113	35.9%
Investeeringuriskiga elukindlustus	80 325	271 190	8.5%	3.4 korda	12 843	25 262	96.7%
Lisakindlustused	22 358	26 450	0.8%	18.3%	4 017	5 574	38.8%
Elukindlustus kokku	579 765	806 429	25.2%	39.1%	86 674	112 032	29.3%
Liikluskindlustus	619 648	689 007	21.6%	11.2%	370 413	450 705	21.7%
Õnnetusjuhtumite- ja haiguskindlustus	38 744	40 783	1.3%	5.3%	14 615	17 823	22.0%
Reisikindlustus	54 437	61 386	1.9%	12.8%	17 176	16 779	-2.3%
Maismaasõidukite kindlustus	747 723	894 097	28.0%	19.6%	409 033	463 556	13.3%
Muude sõidukite kindlustus	11 015	12 549	0.4%	13.9%	4 056	4 889	20.5%
Transporditavate kaupade kindlustus	22 935	23 761	0.8%	3.6%	4 359	14 459	3.3 korda
Varakindlustus	456 432	527 886	16.5%	15.7%	172 271	174 543	1.3%
Sõiduki valdaja vastutuskindlustus	25 478	25 963	0.8%	1.9%	7 829	5 926	-24.3%
Tsiviilvastutuskindlustus	53 752	58 530	1.8%	8.9%	19 936	14 431	-27.6%
Rahalise kaotuse kindlustus	25 794	32 564	1.0%	26.2%	3 346	13 452	4 korda
Kahjukindlustus kokku	2 055 958	2 366 526	74.1%	15.1%	1 023 034	1 176 563	15.0%
Otsene kindlustus kokku	2 635 723	3 172 955	99.3%	20.4%	1 109 708	1 288 595	16.1%
Sissetulev edasikindlustus	13 801	22 443	0.7%	62.6%	11 816	22 513	90.5%
Kindlustus kokku	2 649 524	3 195 398	100.0%	20.6%	1 121 524	1 311 108	16.9%

6.4. Kindlustusvahendajad

Kindlustusmaakler on juriidiline isik, kes vahendab kindlustuslepingut sõlmida soovivat isikut ja kindlustusandjat. Kindlustusagendid tegutsevad kindlustusandja volitusel ja huvides. Seisuga 31. detsember 2004 oli kindlustusvahendajate nimekirja kantud 13 kindlustusmaaklerit, 130 kindlustusmaakleri esindajat ja 614 elukindlustust vahendavat kindlustusagenti. Tulenevalt 1. jaanuar 2005 jõustunud kindlustustegevuse seaduse muudatustest, kantakse alates 2005.

aastast kindlustusvahendajate nimekirja kõik kindlustusagendid, k.a. kahjukindlustustooteid müüvad ning nimekirja ei kanta kindlustusmaakleri esindajaid.

Eesti kindlustusandjatele vahendatud lepingute arv suurenes

Kui 2003. aastal vahendasid Eesti kindlustusmaaklerid kokku 80 tuhat kindlustuslepingut, neist 96% Eesti kindlustusandjatele, siis 2004. aastal vahendati kokku 118 tuhat kindlustuslepingut, neist 99% Eesti kindlustusandjatele.

Kõige rohkem vahendati maismaasõidukite kindlustuse lepinguid (kaskokindlustus) — 41% kõigist kindlustuslepingutest. Võrreldes 2003. aastal vahendatud sõidukikindlustuse lepingutega on nende osatähtsus Eesti kindlustusandjatele vahendatud lepingute osas vähenenud 3% võrra.

Eesti kindlustusandjate müüdud kindlustuslepingutest moodustasid kindlustusmaaklerite vahendatud lepingud 2004. aastal 11,9 %, see on 3,3% võrra rohkem kui 2003. aastal.

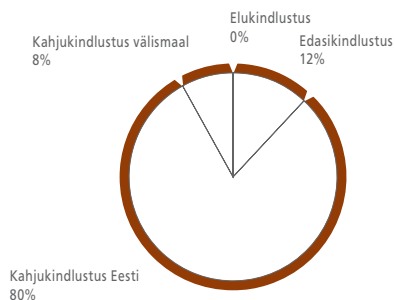
2004. aastal vahendasid kindlustusmaaklerid kokku 118 tuhat kindlustuslepingut. Sellest 117 tuhat moodustasid kahjukindlustuslepingud ja 365 elukindlustuslepingud. Võrreldes 2003. aastaga vähenes vahendatud elukindlustuslepingute arv poole võrra, vahendatud kahjukindlustuslepingute arv suurenes 47% võrra. Vahendatud kindlustuslepingute väikese arvu tõttu ei ole elu- ja kahjukindlustuslepingute suhe kindlustusmaaklerite portfellis oluliselt muutunud, 2004. aastal moodustasid elukindlustuslepingud vahendatud lepingutest 0,3%, 2003. aastal oli elukindlustuslepingute osatähtsus vahendatud lepingute hulgast 0,7%.

Vahendatud kahjukindlustuslepingutest moodustasid maismaasõidukite kindlustuse lepingud 2004. aastal 41%, mis on

Joonis 16. Kindlustuspreemiate jaotus 2004. aastal

Joonis 17. Saadud vahendustasude jaotus 2004. aastal

3% võrra vähem kui 2003. aastal. Võrreldes 2003. aastal vahendatud lepingute arvuga on suurenenud raudtee, õhusõidukite ja laevade kindlustamine kindlustusmaaklerite abil.

Suurenes vahendatud lepingute preemiamah, Eesti kindlustusandjatele vahendatud lepingute preemiamah suurenes 200 mln krooni võrra.

Maaklerite vahendatud kindlustuslepingute eest tasuti kindlustusandjatele 2004. aastal preemiaid kokku 890 mln krooni ulatuses.

85% vahendatud lepingute preemiamahust kuulus Eesti kindlustusandjatele. Eesti kindlustusandjatele vahendatud preemiate mah 2004. aastal suurenes, kindlustuspreemiaid laekus üle 200 mln krooni võrra rohkem kui 2003. aastal. Kui 2003. aastal moodustas Eesti kindlustusandjatele vahendatud lepingute preemiate mah 22% kõigist Eesti kindlustusandjate kogutud kindlustusmaksetest ja 2002. aastal oli see 30%, siis 2004. aastal, kui Eesti kindlustusandjad said kokku 2340 mln krooni kindlustuspreemiaid, oli vahendatud lepingute preemiate mah 36%. Eesti kindlustusandjatele vahendati 2004. aastal, sarnaselt 2003. aastaga, kõige rohkem maismaasõidukite kindlustuslepingute kindlustuspreemiaid. Need moodustasid 63% vahendatud kindlustuslepingute preemiast.

Kõigi vahendatud lepingute preemiate osatähtsused 2004. aastal oluliselt ei muutunud. Suurima osatähtsusega oli maismaasõidukite kindlustuslepingute kaudu liikunud preemiate mah, moodustades 57% vahendatud preemiast, koos juriidiliste isikute varakindlustuse osas ehk 24% kõigist vahendatud kindlustuspreemiast.

Kindlustusmaaklerite teenitud vahendustasu suurenes võrreldes 2003. aastaga 20% võrra, ulatudes kokku 104 mln kroonini. 90% vahendustasude summast moodustasid tasud Eesti kindlustusandjalt. Kõige suurema osatähtsusega Eesti kindlustusandjate poolt makstud vahendustasudes olid sõidukindlustuslepingute ja juriidiliste isikute varakindlustuse lepingute vahendustasud, kokku 77% tasudest. Välisriikidesse vahendatud kindlustuslepingute puhul moodustas lisaks

juriidiliste isikute varakindlustusele märkimisväärse osa vahendustasudest tsiviilvastutuskindlustuse lepingute vahendamisest saadud tasu. Kokku suurenes tsiviilvastutuskindlustuslepingute vahendamisest teenitud tasude osatähtsus 2003. aastaga võrreldes 2%.

6.5 • Investeerimisühingud

2004. aastal tegutses Eestis viis investeerimisühingut (vt Lisa 3). Investeerimisühingute koondbilansimaht kasvas aastaga 1,8 korda, ulatudes 2004. aasta lõpuks 250 mln kroonini.

Tabel 16. Investeeringute koondbilanss 2002 - 2004
(tuhandetes kroonides)

	2002	2003	2004
Nõuded krediitiasutustele	14 937	27 757	39 509
Nõuded väärtpaberiturukutselistele osalistele	483	2 061	2 237
Nõuded klientidele	20 369	17 301	52 631
s.h. laenud klientidele	17 395	15 298	18 372
Väärtpaberiinvesteeringud	78 244	67 598	95 901
s.h. tütar- ja sidusettevõtted	24 151	38 060	50 105
Muu vara	13 009	20 902	56 953
Kokku	127 041	135 619	247 231
Võlgnevused krediitiasutustele	30 315	5 934	16 077
Võlgnevused väärtpaberiturukutselistele osalistele	1 299	11 487	3 423
Võlgnevused klientidele	10 631	7 036	5 675
s.h. laenud	7 771	5 297	5 169
Allutatud kohustused	0	0	31 293
Muud kohustused	6 675	16 949	41 216
Kohustused kokku	48 919	41 405	97 684
Omakapital kokku	79 988	92 605	149 548
Kohustused ja omakapital kokku	128 907	134 010	247 231

Investeerimisühingutele rakendus kapitaliadekvaatsuse raamistik

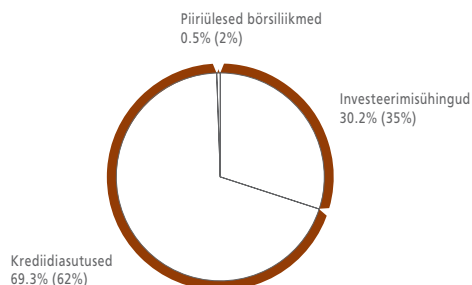
Alates 16. märtsist 2004, kooskõlas rahandusministri määrusega "Investeerimisühingu usaldatavusnormatiivid, nende arvutamise ning aruandluse kord", kehtivad investeerimisühingutele kapitalinõude arvutamisreeglid krediidiriski, kauplemisportfelliga seotud riskide ning valuutariski katteks. Sellega seoses reguleeriti investeerimisühingute kapitalinormatiivistik sarnaselt pangandussektoriga.

Kõik Eesti investeerimisühingud täitsid määruse rakendamise järel neto-omavahenditele rakenduvat täiendavat piirmäära. Sektori ettevõtted on jätkuvalt kõrgelt kapitaliseeritud ja kasutavad vähesel määral finantsvõimendust.

Sektori osatähtsus püsis väärtpaberiturul stabiilsena

Vastavalt AS Tallinna Börsi statistikale moodustas investeerimisühingute osatähtsus börsi summaarses käibes 2004. aastal 30,2%. Võrreldes krediitiasutustega on investeerimisühingute osakaal pisut vähenenud.

Joonis 18. Elukindlustusliikide turuosad brutopreemiate alusel, 2004, sulgudes 2003

Suurima osa investeerimisühingute tehingutest moodustasid 2004. aastal AS Suprema Securities poolt tehtud tehingud. Piiriüleste liikmete kauplemine ei ole võrreldes 2003. aastaga oluliselt aktiivsemaks muutnud.

Samal ajal suurenes märkimisväärselt Eesti investeerimisühingute poolt Riia börsil tehtud tehingute maht. Eestis registreeritud investeerimisühingute käive moodustas 2004. aastal

Tabel 17. Investeerimisühingute tulubaasi jagunemine tegevusvaldkondade lõikes 2002 - 2004
(tuhandetes kroonides)

Varad	2002	2003	2004
Intressitulu	2 947	2 116	2 979
Tulu finantsinvesteeringutelt	296	6 110	24 916
Teenustasutulu			
Väärtpaberiportfelli valitsemise teenustasud	3 460	5 830	13 186
Väärtpaberitehingute teenustasud	14 793	19 637	27 618
Nõustamistehingute teenustasud	22 210	40 198	40 457
Muud investeerimis- ja investeerimiskõrvalteenuste teenustasud	4 247	19	412
Muud teenustasud	574	5 279	515
Teenustasutulu kokku	45 284	70 963	82 188
Neto kasum/kahjum finantstehingutelt	5 588	2 623	16 752
Muud tulud	8 494	1 378	5 299
Kokku tulud	62 609	83 190	132 134
Intressikulu	2 675	1 253	2 052
Teenustasukulu	18 885	10 741	12 841
Administratiivkulud	52 930	51 806	48 297
Muud kulud	8 938	3 303	7 183
Kulud kokku	83 428	67 103	70 373
Kasum/kahjum	-20 819	16 087	61 761

40,8% Riia börsi tehingute kogumahust. Peamiseks põhjuseks oli AS Suprema Securities poolt Riia börsile viidud AS SAF Tehnika avalik aktsiaemissioon.

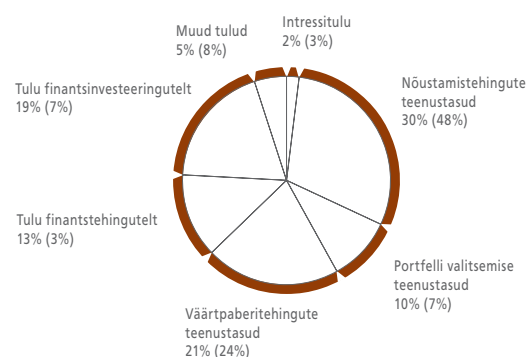
Kasvas kauplemise ja varahaldusega seotud teenuste osatähtsus

Suurem osa investeerimisühingute tuludest tuli 2004. aastal endiselt finantstehingute nõustamisteenusest. Sektorile on iseloomulik varahaldusteenuste (fondide ja individuaalportfellide haldamine) mahu jätkuv kasv ning kauplemisteenuste mahu kasv. Võrreldes 2003. aastaga on tulu nimetatud valdkondades tõusnud vastavalt 2,3 ning 1,4 korda. Tegemist on positiivse trendiga, sest selline areng vähendab sektori ettevõtete sõltuvust ühe tegevussuuna tsüklilistest tuludest.

Kasumlikkus kasvas

Investeerimisühingute kasumlikkus paranes 2004. aastal. Sektori kasum ulatus kokku 61 mln kroonini. Kasumlikkuse paranemise peamiseks põhjuseks oli 2004. aasta tulude kasv, kulud jäid suhteliselt stabiilseks. Oluline osa selles oli lisaks finantstehingute nõustamisele ka teiste tegevussuundade kasumlikkuse kasvul.

Joonis 19. Investeerimisühingute koondtulud 2004. aastal, sulgudes 2003

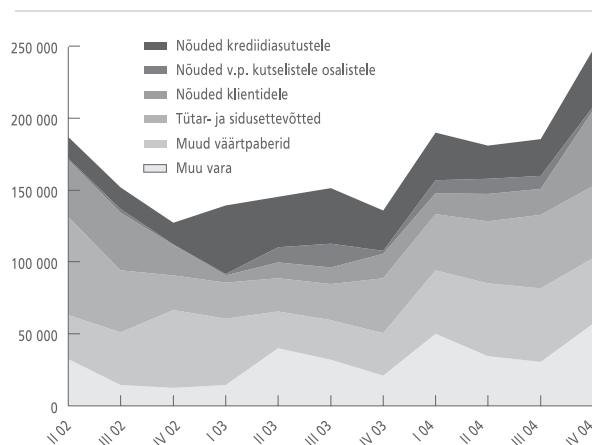
Investeerimisühingute sektori tulud on arenenud stabiilselt kasvava trendina. Sektori ettevõtete keskendumine konkreetsematele tegevussuundadele on olnud edukas. Selle

tulemusena on sektori ettevõtete kasumiallikad erinevad ja omavaheline konkureerimine mõjutab vähem sektori tulusid tervikuna.

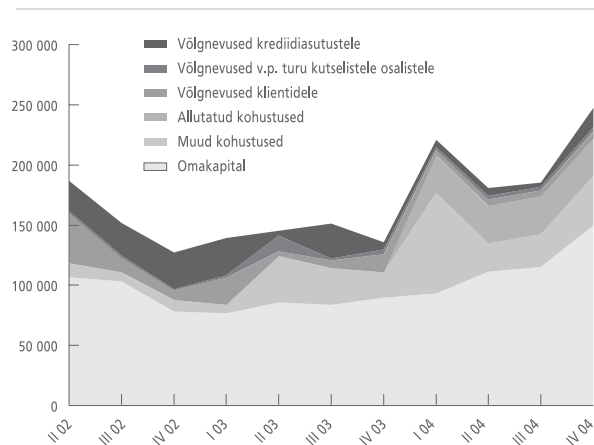
Üksikute ettevõtete tegevuse edukat restruktureerimist on toetanud majanduskeskkond ja positiivsete arengusuundadega väärtpaberitur.

Varade maht kasvas

Joonis 20. Investeeringusühingute koondvarade struktuur 2001 - 2004

Joonis 21. Investeeringusühingute kohustuste struktuur 2001 - 2004

Investeeringusühingute koondvarade maht moodustas 2004. aasta lõpuks 250 mln krooni. Bilansimahud kasvasid aastaga oluliselt, 1,8 korda. Sealjuures toimus sektorile iseloomulikult märkimisväärne koondvarade kõikumine. Selle peamiseks põhjuseks on sektori ettevõtete bilansimahuga võrreldes suurte väärtpaberitehingute vahendamine klientidele. Selle tulemusena tekivad ettevõtete bilansis arveldamata tehingute ulatuses lühiajaliselt nõuded ja kohustused.

Koondbilansi kasvav trend (tsüklilisuse kõrval) oli seotud eelkõige kasvava akumuleerunud kasumi osaga. Samuti kaasasid sektori ettevõtted täiendavalt omakapitali allutatud laenu näol. Selle arvelt suurendati eelkõige sektori ettevõtete kauplemisportfelli mahtusid, mis oli vajalik suurenenud tehingukäivete realiseerimiseks.

6.6. Emitendid

2004. aastal lõpetati aktsiaemitendi, AS Estiko, noteerimine AS Tallinna Börs (edaspidi Tallinna Börs) investornimekirjas, toimus ühe võlakirja, AS Hansa Capital, lunastamine ning lisandusid kolm võlakirjaemitenti: AS Balti Investeeringute Grupp, AS Fenniger ja AS Sampo Pank. Seisuga 31. detsember 2004 oli Tallinna Börsi põhinimekirjas seitse äriühingut, investornimekirjas noteeriti kuus emitenti ning viis võlakirjaemitenti (vt. Lisa 3).

2004. aastal kooskõlastas Finantsinspeksioon kahe emitendi: AS Estiko ja AS Eesti Telekom vabatahtliku ülevõtmispakkumise, toimus ühe põhinimekirja emitendi, AS Hansapank, ja ühe investornimekirja emitendi, AS Kalev, fondiemissioon ning kolme põhinimekirja emitendi: AS Baltika, AS Eesti Telekom ja AS Harju Elekter täiendavad aktsiaemissioonid. Finantsinspeksioon kooskõlastas 2004. aastal kolme börsivälise emitendi: AS Golfest, AS EGCC ja Saaremaa Golfi AS kuus väärtpaberite avalikku pakkumist.

2004. aastal täiendas Tallinna Börs ühe investornimekirja emitendi väärtpaberile lisatud vaatlusmärke aluseid kahel korral ning eemaldas sellele väärtpaberile lisatud vaatlusmärke aluseid samuti kahel korral. Lisaks eemaldas Tallinna Börs vaatlusmärke veel ühelt investornimekirja emitendi väärtpaberilt.

2004. aasta lõpu seisuga oli emitentide auditeerimata koondkasum 5 212,8 mln krooni, kasvades aastaga 34%. 2003. aastal oli koondkasum 3 895,3 mln krooni. Emitentide auditeerimata koondkäive ulatus 2004. aastal 24 013,8 mln kroonini, suurenedes aastaga 14%, 2003. aastal oli vastav näitaja 21 079,7 mln krooni. Käive suurenes 14 ja vähenes neljal emitendil. Auditeerimata tulu aktsia kohta suurenes kokku 50%. Auditeerimata tulu aktsia kohta vähenes kümnel emitendil, kaheksa emitendi auditeerimata tulu aktsia kohta suurenes. Suurenemist mõjutasid enim kuus emitenti.

2004. aastal maksid emitendid eelmise perioodi kasumist aktsionäridele dividende kokku 2,14 mld krooni, mis on 35 % enam kui 2003. aastal, siis maksti dividendideks 1,59 mld krooni. Dividende maksid pooled emitentidest, üks 2003. aastal dividende maksnud emitent loobus sellest 2004. aastal.

6.7

• Väärtpaberituru korraldajad

6.7.I. Tallinna Börs

Tallinna Börs on ainus reguleeritud väärtpaberite järelturg Eestis, mis oma elektroonse kauplemissüsteemi kaudu võimaldab investoritele börsi liikmete vahendusel väärtpaberitehingute sooritamist, andes samal ajal ettevõtjatele võimaluse täiendava kapitali kaasamiseks.

Tallinna, Helsingi ja Riia börsid astusid NOREX liikmeteks

Tallinna, Helsingi ja Riia börsid astusid 7. aprillil 2004 Põhja- ja Baltimaade börside liidu NOREX liikmeteks. NOREX on Põhjamaade väärtpaberibörside strateegiline allianss ja esimene börside allianss, mis võttis kasutusele ühtse kauplemisplatvormi ja kooskõlastas börside reglemendid. Allianssi kuulusid varasemast Kopenhaageni ja Islandi väärtpaberibörs ning Oslo ja Stockholmi börs.

Võeti kasutusele uus kauplemissüsteem SAXESS

2004. aasta septembri lõpus alustasid Balti- ja Põhjamaade börsid tööd uues kauplemissüsteemis SAXESS. Selles süsteemis kauplevad Islandi, Taani, Norra, Rootsi ning septembri lõpust ka Soome, Läti ja Eesti börsid. Leedu börs plaanib uuele süsteemile üle minna 2005. aasta suvel. Balti- ja Põhjamaade ühise kauplemissüsteemi käivitamise eesmärgiks on turgudele lihtsama ligipääsu pakkumine. Lisaks on Baltimaad nüüdsest vaadeldavad ühtse investeerimispiirkonnana.

Seoses uue kauplemissüsteemi kasutuselevõtmisega ja osaliselt muutunud kauplemispõhimõtetega võeti vastu AS Tallinna Börsi Reglemendi osa "Nõuded Börsi liikmetele" ning "Kauplemisreeglite spetsifikatsioon" uued redaktsioonid.

Loodi uus indeks BALTIX

Uue kauplemissüsteemi kasutuselevõtuga samaaegselt alustas Tallinna Börs uue BALTIX indeksi esitamist. Indeks BALTIX

on turuväärtusepõhine tulumäära ahelindeks. Indeksi arvutamine toimub kord päevas, kasutades kõigi Riia, Tallinna ja Vilniuse börside põhinimekirjades noteeritud aktsiate ametlikke sulgemishindu. Ühe väärtpaberi osakaal indeksis on piiratud 10%. Kaalupiiranguid rakendatakse kvartaalsete tasakaalustamiste käigus, vähendades indeksisse arvatud aktsiate koguseid.

TALSE ja BALTIX indeksid tõusid aastaga oluliselt

Tallinna Börsil noteeritud aktsiate üldist suunamuutust kajastab indeks TALSE, kuhu kuuluvad kõik põhi- ja investornimekirja aktsiad. Kui 2003. aastal tõusis TALSE indeks 34,4%, siis 2004. aastal oli tõus 57,1%. Indeksi BALTIX aastane tõus oli 40,2%.

Joonis 22. Tallinna Börsi indeksid BALTIX ja TALSE
01.01.2004 - 31.12.2004

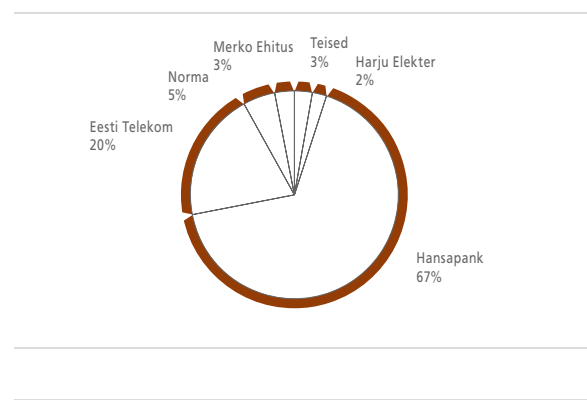

Turu likviidsus jäi 2003. aastaga võrreldes muutumatuks

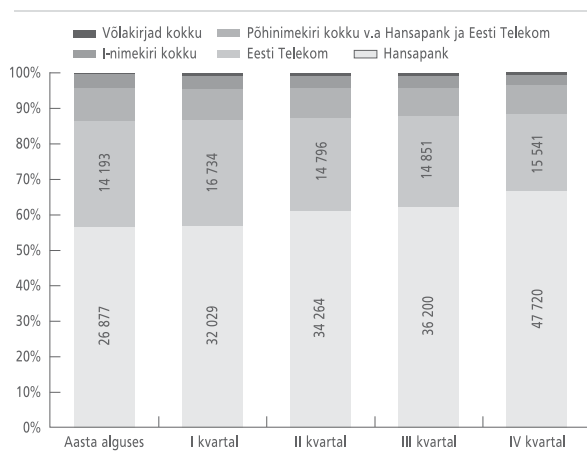
Turu likviidsuse üks peamisi näitajaid, käibe ja turukapitalisatsiooni suhe, jäi Tallinna Börsil 2004. aastal võrreldes 2003. aasta väärtusega muutumatuks, moodustades 17%.

Tallinna börsil tehti 2004. aastal aktsiate ja võlakirjadega 19 708 tehingut, kus omanikku vahetas 74,1 mln väärtpaperit ja tehingute kogukäive oli 10,4 mld krooni, olles üle 34% suurem võrrelduna 2003. aasta käibega. Aasta käibest 67% andis kauplemine AS Hansapank aktsiaga (käive ligi 7 mld krooni) ja 20% AS Eesti Telekom aktsiaga (käive ligi 2,1 mld krooni).

Joonis 23. Tallinna Börsi käive emitentide lõikes 2004. aastal

Joonis 24. Kapitalisatsiooni muutus ja osakaal 2004. aastal (miljonit krooni)

Eesti emitentide turuväärtus kasvas aasta jooksul 24,6 mld krooni võrra ning nende koguväärtus oli 2004. aasta lõpus 71,8 mld krooni.

Lisandusid uued börsiliikmed

2004. aastal lisandus Tallinna Börsi liikmete nimekirja kokku neli uut välismaaklerit. Aasta alguses ühines börsi kauplemis-süsteemiga Carnegie Investment Bank, septembris Latvijas Unibanka, novembris Fischer Partners Fondkommission ja E*Trade Sverige.

Uute maaklerite börsi kauplemis-süsteemiga ühinemise põhjusteks olid põhiliselt klientide suurenenud huvi, madalamad komisjonitasud, nägemus Balti turgude tugevast kasvupotentsiaalst ning soov pakkuda klientidele kiiremat ja paindlikumat investeerimisteenust Balti turgudel. Välismaaklerite

Tabel 18. Tallinna Börsi liikmete tehingute osakaal 2004. aastal (andmed alates oktoobrist 2004)

Börsi liige	Tehingute koguarvust	Summaarsest käibest
Carnegie Investment Bank AB	0.14%	0.08%
Credit Suisse First Boston	0.44%	0.37%
Cresco Väärtpaperid	0.00%	0.00%
Eesti Ühispank	19.31%	4.94%
E*TRADE Sverige	0.00%	0.00%
Fischer Partners Fondkommission AB	0.01%	0.00%
Hansapank	56.81%	61.95%
Kaupthing Sofi	0.00%	0.00%
Latvijas Unibanka	0.75%	0.08%
Lõhmus, Haavel & Viisemann	2.73%	0.33%
Nordea Bank	3.08%	1.97%
Sampo Pank	2.73%	0.53%
SBM Pank	0.13%	0.02%
Suprema Securities	12.12%	28.27%
Trigon Securities	1.75%	1.46%

huvi suurenemise taga üldiselt on Eesti ühinemine Euroopa Liiduga ja samuti Tallinna Börsi liitumine OMX kauplemissüsteemiga.

2004. aasta maikuu lõpus loobus Mandatum Stockbrokers Tallinna Börsi liikmestaatusest. Sampo Gruppi kuuluv Mandatum Stockbrokers kaupleb edaspidi grupi Eesti tütarettevõtte AS Sampo Panga kaudu. Juuni lõpus loobus AS Eesti Krediidipank Tallinna Börsi liikmestaatusest. Aasta lõpuks oli Tallinna Börsil kokku 15 liiget, seitse neist tegid tehinguid välismaalt.

6.7.2. Eesti väärtpaberite keskregister

AS Eesti Väärtpaberikeskus (edaspidi EVK) on oluline osa Eesti väärtpaberituru infrastruktuurist, mis peab Eesti väärtpaberite keskregistrit ja kogumispensioni registrit ning osutab muid väärtpaberitega ja ettevõtete korporatiivsete toimingute registreerimisega seotud teenuseid. EVK 100% aktsiate omanik on AS Tallinna Börs. Eesti Väärtpaberikeskus loodi 1994. aastal.

2004. aastal kasvas kehtivate väärtpaberikontode arv EVKs 4 516 võrra, sealhulgas eraisikutest väärtpaberikontosid omavate investorite arv, mis kasvas 56 590 kontolt aasta alguses 60 220 kontoni aasta lõpuks. 2004. aasta lõpu seisuga oli Tallinna Börsi emitentide väärtpabereid omavate väärtpaberikontode arv 13 117 kõigist 165 115st EVKs registreeritud väärtpaberikontodest. Kokku oli 2004. aasta lõpuks EVKs kehtivate väärtpaberikontode arv 67 894.

Aktiivsete investorite arv turul kahanes 2004. aastal börsitehingute lõikes 852 investorilt 842 investorini, ent börsiväliseid tehinguid arvesse võttes kasvas 3 031 investorilt 3 469 investorini.

Lisa I

• Finantsinspeksiooni struktuur ja juhatuse liikmete vastutusalad seisuga 31. detsember 2004

Andres Trink
Juhatuse esimees

- Tegevuse strateegia ja poliitika
- Institutsionaalne areng ja koostöö
- Organisatsiooni areng
- Üldjuhtimine ja juhatuse töö
- Välis- ja avalik suhtlus
- Siseaudit

Siseaudit
Raivo Linnas

Avalikud suhted
Livia Kulm

Kaido Tropp
Juhatuse liige

- Kindlustussektori järevalve
- Kindlustussektori ja -teenuste õiguskeskkond
- Eelarveprotsess
- Tugiteenused

Auditi osakond
Leiu Einberg

Analüüsi
ja aruandluse osakond

Siseteenused

Kilvar Kessler
Juhatuse liige

- Väärtpaberituru järevalve
- Järevalvesubjektide käitumisreeglid
- Investorite informeeritus ja turu läbipaistvus
- Finantssektori õiguskeskkond
- Tegevuslubadega seondud
- Finantsinspeksiooni õigusliku kompetentsi kvaliteet ja areng

Üldvalve
osakond
Margus Normak

Turujärevalve
osakond
Kristjan-Erik Suurväli

Andres Kurgpõld
Juhatuse liige

- Krediidiasutuste, investeerimisühingute ja nende konsolideerimisgruppi kuuluvate finantseerimis-asutuste järevalve
- Järevalvesubjektide kapitaliregulatsioon
- Väliskeskonna riskid
- Finantssektori IT-riskid, e-teenuste järevalve
- Aruandluse kogumine

Institutsionaalse
järevalve osakond
Priit Kiilmaa

Riski monitooringu
ja analüüsi osakond
Priit Kask

Metoodika
ja aruandluse osakond
Helene Trušina

Angelika Koha*
Juhatuse liige

- Investeerimisfondide, fondivalitsejate, depoopankade järevalve ja regulatiivne keskkond
- Sisekommunikatsioon
- Koolitus

Investeerimis-
ja pensioifondide
järevalve osakond
Andre Nõmm

*Angelika Koha sünnipuhkusel viibimisel juhtis investeerimisfondide järevalvet juhatuse liige Kilvar Kessler, sisekommunikatsiooni juhatuse esimees Andres Trink ja koolituse valdkonda juhatuse liige Kaido Tropp.

Lisa 2

● Kapitali- ja teenusejärelevalve eesmärkide tabel
(Tabeli loomisel on eeskuju võetud Rootsi finantsjärelevalvel)

		Eesmärk	Majanduslik efektiivsus:
Järelevalve liigid	Kapitalijärelevalve	Tegevuse eesmärk: Süsteemi toimimine	Tegevuse eesmärk: Tarbija kaitsmine
		Süsteemi stabiilsus: Finants- ja tegevusvõimekuse soodustamine	Tarbija vara kaitse: Finants- ja tegevusvõimekuse soodustamine
	Teenusejärelevalve	Süsteemi efektiivsus: Ausa tegutsemise ja kõrge usalduse soodustamine	Tarbija informeerimine: Õige ja asjakohase teabe andmise ja õiglase kohtlemise soodustamine

³⁸ Alates 1. veebruarist 2005 on juhatuse esimees Mart Altvee.

³⁹ Endise nimega AS Preatoni Pank.

⁴⁰ Alates 15. jaanuarist 2005 on Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG Tallinna Filiaal.

Lisa 3

Järelevalvesubjektide loetelu seisuga 31. detsember 2004

Järelevalvesubjektid	Aadress	Tegevjuht
Krediidiasutused		
AS Eesti Ühispank	Tornimäe 2, 15010 Tallinn	Ain Hanschmidt ³⁸
AS Eesti Krediidipank	Narva mnt 4, 15014 Tallinn	Andrus Kluge
AS Hansapank	Liivalaia 8, 15040 Tallinn	Indrek Neivelt
Nordea Bank Finland Plc Eesti filiaal	Hobujaama 4, 15068 Tallinn	Christer Rosenström
AS SBM Pank ³⁹	Roosikrantsi 2, 10119 Tallinn	Riho Rasmann
AS Sampo Pank	Narva mnt 11, 15015 Tallinn	Härmo Värk
Tallinna Äripanga AS	Vana - Viru 7, 10111 Tallinn	Valeri Haritonov
Vereins- und Westbank AG Tallinna filiaal ⁴⁰	Liivalaia 13/15, 10118 Tallinn	Frank Marcus
AS Parekss-banka Eesti filiaal	Roosikrantsi 2, 10119 Tallinn	Loit Linnupõld
Fondivalitsejad ja fondid		
Ergo Varahalduse AS	A. Lauteri 5, 10114 Tallinn	Aadu Oja
ERGO Rahulik Pensionifond		
ERGO Tuleviku Pensionifond		
AS Hansa Investeerimisfondid	Liivalaia 8, 15038 Tallinn	Mihkel Õim
Hansa Balti Kasvufond		
Hansa Intressifond		
Hansa Ida-Euroopa Aktsiafond		
Hansa Rahaturufond		
Hansa USD Rahaturufond		
Hansa Venemaa Aktsiafond		
Hansa Pensionifond K1		
(Konservatiivne strateegia)		
Hansa Pensionifond K2		
(Tasakaalustatud strateegia)		
Hansa Pensionifond K3		
(Kasvustrateegia)		
Hansa Pensionifond V1		
(Tasakaalustatud strateegia)		
Hansa Pensionifond V2		
(Kasvustrateegia)		
Hansa Pensionifond V3		
(Aktsiastrateegia)		
LHV Varahalduse AS	Roosikrantsi 2, 10199 Tallinn	Tõnno Vähk
LHV Aktsiapensionifond		
LHV Intressipensionifond		
LHV Täiendav Pensionifond		

Järelevalvesubjektid	Aadress	Tegevjuht
Sampo Baltic Asset Management AS ⁴¹ Sampo Uus Euroopa Fond Sampo Likviidsusfond Sampo USD Intressifond Kohustuslik Pensionifond Sampo Pension 25 Kohustuslik Pensionifond Sampo Pension 50 Kohustuslik Pensionifond Sampo Pension Intress Sampo Pensionifond	Narva mnt 11, 15015 Tallinn	Silja Saar
Fondivalitsejad ja fondid		
Seesam Varahalduse AS Seesami Kasvu Pensionifond Seesami Optimaalne Pensionifond Seesami Võlakirjade Pensionifond	Roosikrantsi 11, 10119 Tallinn	Tiina Topp
Trigon Funds AS Trigon Areneva Euroopa Võlakirjafond ⁴² Trigon Teise Laine Fond Trigon Kesk- ja Ida-Euroopa Fond	Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn	Maarja Härsing
Ühispanga Varahalduse AS Ühispanga Kasvufond Ühispanga Likviidsusfond ⁴⁴ Ühispanga Võlakirjafond Eesti Ühispanga Konservatiivne Pensionifond Eesti Ühispanga Progressiivne Pensionifond Ühispanga Täiendav Pensionifond Aktiivne Ühispanga Täiendav Pensionifond Tasakaalukas	Tornimäe 2, 15089 Tallinn	Märt Meerits ⁴³
Kahjukindlustajad		
ERGO Kindlustuse AS AS If Eesti Kindlustus AS Inges Kindlustus Nordicum Kindlustuse Eesti AS ⁴⁵ Salva Kindlustuse AS Seesam Rahvusvaheline Kindlustuse AS Zürich Kindlustuse Eesti AS (lõpetamisel) ⁴⁷ Eesti Liikluskindlustuse Fond	A. Lauteri 5, 10114 Tallinn Pronksi tn 19, 10124 Tallinn Raua 35, 10124 Tallinn Liivalaia 13/15, 10118 Tallinn Pärnu mnt 16, 10143 Tallinn Vambola 6, 10114 Tallinn Narva mnt 24, 10120 Tallinn Mustamäe tee 44, 10621 Tallinn	Olga Reznik Olavi Laido Voldemar Vaino Mikko Sakari Saario Tiit Pahapill Margus Luih ⁴⁶ Aivar Vähi Mart Jesse

⁴¹ Endise nimega Sampo Varahalduse AS.

⁴² Endise nimega Ühispanga Rahaturufond.

⁴³ Alates 3. veebruarist 2005 on juhatuse esimees Andrei Zaborski.

⁴⁴ Endise nimega Ühispanga Rahaturufond.

⁴⁵ Endise nimega Nordea Kindlustuse Eesti AS.

Järelevalvesubjektid	Aadress	Tegevjuht
Elukindlustusandjad		
ERGO Elukindlustuse AS	A. Lauteri 5, 10114 Tallinn	Olga Reznik
AS Hansa Elukindlustus ⁴⁸	Liivalaia 12, 15036 Tallinn	Paavo Pöld
AS Sampo Elukindlustus	Narva mnt 11, 15015 Tallinn	Imre Madison
Seesam Elukindlustuse AS	Roosikrantsi 11, 10119 Tallinn	Erki Kilu
AS Ühispanga Elukindlustus	Tornimäe 2, 10145 Tallinn	Indrek Holst
Kindlustusmaaklerid		
Aadel Kindlustusmaakleri OÜ	Kalmistu tee 7a-21, 11214 Tallinn	Rea Tänav
OÜ ABC Kindlustusmaaklerid	Mereranna tee 4-4, Haabneeme alevik, Viimsi vald, 74001 Harjumaa	Harri Kahl
OÜ ADVICE S.E. Kindlustusmaakler	Mustamäe tee 6B, 10621 Tallinn	Ain Niineste
AS Aon Eesti Kindlustusmaakler	Liivalaia 13/15, 10118 Tallinn	Ülo Kallas
Balti Kindlustusmaakleri OÜ	Liivalaia 12, 15039 Tallinn	Kaido Tõnisson
AS E-Kindlustus Kindlustusmaakler	Tornimäe 2, 10145 Tallinn	Risto Rossar
Heath Lambert Baltic Kindlustusmaakler AS	Roosikrantsi 2, 10119 Tallinn	Heiki Nurmeots
AS In Bro & Partners Kindlustusmaakler	Mustamäe tee 6B, 10621 Tallinn	Tõnu Nael
OÜ MAI Estonia IBP Kindlustusmaakler (likvideerimisel)	Liivalaia 14, 10118 Tallinn	Raul Suup
Majesteedi Elukindlustusmaakleri OÜ	Põllu tee 16, Tabasalu alevik, Harku vald, 76901 Harjumaa	Raul Siimut
OÜ Marks ja Partnerid Kindlustusmaaklerid	Roopa 8 – 2, 10136 Tallinn	Jaan Marks
Marsh Kindlustusmaakler AS	Tartu mnt 18, 10115 Tallinn	Valdeko Allik
Vagner Kindlustusmaakler AS	Villardi 23-2, 10136 Tallinn	Roman Illarionov
AS Vandeni Kindlustusmaaklerid	Väike-Ameerika 19, 10129 Tallinn	Raul Källo
CMR Kindlustusmaakler OÜ	Ahtri 8, Tallinn 10151	Renee Mahl
Investeeringusühingud		
Cresco Väärtpaberite AS	Tartu mnt. 2, 10145 Tallinn	Olev Schults
AS Kawe Kapital	Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn	Ago Lauri
AS Lõhmus, Haavel & Viisemann AS	Tartu mnt. 2, 10145 Tallinn	Rain Tamm
AS Suprema Securities	Tartu mnt. 2, 10145 Tallinn	Peeter Saks
AS Trigon Securities	Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn	Kristel Kivimurm-Priisalm
Väärtpaberituru korraldajad		
AS Eesti Väärtpaberikeskus	Tartu mnt. 2, 10145 Tallinn	Kaidi Oone
AS Tallinna Börs	Tartu mnt. 2, 10145 Tallinn	Jaanus Erlemann

⁴⁶ Alates 9. veebruarist 2005 on juhatuse esimees Ivo Kuldmäe.

⁴⁷ Tegevusluba lõppes 22. detsember 2004, 26. jaanuaril 2005 andis Finantsinspeksioon loa Zürich Kindlustuse Eesti AS vabatahtlikuks lõpetamiseks.

⁴⁸ Endise nimega Hansapanga Kindlustuse AS.

Järelevalvesubjektid	Aadress	Tegevjuht
Emitendid		
Aktsiaemitendid		
AS Baltika	Veerenni 24, 10135 Tallinn	Meelis Milder
AS Eesti Telekom	Roosikrantsi 2, 10119 Tallinn	Jaan Männik
AS Hansapank	Liivalaia 8, 15040 Tallinn	Indrek Neivelt
AS Harju Elekter	Paldiski mnt. 31, 76606 Keila	Andres Allikmäe
AS Kalev	Põrguvälja tee 6, Lehmja, Rae vald 75301 Harjumaa	Oliver Kruuda
AS Klementi	Akadeemia tee 33, 12618 Tallinn	Toomas Leis
AS Merko Ehitus	Tule 21, 76505 Saue	Tõnu Toomik
AS Norma	Laki 14, 10621 Tallinn	Peep Siimon
AS Rakvere Lihakombinaat	Roodevälja küla, Sõmeru vald, 44305 Lääne-Virumaa	Olle Horm
Saku Õlletehase AS	75501 Saku	Cardo Remmel ⁴⁹
Tallinna Farmaatsiatehase AS	Tondi 33, 11316 Tallinn	Ibrahim Muhtši
Tallinna Kaubamaja AS	Gonsiori 2, 10143 Tallinn	Raul Puusepp
AS Viisnurk	Suur-Jõe 48, 80042 Pärnu	Toivo Kuldmäe
Võlakirjaemitendid		
AS Eesti Post	Pallasti 28, 10001 Tallinn	Peeter Raudsepp
AS Tallinna Sadam	Sadama 25, 15051 Tallinn	Mart Tooming
AS Sampo Pank	Narva mnt 11, 15015 Tallinn	Härmo Värk
AS Balti Investeeringute Grupp	Tartu mnt. 18, 10115 Tallinn	Targo Raus
AS Fenniger	Pärnu mnt. 67a, 10134 Tallinn	Andres Saame

⁴⁹ Alates 13. jaanuarist 2005 on juhatuse esimees Jaak Uus.

Finantsinspeksiooni aastaraamat 2004

Disain: Smile Group

Print: Printon

FINANTSINSPEKTSIOON

Finantsinspeksioon

Sakala 4, Tallinn, tel. 6680 500, fax 6680 501, info@fi.ee, www.fi.ee